

Bosna i Hercegovina

Ministarstvo sigurnosti

Босна и Херцеговина

Министарство безбједности

Sektor za imigraciju

MIGRACIJSKI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE

za 2023. godinu

Površina: 51.209 km²

Ukupna duljina granice: 1.605 km

Ukupan broj graničnih prijelaza: 83

Sarajevo, ožujka 2024. godine

Sadržaj

Sažetak	4
I UVOD	8
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	8
2. Dostupnost i kvaliteta podataka	9
3. Obavljene konzultacije	9
II MIGRACIJSKI PROFIL BIH	10
1. Vize	10
1.1. Vize koje izdaju DKPBiH	10
1.2. Vize izdate na granici	12
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice	14
2.1. Odbijanje ulaska u BiH	14
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice	18
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	21
3.1. Privremeni boravak	21
3.2. Stalni boravak	27
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima	29
4.1. Otkaz boravka	30
4.2. Rješenja o protjerivanju	31
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	32
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH	33
5. Vraćanje neregularnih migranata	33
5.1. Dobrovoljno vraćanje bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a	34
5.2. Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)	37
5.3. Vraćanje po sporazumima o readmisiji	40
5.3.1. Prihvaćanje i predaja po sporazumima o readmisiji	40
5.3.2. Prihvaćanje po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom	41
5.4. Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH	44
6. Međunarodna zaštita (azil)	46
7. Izdate radne dozvole strancima	51
8. Stjecanje državljanstva BiH	54
9. Emigracija iz BiH	57
9.1. Migracijski tokovi	57
9.2. Broj emigranata	59

9.3. Status emigranata	62
9.4. Novčane doznake	64
10. Mješovite migracije preko teritorija BiH u razdoblju 2018-2023. godina	68
10.1. Pregled statističkih podataka na području migracija i azila u BiH	69
10.2. Smještaj migranata u Bosni i Hercegovini	72
11. Imigracijska politika BiH, pravni i institucionalni okvir	73
A N E K S I	83

Sažetak

Migracijski profil Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu: Migracijski profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe za uspostavom mehanizma za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sustava obrade migracijskih statistika, kao i sustava blagovremenog i kvalitetnog izvješćivanja o migracijskim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj osigurati Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracijske trendove u BiH.

Izradom Migracijskog profila BiH, koji se godišnje ažurira, ispunjena je obveza iz ***Mape puta za liberalizaciju viznog režima***, koju je Europska komisija prezentirala vlastima BiH u lipnju 2008. godine, a odnosi se na upravljanje migracijama – *Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracijskih tokova, definiranje migracijskog profila BiH koji bi se redovito ažurirao, koji bi uključivao podatke o nezakonitoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracijskom stanju i tokovima.*

Sveobuhvatno ispunjavanje uvjeta iz Mape puta, uključujući i izradu Migracijskog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo stjecanjem bezviznog režima za **državljanke Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracijski profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je *Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracijskih tokova i definiranje migracijskog profila Bosne i Hercegovine*, koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacijskog okvira za prikupljanje migracijskih statistika u BiH, te pregled europskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracijskih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracijskih tokova i godišnje ažuriranje Migracijskog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizirani su Odlukom Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definirane tablice obvezuju, sukladno svojim nadležnostima, dostavljati podatke s parametrima potrebnim za izradu migracijskog profila i praćenje migracijskih tokova BiH. Ovom odlukom definirane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obveza institucija Bosne i Hercegovine, u okviru svoje nadležnosti, prikupiti statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i te podatke dostavljati Ministarstvu sigurnosti do 31. siječnja za prethodnu godinu. Institucije koje su sukladno navedenoj Odluci dostavile statističke podatke za izradu Migracijskog profila BiH za 2023. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova – Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice – Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova – Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti – Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti – Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se njihovoj kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi. Godišnja izvješća pojedinih institucija i agencija poslužila su kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracijskih statistika i trendova.

Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za osnovne migracijske tokove u razdoblju od posljednjih 10 godina, tj. od 2014. do 2023. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migracijska kretanja za razdoblje 2022. i 2023. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracijski profil BiH za 2023. godinu.

Migracijski profil BiH za 2023. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, nezakonite migracije i poduzete mjere prema strancima, vraćanje nezakonitih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, stjecanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, migracijsko-izbjeglička kriza u BiH, te imigracijska politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracijskih tokova:

1. Vize

1.1. Vize koje izdaju diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2023. godini izdala su 21.261 vizu, što predstavlja smanjenje u odnosu na 2022. godinu, kada je izdato 22.765 viza.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2023. godini izdato 18 viza što je za 33,33% manje nego u 2022. godini kada je na granici izdato 27 viza.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2023. godini je iznosio 2.160 i smanjen je za 15,26% u odnosu na 2022. godinu kada je odbijeno 2.549 ulazaka.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2023. godini iznosio je 13.643 (6.110 nezakonita ulazaka i 7.533 nezakonita izlaska iz BiH) i smanjen je za 4,65% u odnosu na 2022. godinu, kada je iznosio 14.309 otkrivenih nezakonitih prelazaka granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobren je 13.481 privremeni boravak u 2023. godini, što je za 20,50% više nego u 2022. godini, kada je odobreno 11.188 privremenih boravaka.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 446 stalnih boravaka u 2023. godini, što predstavlja povećanje od 14,36% u odnosu na 2022. godinu, kada je odobreno 390 stalnih boravaka.

4. Nezakonite migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2023. godini je iznosio 882, što je povećanje od 71,60% u odnosu na 2022. godinu, kada je otkazano 514 bezviznih ili privremenih boravka. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2023. godini, zabilježeno je smanjenje od 26,00%, kada je otkazano 37 stalnih boravaka, za razliku od 2022. godine, kada je taj broj iznosio 50.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2023. godini je 2.582, što predstavlja povećanje od 57,63% u odnosu na 2022. godinu, kada je doneseno ukupno 1.638 rješenja o protjerivanju. U 2023. godini broj otkaza bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja iznosio je 28, što je također povećanje od 86,67% u odnosu na 2022. godinu, kada je taj broj iznosio 15.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracijski centar

Ukupno su 683 stranca stavljena pod nadzor u Imigracijski centar u 2023. godini, što je smanjenje od 4,34% u odnosu na 2022. godinu, kada je taj broj iznosio 714, te je pod blaži oblik nadzora na određeno područje ili mjesto smješteno 1.275 stranaca.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tijekom 2023. godine, doneseno je 79 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je u 2022. godini doneseno 7 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

5. Vraćanje nezakonitih migranata

5.1. Dobrovoljno vraćanje državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2023. godini dobrovoljno je vraćeno 124 bh. državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je na ovaj način od 2014. do 2023. godine vraćeno 1734 bh. državljana.

5.2. Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć Službe za poslove sa strancima

Služba za poslove sa strancima u 2023. godini izvršila je dobrovoljno vraćanje iz BiH ukupno 381 stranca, dok je u 2022. godini taj broj iznosio 561 što je smanjenje od 32,09%.

5.3. Prihvatanje po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji, u 2023. godini prihvaćeno je 402 državljana Bosne i Hercegovine po osnovi sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao sukladno članku 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole. Prema podacima Službe za poslove sa strancima, po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom, u proceduri koju je provodila Služba za poslove sa strancima, u 2023. godini

prihvaćeno je 4.264 državljana trećih zemalja, što je povećanje od 410,05% u odnosu na prethodnu godinu, kada je taj broj iznosio 836 stranih državljana.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Azil u BiH zatražilo je 147 osoba u 2023. godini, dok je 2022. godine taj broj iznosio 149 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2023. godini je izdato 4.586, što predstavlja povećanje od 21,32% u odnosu na 2022. godinu, kada je taj broj iznosio 3.780 radnih dozvola.

8. Stjecanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2023. godini je dobilo 538 osoba, što predstavlja smanjenje od 4,27% u odnosu na 2022. godinu. Najviše državljanstava BiH u posljednje dvije godine stekli su državljani Srbije (82%).

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI) procjenjuje, prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijama i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, da ukupan broj osoba koje žive u iseljeništvu, a koje vode podrijetlo iz Bosne i Hercegovine iznosi oko 2,2 milijuna.

10. Mješovite migracije preko teritorija BiH u razdoblju 2018-2023. godina

U 2023. godini Službi za poslove sa strancima prijavljeno je ukupno 34.409 nezakonitih migranata, što predstavlja povećanje u odnosu na 2022. godinu za 25,45%. Od ukupno 34.409 prijavljenih nezakonitih migranata, namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH u 2023. godini iskazale su 31.793 osobe. Zahtjev za azil podnijelo je 147 osoba ili 0,46% osoba od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil u 2023. godini.

I UVOD

Izrada Migracijskog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracijski profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na upravljanje migracijama definirana kao jedan od uvjeta potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine.

Temeljna svrha izrade Migracijskog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracijsku politiku.

Izrada Migracijskog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracijsku statistiku, obrađuje podatke i pravi izvješća za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracijskih tokova, izrade specijalističkih analiza i izvješća u oblasti imigracija, te definiranja migracijske politike sukladno standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obvezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (*Službeni glasnik BiH* broj 83/09).

Kao izvor podataka definirane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKPBiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, poduzete mjere prema strancima u BiH i readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljno vraćanje uz potporu IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast stjecanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljništvo – oblast emigracije bh. državljana i iseljništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljane u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka, navedenom odlukom definirane su ukupno 34 tablice namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu u Bosni i Hercegovini. Tablice obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, spolnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama u vezi s kretanjem i boravkom stranaca i azilom u BiH za 2023. godinu.

Nakon što su institucije, organizacije i agencije dostavile popunjene tablice, pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnja izvješća pojedinih institucija i organizacija poslužila su kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracijskih statistika i trendova.

Podaci o površini Bosne i Hercegovine ukupnoj duljini državne granice, kao i broju graničnih prijelaza preuzeti su iz Strategije integriranog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2019-2023. godina.

2. Dostupnost i kvaliteta podataka

Analizom dostavljenih podataka došlo se do nekoliko zaključaka u svezi s dostupnošću i kvalitetom podataka. Većina institucija, organizacija i agencija dostavila je temeljne podatke do zadanog roka.

Podaci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Ministarstvo vanjskih poslova BiH, i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju, usklađeni su s Odlukom o obvezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (*Službeni glasnik BiH* broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o stjecanju državljanstva, koji su sukladni ranije spomenutoj Odluci dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka, kvaliteta dostavljenih podataka je zadovoljavajuća. Dostavljeni podaci prema zadanim tabelicama i podaci iz godišnjih izvješća o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH omogućili su zadovoljavajuću analizu migracijskih tokova i izradu Migracijskog profila BiH za 2023. godinu, koji je **šesnaesti** po redu **Migracijski profil BiH na godišnjoj razini**.

3. Obavljene konzultacije

Nacrt Migracijskog profila BiH dostavljen je na verifikaciju podataka svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su dostavile podatke za njegovu izradu. Nakon ugrađenih primjedbi i komentara, Prijedlog Migracijskog profila BiH za 2023. godinu, upućen je u proceduru usvajanja na Vijeće ministara BiH.

Dana 31. 7. 2024. godine Vijeće ministara BiH je na 57. sjednici usvojilo Migracijski profil BiH za 2023. godinu.

II MIGRACIJSKI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice, koja omogućava ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi, ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uvjete. U pravilu, stranac je dužan pribaviti vizu prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nema državljanstvo zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH (dalje u tekstu: DKPBiH). U iznimnim slučajevima, koji su propisanim Zakonom o strancima (dalje u tekstu: Zakon), vizu na granici može izdati Granična policija BiH.

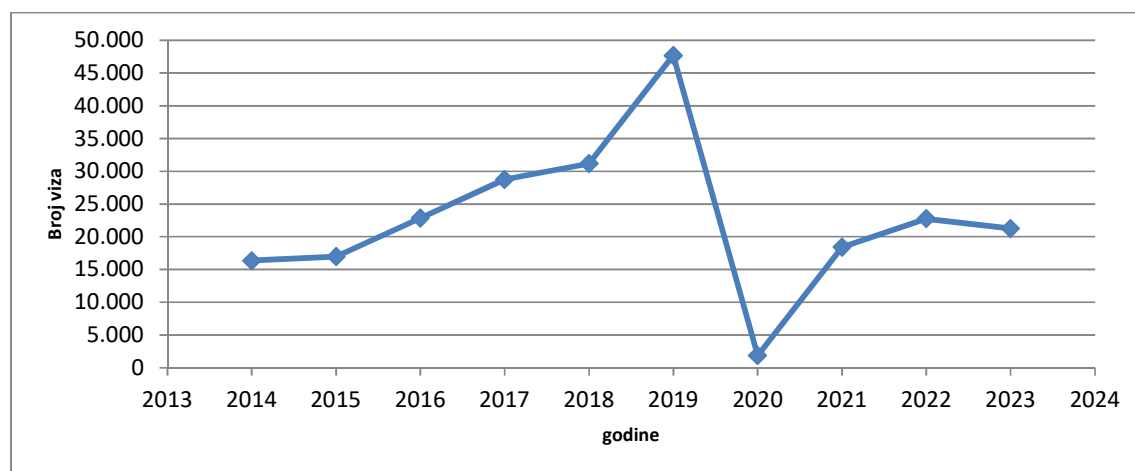
1.1. Vize koje izdaju DKPBiH

Prema informacijama koje je dostavilo Ministarstvo vanjskih poslova BiH, predstavljamo tablični i grafički pregled broja izdatih viza po godinama, s kratkom analizom uočenog trenda.

Tablica 1. Ukupan broj izdatih viza od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Vize	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171	47.694	1.857	18.427	22.765	21.261

Grafički prikaz viza izdatih od 2014. do 2023. godine

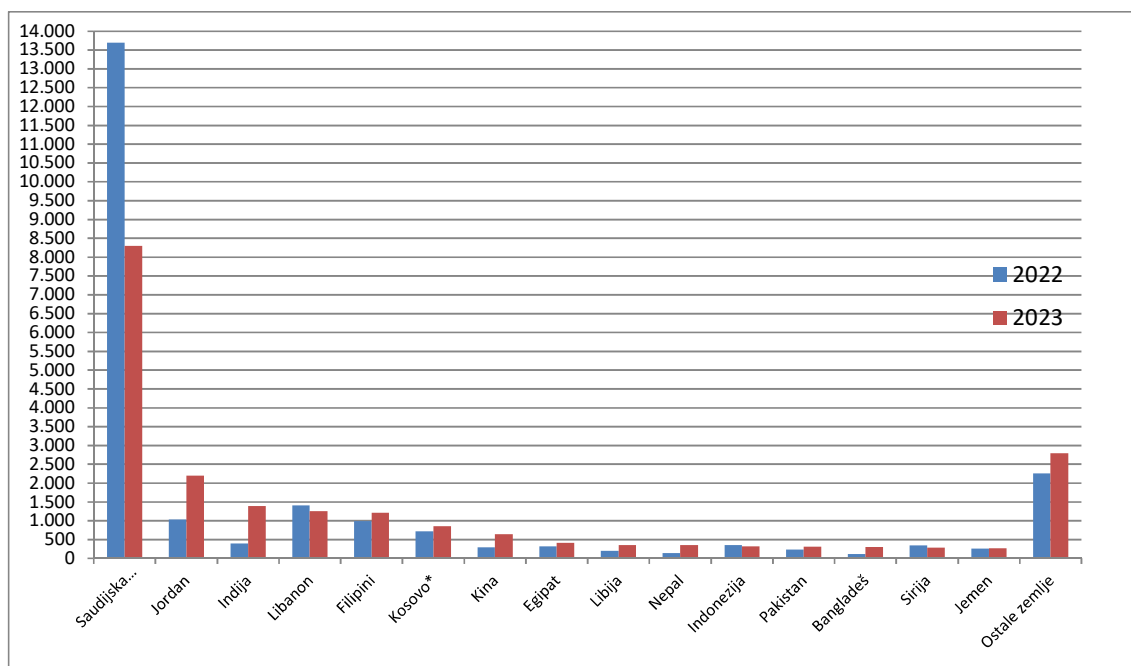
Analiza podataka o broju izdatih viza u prezentiranom razdoblju u DKPBiH ukazuje na kontinuiran rastući trend od 2014., pa sve do 2019. godine, kada je uočen značajan porast broja izdatih viza (53%) u odnosu na 2018. godinu. U 2020. godini dolazi do drastičnog pada broja izdatih viza prouzrokovanog pandemijom oboljenja COVID-19 i činjenicom da se tijekom 2020. godine, usljed novonastale situacije izazvane pandemijom, u više navrata odlukama nadležnih tijela u Bosni i Hercegovini mijenjala zakonska osnova ispunjavanja uvjeta za ulazak

u Bosnu i Hercegovinu. S tim u svezi, u razdoblju ožujak - rujan 2020. godine na snazi je bila Odluka Vijeća ministara BiH o privremenom prekidu izdavanja viza u DKPBiH. U 2021. godini dolazi do ponovnog rasta broja izdatih viza u odnosu na prethodnu godinu, što je rezultat popuštanja mjera prouzrokovanih pandemijom. Trend rasta broja izdatih viza nastavlja se u 2022. godini, te je evidentno povećanje izdatih viza u odnosu na prethodnu godinu za 23,54%. U 2023. godini dolazi do smanjenja izdatih viza u odnosu na prethodnu godinu za 6,61%. Kako bismo definirali aktualnu problematiku u oblasti viza, prezentiramo usporedne pokazatelje o broju izdatih viza tijekom 2022. i 2023. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara.

Tablica 2. Ukupan broj izdatih viza u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

Red. br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Saudijska Arabija	13.694	8.300	-39,39%
2.	Jordan	1.033	2.203	113,26%
3.	Indija	391	1.389	255,24%
4.	Libanon	1.408	1.256	-10,80%
5.	Filipini	994	1.221	22,84%
6.	Kosovo* ¹	723	854	18,12%
7.	Kina	298	639	114,43%
8.	Egipat	323	416	28,79%
9.	Libija	199	354	77,89%
10.	Nepal	138	353	155,80%
11.	Indonezija	355	319	-10,14%
12.	Pakistan	235	313	33,19%
13.	Bangladeš	115	304	164,35%
14.	Sirija	344	283	-17,73%
15.	Jemen	257	265	3,11%
16.	Ostale zemlje	2.258	2.792	23,65%
UKUPNO		22.765	21.261	-6,61%

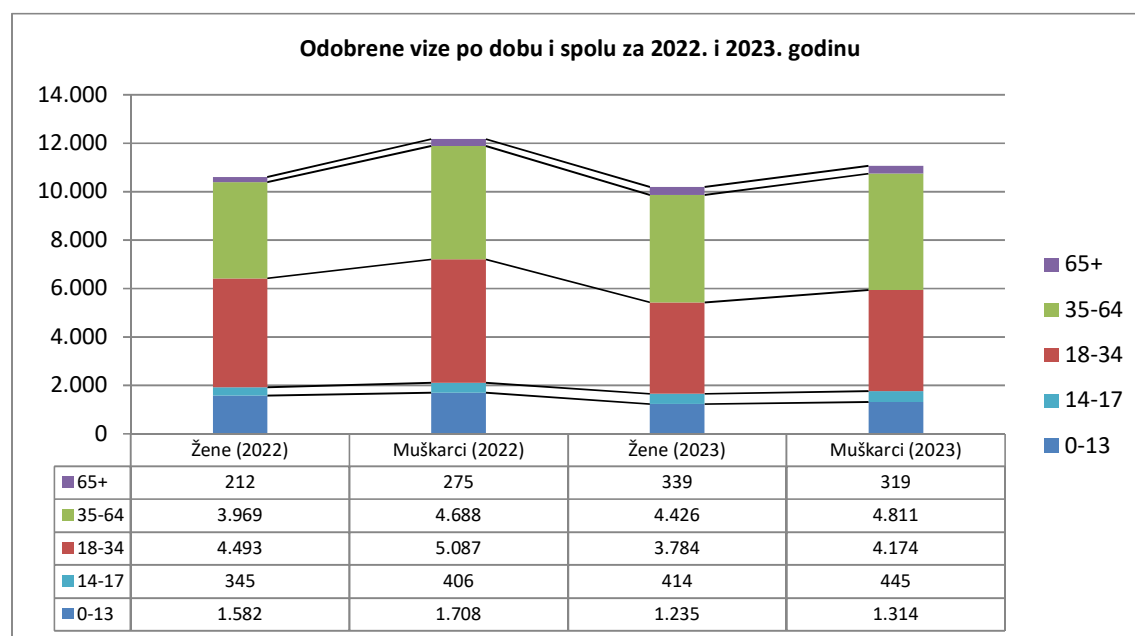
Grafički prikaz izdatih viza u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

¹ Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i sukladan je Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKPBiH u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH, uočavamo značajno povećanje broja izdatih viza za državljane Indije, Bangladeša, Nepala, Kine i Jordana. Najveći broj viza u 2023. godini je izdat državljanima Saudijske Arabije, Jordana, Indije, Libanona i Filipina, što predstavlja 68% od ukupnog broja izdatih viza.

U cilju definiranja profila stranih državljana kojima je izdata viza u DKPBiH tijekom 2023. godine, prezentiramo spolnu i starosnu strukturu, iz koje se uočava da je u svim kategorijama osim u starosnoj dobi iznad 65 godina bilo više muškaraca nego žena, i to: u starosnoj dobi od 0 do 13 godina (žena 1.235, a muškaraca 1.314), u starosnoj dobi od 14 do 17 godina (žena 414, a muškaraca 445), zatim u starosnoj dobi od 18 do 34 godine (žena 3.784, a muškaraca 4.174), u starosnoj dobi od 35 do 64 godine (žena 4.426, a muškaraca 4.811), te u starosnoj dobi iznad 65 godina (žena 339, a muškaraca 319). Promatrano u ukupnom broju izdatih viza u DKPBiH, 11.063 ili 52% su vize izdate muškarcima, a 10.198 ili 48% su vize izdate ženama.

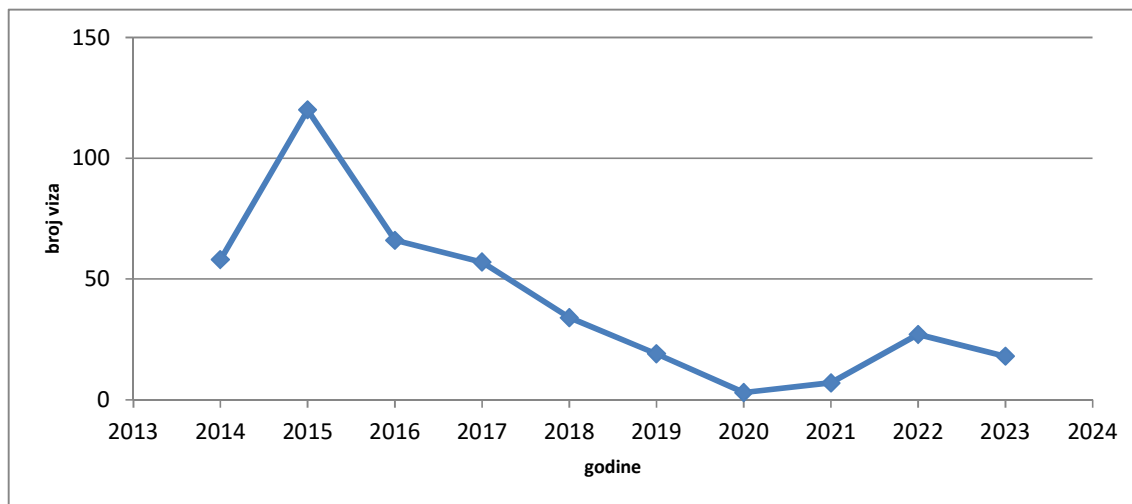
1.2. Vize izdate na granici

Izdavanje viza na granici dozvoljeno je Graničnoj policiji BiH sukladno Zakonu o strancima ukoliko to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, te humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi. Granična policija BiH može izdati vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana, ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).

Tablica 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Vize	58	120	66	57	34	19	3	7	27	18

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2014. do 2023. godine

Analizira podataka o broju izdatih viza na granici u prezentiranom razdoblju od 2014. godine pokazuje izrazit opadajući trend i može se zaključiti da se realizira postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u iznimnim, Zakonom o strancima definiranim slučajevima i uz njegovu dosljednu primjenu od strane Granične policije BiH.

U cilju definiranja aktualnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici, prezentiramo usporedne pokazatelje o broju izdatih viza tijekom 2022. i 2023. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara, uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tablica 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

Red.br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Bahrein	-	11	-
2.	Bangladeš	-	5	-
3.	Maroko	-	2	-
4.	Gvineja	8	-	-100%
5.	Iran	7	-	-100%
6.	Senegal	4	-	-100%
7.	Mozambik	3	-	-100%
8.	Gambija	2	-	-100%
9.	Kamerun	2	-	-100%
10.	Zimbabve	1	-	-100%
	Ukupno	27	18	-33,33%

Tijekom 2023. godine dolazi do smanjenja od 33,33% u odnosu na prethodnu godinu, te je izdato ukupno 17 viza na granici. Gledano po državljanstvima, 11 viza je izdato državljanima Bahreina, 5 državljanima Bangladeša i 2 državljanima Maroka.

Što se tiče spolne strukture, statistički podaci za 2023. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (55,5%) nego ženama (44,5%), te da se u slučaju oba spola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 36 do 59 godina (55,5%), kao što se vidi u tablicama i grafikonima koji slijede.

Tablica 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i spolu, razvrstano po državljanstvima za 2023. godinu

Red.br.	Država	Ukupno ženske osobe				Ukupno muške osobe				Ukupno po državljan.
		0-17	18-35	36-59	60+	0-17	18-35	36-59	60+	
1.	Bahrein	1	2	3	1	2	-	2	-	11
2.	Bangladeš	-	-	-	-	-	1	4	-	5
3.	Maroko	-	-	1	-	-	1	-	-	2
Ukupno		1	2	4	1	2	2	6	0	18

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju sukladno Zakonu o strancima realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i osobama bez državljanstva koji pokušavaju legalno prijeći državnu granicu i ući u BiH, a da pritom ne ispunjavaju Zakonom o strancima propisane uvjete za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim osobama, a sukladno odredbama propisanim Zakonom o strancima donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili osoba bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju nezakonitog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

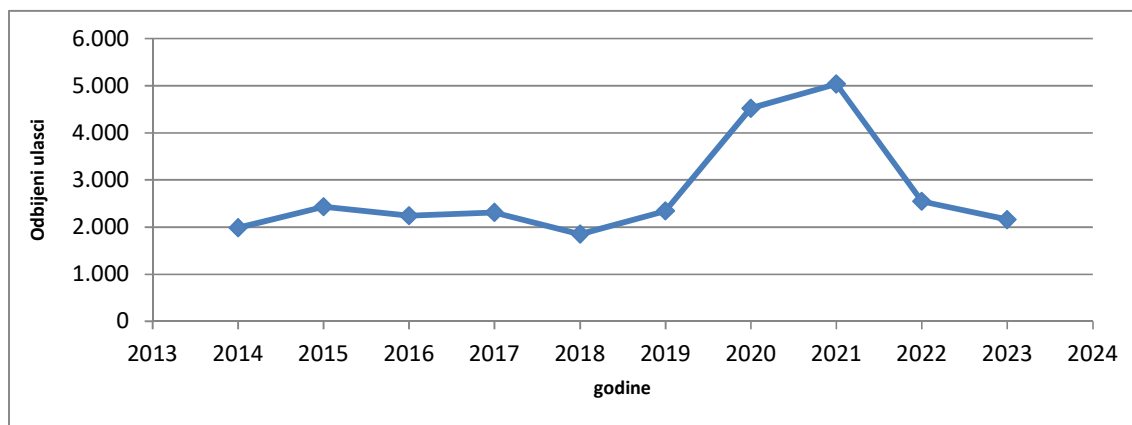
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Ulazak u BiH može biti odbijen strancu koji ne ispunjava opće uvjete za ulazak u Bosnu i Hercegovinu na temelju članka 24. Zakona o strancima.

Tablica 6. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Odbijeni ulasci	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853	2.342	4.525	5.038	2.549	2.160

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2014. do 2023. godine

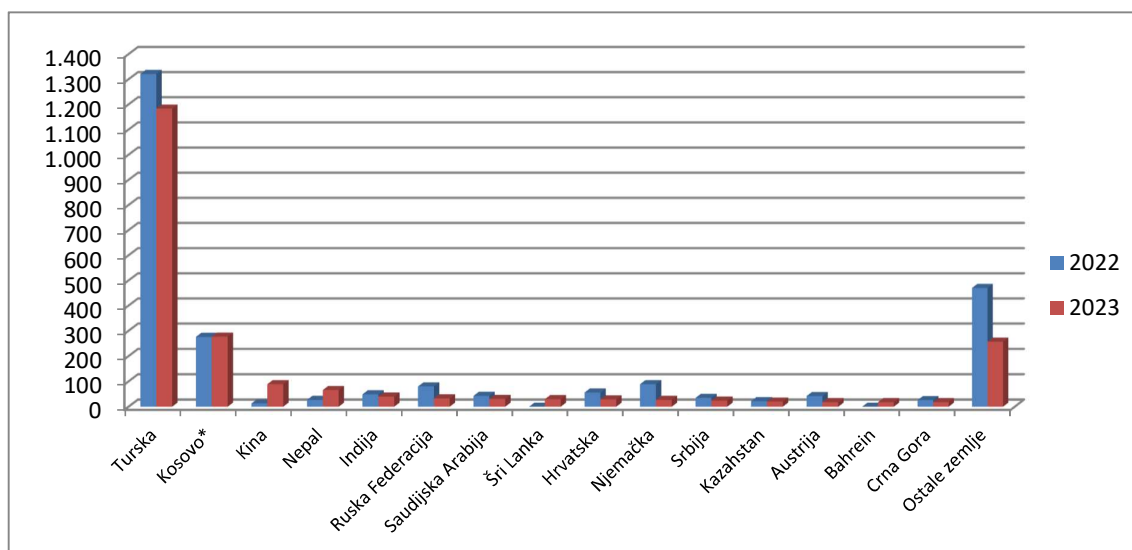
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentiranom razdoblju, uočavamo da je u razdoblju od 2014. godine do 2019. godine došlo do prilično ujednačenog broja odbijenih ulazaka. U 2020. i 2021. godini znatno se povećava broj odbijenih ulazaka u odnosu na 2019. godinu. U 2022. godini dolazi do smanjenja trenda odbijenih ulazaka. Taj trend se nastavlja i tijekom 2023. godine kada je registrirano 2.160 stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u BiH. U odnosu na 2022. godinu (2.549), broj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u BiH tijekom 2023. godine je smanjen za 15,26%.

U cilju definiranja aktualnog stanja u ovoj oblasti prezentiramo usporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka tijekom 2022. i 2023. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja o odbijanju ulaska u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara.

Tablica 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

Red.br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Turska	1.321	1.183	-10,45%
2.	Kosovo*	276	277	0,36%
3.	Kina	13	89	584,62%
4.	Nepal	27	66	144,44%
5.	Indija	49	40	-18,37%
6.	Ruska Federacija	80	33	-58,75%
7.	Saudijska Arabija	43	31	-27,91%
8.	Šri Lanka	-	30	-
9.	Hrvatska	56	29	-48,21%
10.	Njemačka	89	27	-69,66%
11.	Srbija	35	24	-31,43%
12.	Kazahstan	22	20	-9,09%
13.	Austrija	42	18	-57,14%
14.	Bahrein	-	18	-
15.	Crna Gora	26	18	-30,77%
16.	Ostale zemlje	470	257	-45,32%
Ukupno		2.549	2.160	-15,26%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

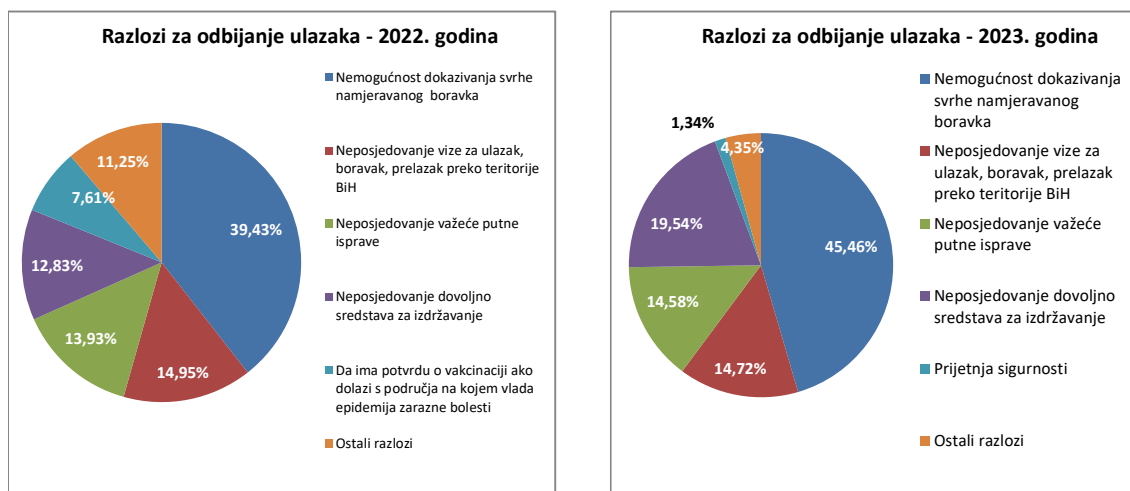
Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2023. godini odnosi se na Tursku (1.183), Kosovo* (277), Kinu (89) i Nepal (66), što iznosi 75% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH.

U 2023. godini najveći pad odbijenih ulazaka odnosi se na državljane Njemačke (70%), Ruske Federacije (59%), Austrije (57%), Hrvatske (48%), Srbije i Crne Gore (po 31%).

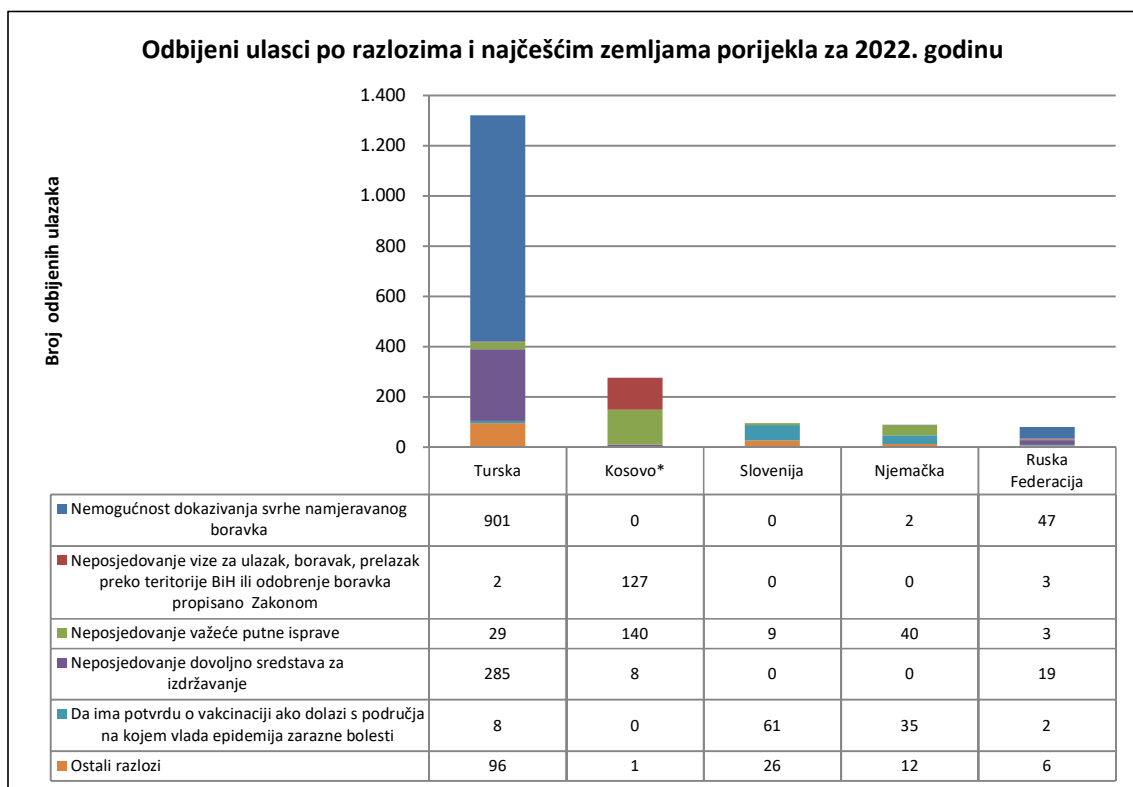
Tijekom 2023. godine odbijen je ulazak u BiH za 2.160 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 964, a na međunarodnim aerodromima 1.196 odbijenih ulazaka. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: nemogućnost dokazivanja svrhe namjeravanog boravka (45,46%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje (19,54%); neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenje boravka propisano zakonom (14,72%); neposjedovanje važeće putne isprave (14,58%); te ostali razlozi (5,69%).

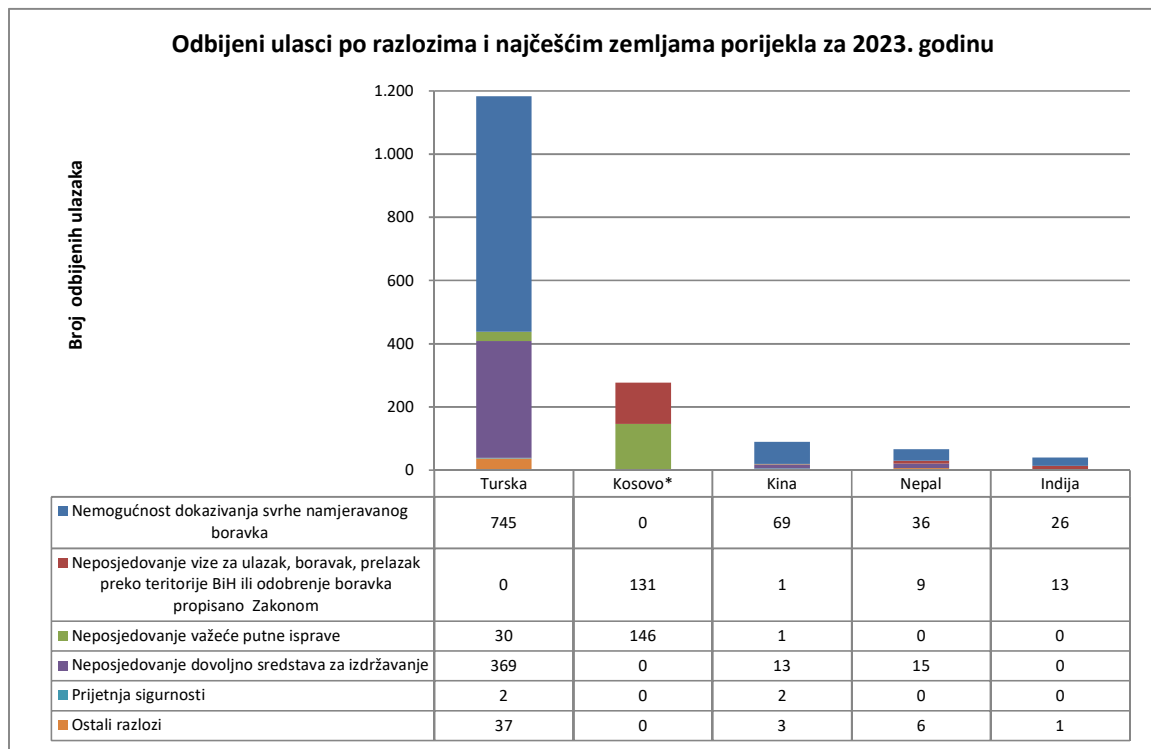
Za većinu odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prijelazima razlog je nemogućnost dokazivanja svrhe namjeravanog boravka, neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, neposjedovanja vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorija BiH ili odobrenje boravka propisano Zakonom o strancima, te neposjedovanje važeće putne isprave, što predstavlja 94% od ukupnog broja odbijenih ulazaka.

Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2022. i 2023. godini

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2022. i 2023. godinu

2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

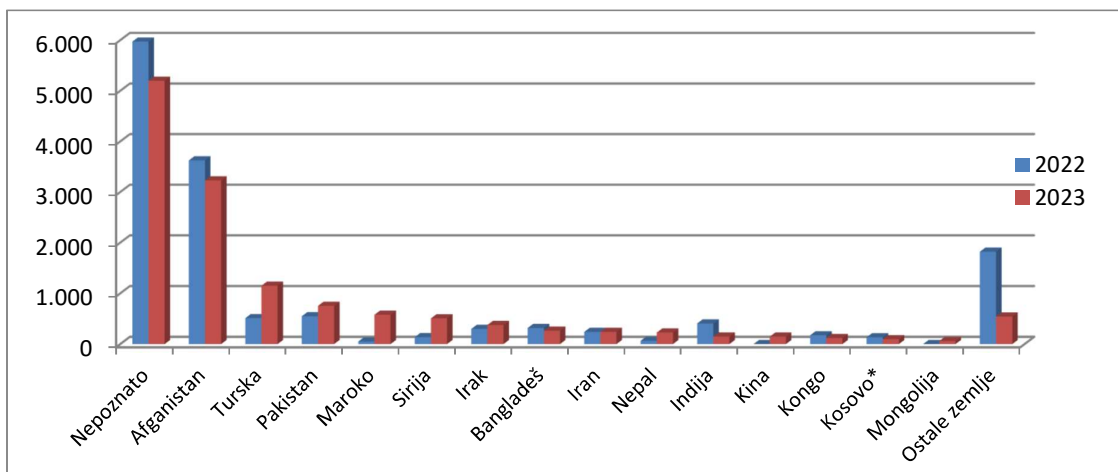
Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju nezakonitog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prijelazu ili izvan graničnog prijelaza. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

Tijekom 2023. godine 13.643 osobe otkrivene su u nezakonitom prelasku državne granice, što predstavlja smanjenje od 4,65% u odnosu na 2022. godinu kada je u nezakonitom pokušaju prelaska granice otkriveno 14.309 osoba

Tablica 8. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državljanstvu

Red.br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Nepoznato	5.972	5.198	-12,96%
2.	Afganistan	3.625	3.229	-10,92%
3.	Turska	512	1.151	124,80%
4.	Pakistan	549	753	37,16%
5.	Maroko	51	578	1033,33%
6.	Sirija	138	507	267,39%
7.	Irak	299	377	26,09%
8.	Bangladeš	319	265	-16,93%
9.	Iran	240	240	0,00%
10.	Nepal	66	228	245,45%
11.	Indija	407	150	-63,14%
12.	Kina	2	148	7300,00%
13.	Kongo	174	118	-32,18%
14.	Kosovo*	135	97	-28,15%
15.	Mongolija	-	60	-
16.	Ostale zemlje	1.820	544	-70,11%
	Ukupno	14.309	13.643	-4,65%

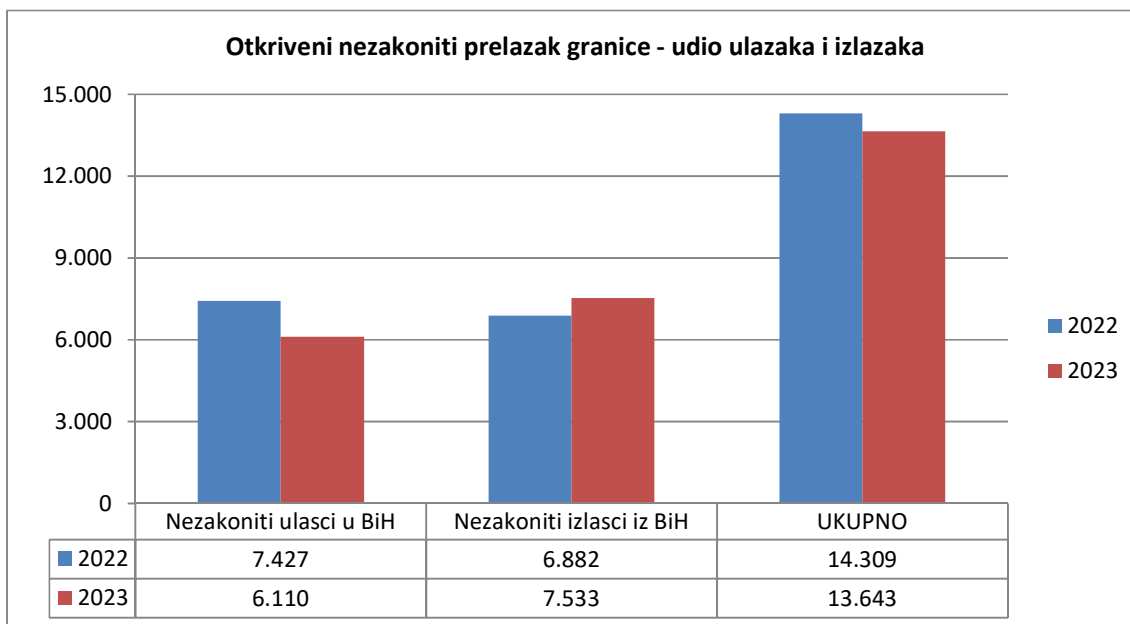
Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

Prema raspoloživim podacima, u 2023. godini najviše je osoba sa nepoznatim državljanstvom, (5.198), koje su većinom odvracene u pokušaju nezakonitog prelaska državne granice. U posljednje dvije godine najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka odnosilo se na državljane Afganistana, Turkse, i Pakistana 58% od ukupnog broja nezakonitih prelazaka. Također, pored navedenih državljana uočen je i porast otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice i državljana Maroka, Sirije, Nepala i Kine.

Tijekom 2022. godine, od broja osoba otkrivenih prilikom nezakonitog ulaska u Bosnu i Hercegovinu (7.427) izvan graničnog prijelaza je otkriveno 7.332 i na graničnom prijelazu 95, dok je od broja osoba otkrivenih prilikom nezakonitog izlaska iz Bosne i Hercegovine (6.882) izvan graničnog prijelaza otkriveno 6.157 i na graničnim prijelazima 725 osoba.²

Grafički prikaz nezakonitih ulazaka i izlaza u ilegalnim prelascima državne granice

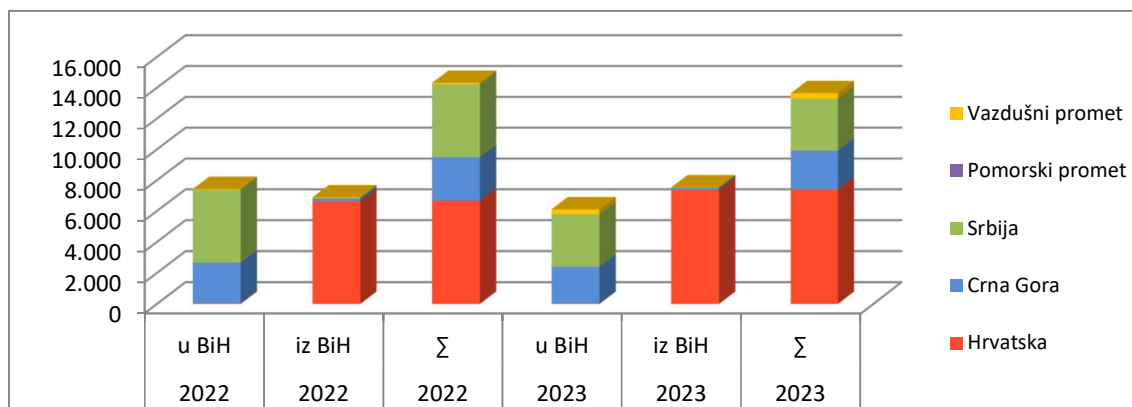
² Granična policija BiH, *Analiza rada Granične policije BiH za 2022. godinu*, Sarajevo, siječanj 2023. godine, str. 14.

U 2022. godini, nezakoniti izlasci su činili 48% od ukupnog broja osoba otkrivenih u nezakonitom prelasku državne granice (14.309), dok je ovaj postotak u 2023. godini iznosio 55% od ukupnog broja osoba otkrivenih u nezakonitom prelasku državne granice (13.643). Iz navedenih pokazatelja uočava se da je u 2023. godini veći broj nezakonitih izlazaka iz BiH (55%) nego ulazaka (45%), dok je i u 2022. godini bio veći broj nezakonitih ulazaka iz BiH (52%) nego izlazaka (48%). Što se tiče kopnene granice, podaci Granične policije BiH govore da se veći broj nezakonitih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registrira izvan samih graničnih prijelaza.

Tablica 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2022. i 2023. godini, razvrstano po vrsti granice

Država	2022. u BiH	2022. iz BiH	2022. Σ	2023. u BiH	2023. iz BiH	2023. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	41	6.625	6.666	31	7.361	7.392	-24,39	11,11	10,89
Crna Gora	2.619	200	2.819	2.378	143	2.521	-9,20	-28,50	-10,57
Srbija	4.735	4	4.739	3.363	6	3.369	-28,98	50,00	-28,91
Pomorski promet	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	32	53	85	338	23	361	956,25	-56,60	324,71
Ukupno	7.427	6.882	14.309	6.110	7.533	13.643	-17,73	9,46	-4,65

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2022. i 2023. godini, razvrstano po vrsti granice

Analiza raspoloživih podataka o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama evidentira da je na kopnenoj granici u 2023. godini otkriveno 13.282 osobe, što je smanjenje za 7% u odnosu na 2022. godinu, kad je na istoj granici otkriveno 14.224 nezakonitih prelazaka. Također, uočava se porast broja nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima za 425%, tako da je u 2023. godini otkrivena 361 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2022. godini taj broj je iznosio 85 osoba.

Za analizu je karakteristično navesti da je u 2022. godini zabilježeno povećanje nezakonitih prelazaka državne granica sa Hrvatskom (11%), dok je broj nezakonitih prelazaka sa Srbijom smanjen (29%) i Crnom Gorom također smanjen (11%). Od 3.369 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Srbijom, 99,8% se odnosi na nezakonite ulaske u BiH, a samo 0,2% na nezakonite izlaske iz BiH. Od 2.521 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom, 94,3% se odnosi na nezakonite ulaske u BiH, a 5,7% na nezakonite izlaske iz BiH. Od 7.392 osobe otkrivene prilikom nezakonitog prelaska državne granice s Hrvatskom 99,6% se odnosi na nezakonite izlaske iz BiH i 0,4% na nezakonite ulaske

u BiH. Najviše nezakonitih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi oko 97,7% svih osoba otkrivenih prilikom nezakonitog izlaska preko državne granice, što ukazuje da se nezakoniti migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKPBiH ili nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe za poslove sa strancima, osobno ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produljenju privremenog boravka po istoj osnovi, ili o stalnom boravku. Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produljenje privremenog boravka, stranac je dužan dati biometrijske podatke. O zahtjevu za odobrenje i produljenje privremenog boravka po bilo kojoj osnovi odlučuje nadležna organizacijska jedinica Službe za poslove sa strancima u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKPBiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen izravno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe za poslove sa strancima. Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavijest o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka. Kada je privremeni boravak odobren po osnovi rada s radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

3.1. Privremeni boravak

Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremensko razdoblje od najviše jedne godine, s tim da rok važenja putovnice mora biti najmanje tri mjeseca dulji od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

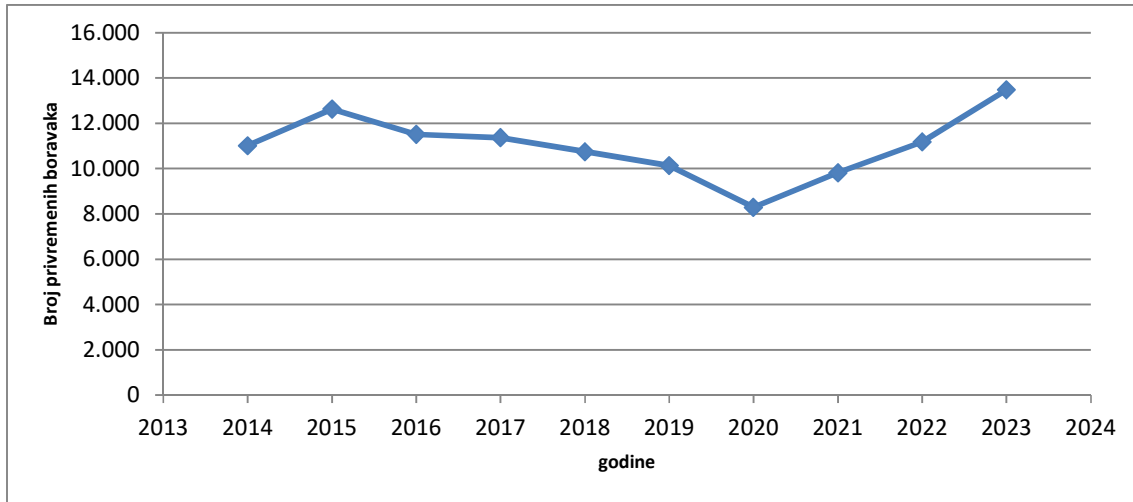
Sukladno Zakonu o strancima, koji je trenutno važeći, privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava boraviti ili boravi u BiH po osnovi: spajanja obitelji, obrazovanja, humanitarnih razloga, rada s radnom dozvolom, rada bez radne dozvole, ili drugih opravdanih razloga. Odobrenje privremenog boravka može se iznimno izdati i po osnovi vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca s Bosnom i Hercegovinom.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz članka 58. (Privremeni boravak po osnovi humanitarnih razloga) stavak (2) točka a) Zakona o strancima, odobrava se na razdoblje najdulje do šest mjeseci.

Tablica 10. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Privremeni boravak	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756	10.133	8.293	9.827	11.188	13.481

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2014. do 2023. godine

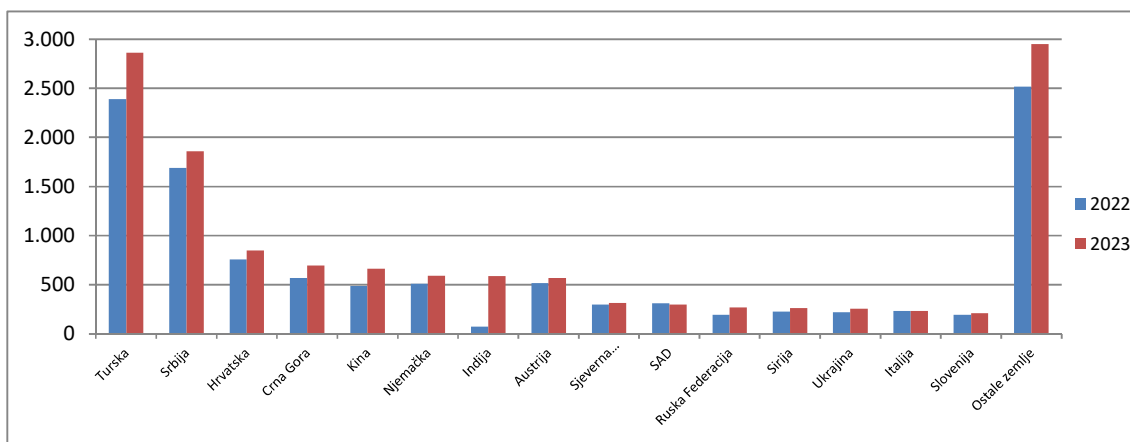
Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljen centralizirani institucionalni okvir doveli su do regulacije stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Iz prethodnog grafikona se može uočiti kontinuiran pad broja odobrenja/produljenja privremenih boravaka u razdoblju od 2015. do 2020. godine. U 2021. godini dolazi do porasta broja izdatih dozvola za privremeni boravak od 18,50% u odnosu na prethodnu godinu. Trend rasta se nastavlja i u daljnjem razdoblju do 2023. godine, kada je došlo do porasta od 20,50% u odnosu na prethodnu godinu.

U cilju definiranja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja za privremeni boravak, prezentiramo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produljena boravišna dozvola) za privremeni boravak tijekom 2022. i 2023. godine.

Tablica 11. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2021. i 2022. godini, razvrstano po državama

Red.br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Turska	2.391	2.862	19,70%
2.	Srbija	1.688	1.859	10,13%
3.	Hrvatska	760	849	11,71%
4.	Crna Gora	568	696	22,54%
5.	Kina	485	665	37,11%
6.	Njemačka	510	589	15,49%
7.	Indija	72	586	713,89%
8.	Austrija	517	570	10,25%
9.	Sjeverna Makedonija	299	315	5,35%
10.	SAD	313	300	-4,15%
11.	Ruska Federacija	196	270	37,76%
12.	Sirija	225	264	17,33%
13.	Ukrajina	219	258	17,81%
14.	Italija	233	236	1,29%
15.	Slovenija	196	212	8,16%
16.	Ostale zemlje	2.516	2.950	17,25%
	Ukupno	11.188	13.481	20,50%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2021. i 2022. godini, razvrstano po državama

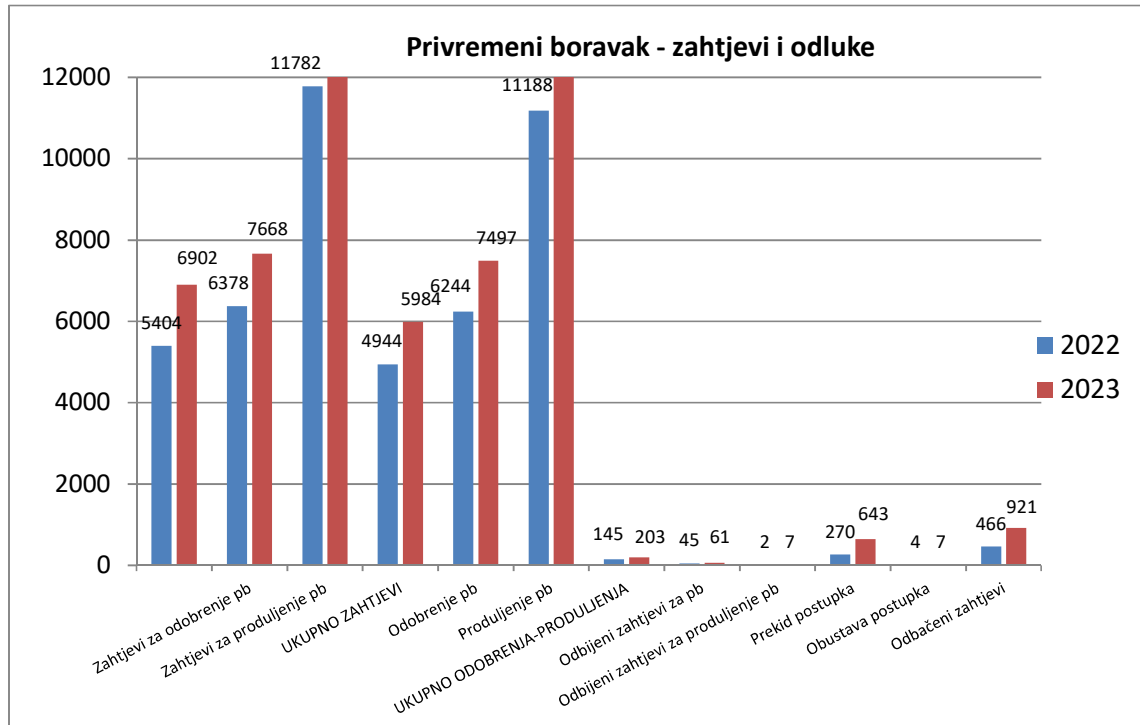

Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2023. godini, najveći broj se odnosi na državljane Turske (2.862), Srbije (1.859), Hrvatske (849), Crne Gore (696), Kine (665), Njemačke (589) i Indije (586), što čini 50,97% od ukupnog broja izdatih dozvola. Analiza usporednih parametara u postotcima ukazuje na to da je došlo do povećanja broja privremenih boravaka za državljane Indije (713,89%), Ruske Federacije (37,76%), Kine (37,11%), Crne Gore (22,54%), Turske (19,70%), Ukrajine (17,81%), Sirije (17,33%), Njemačke (15,49%), Hrvatske (11,71%), Austrije (10,25%), Srbije (10,13%), Slovenije (8,16%), Sjeverne Makedonije (5,35%) i Italije (1,29%), te da je došlo do smanjenja broja privremenih boravaka za državljane Sjedinjenih Američkih Država (4,15%).

Primjećuje se kontinuitet u šest najčešćih država podrijetla kod stranaca kojima je odobren ili produljen privremeni boravak u BiH, a to su: Turska, Srbija, Hrvatska, Crna Gora, Kina i Njemačka. Ovih šest država podrijetla obuhvaća 47,29% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH u 2023. godini.

U 2023. godini ukupno je podneseno 6.902 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 7.668 zahtjeva za produljenje privremenog boravka, što ukupno iznosi 14.570 zahtjeva, a što je za 23,66% više nego u 2022. godini, kada je ukupno podneseno 11.782 zahtjeva, i to 5.404 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 6.378 zahtjeva za produljenje privremenog boravka.

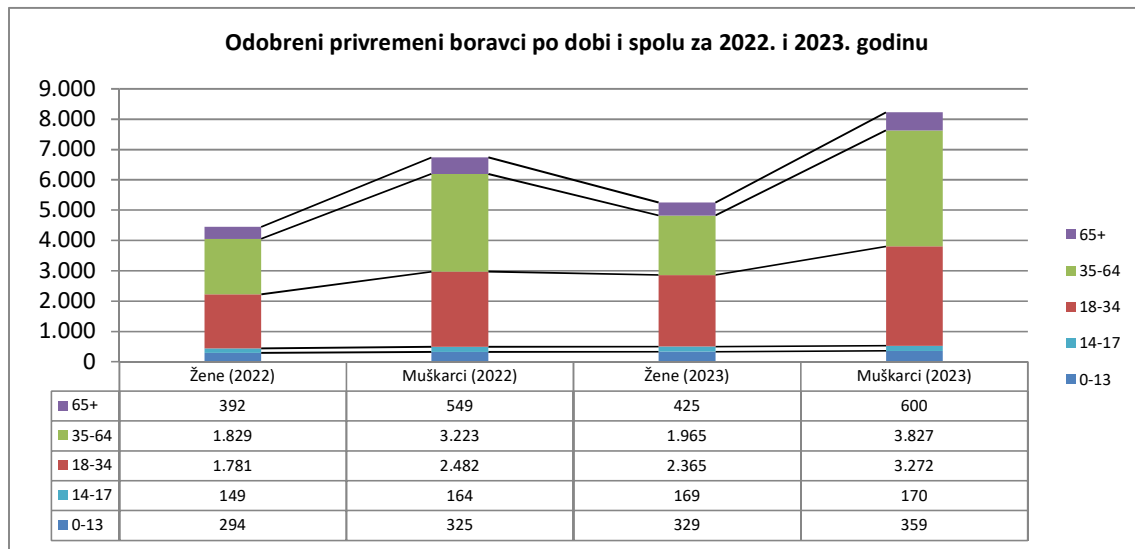
Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2022. i 2023. godini (odobrenje novog i produljenje)

Rješavajući po zahtjevima za odobrenje/produljenje privremenog boravka u 2023. godini ukupno je odobren/produljen 13.481 privremeni boravak, od čega je odobren novi privremeni boravak za 5.984 stranca i produljen privremeni boravak za 7.497 stranaca, a što je povećanje od 20,50 % u odnosu na 2022. godinu, kada je ukupno odobreno/produljeno 11.188 privremenih boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak za 4.944 stranca i produljen privremeni boravak za 6.244 stranca.

Prema ovim pokazateljima, stopa odobrenja/produljenja privremenih boravaka u 2023. godini, u usporedbi s podnesenim zahtjevima iznosi 92,52%.

U cilju definiranja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2023. godini, prezentiramo spolnu i starosnu strukturu, iz koje se uočava da je u svim kategorijama bilo više muškaraca nego žena, i to: u starosnoj dobi od 0 do 13 godina (žena 329, a muškaraca 359), u starosnoj dobi od 14 do 17 godina (žena 169, a muškaraca 170), zatim u starosnoj dobi od 18 do 34 godine (žena 2.365, a muškaraca 3.272), u starosnoj dobi od 35 do 64 godine (žena 1.965, a muškaraca 3.827), te u starosnoj dobi iznad 65 godina (žena 425, a muškaraca 600). Promatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 8.228 ili 61% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 5.253 ili 39% su privremeni boravci izdati ženama.

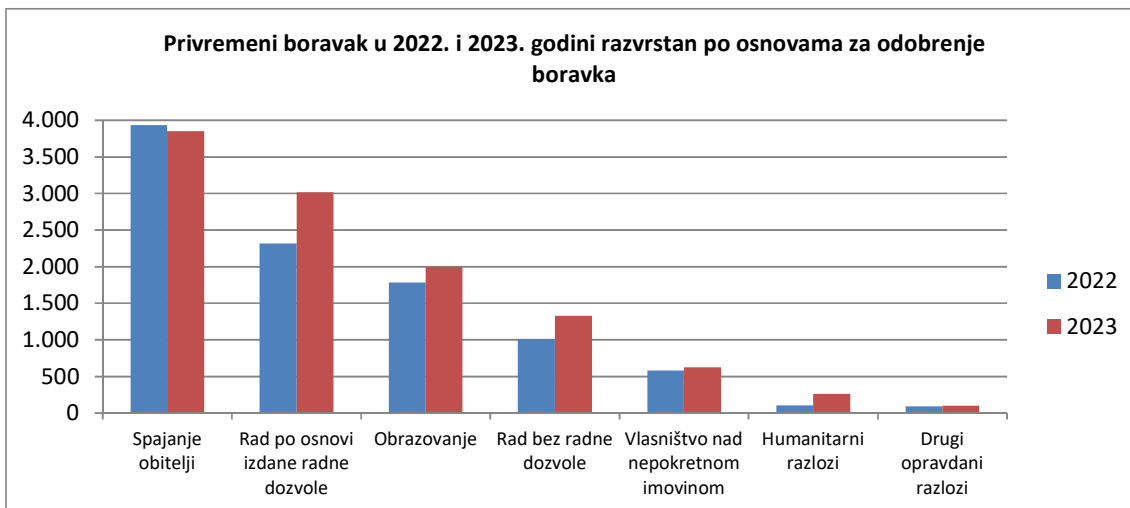
Prema podacima Službe za poslove sa strancima, u 2023. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovi: spajanja obitelji, u koju kategoriju ulaze i brak s državljaninom BiH kao i izvanbračna zajednica stranca s državljaninom BiH (4.197); rada po osnovi izdate radne dozvole (3.728); po osnovi obrazovanja (2.896); po osnovi rada bez radne dozvole (1.565); što ukupno predstavlja 92% svih privremenih boravaka. U cilju definiranja aktualnih kretanja legalnih imigracija na temelju odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH, dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2022. i 2023. godinu, s posebnim akcentom na 2023. godinu, razvrstano po osnovama, kao i sudjelovanje pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tablica 12. Privremeni boravak u 2022. i 2023. godini, razvrstano po osnovama za odobrenje boravka

Osnove boravka	2022.	% u Σ 2022.	2023.	% u Σ 2023.	% 2023/2022.
Spajanje obitelji	3.850	34,41%	4.197	31,13%	9,01%
Rad po osnovu izdate radne dozvole	3.018	26,98%	3.728	27,65%	23,53%
Obrazovanje	1.999	17,87%	2.896	21,48%	44,87%
Rad bez radne dozvole	1.328	11,87%	1.565	11,61%	17,85%
Vlasništvo nad nepokretnom imovinom	628	5,61%	666	4,94%	6,05%
Humanitarni razlozi	265	2,37%	323	2,40%	21,89%
Drugi opravdani razlozi	100	0,89%	106	0,79%	6,00%
Ukupno	11.188	100,00%	13.481	100,00%	20,50%

Privremeni boravak po drugim osnovama u BiH u 2023. godini strancima odobren je: po osnovi vlasništva na nepokretnoj imovini (666); po osnovi humanitarnih razloga, u koju kategoriju spada i liječenje (323); i drugih opravdanih razloga (106).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2022. i 2023. godini, razvrstano po osnovama za odobrenje boravka

U 2023. godini došlo je do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po svim osnovama. Na to kako Bosna i Hercegovina postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovi spajanja obitelji, koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2023. godini iznose 31%.

Statistički podaci iz 2023. godine pokazuju da državljani susjednih država u Bosni i Hercegovini ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovi spajanja obitelji, izdate radne dozvole i obrazovanja.

Tablica 12. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2023. godini po državama

OSNOVA BORAVKA	Turska	Srbija	Hrvatska	Crna Gora	Kina	Ostale države	UKUPNO
Spajanje obitelji	293	703	505	369	43	2.284	4.197
Rad po osnovi izdate radne dozvole	768	636	165	122	183	1.854	3.728
Obrazovanje	1.045	343	85	169	12	1.242	2.896
Rad bez radne dozvole	724	73	28	3	427	310	1.565
Vlasništvo nad nepokretnom imovinom	7	82	44	29	0	504	666
Humanitarni razlozi	5	11	22	1	0	284	323
Drugi opravdani razlozi	20	1	0	3	0	72	106
UKUPNO	2.862	1.859	849	696	665	6.550	13.481

Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešća osnova boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovi izdate radne dozvole, zatim po osnovi rada bez radne dozvole i po

osnovi spajanja obitelji. Državljeni Srbije, Hrvatske i Crne Gore najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovi spajanja obitelji.

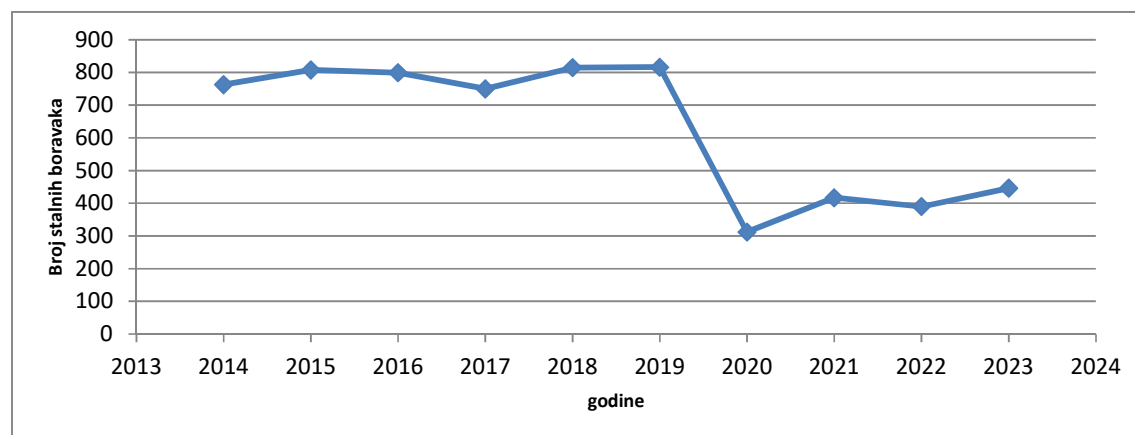
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uvjetima: da na temelju odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka; da raspolaže dovoljnim i redovitim sredstvima za izdržavanje; da ima osiguran odgovarajući smještaj; da ima zdravstveno osiguranje.

Tablica 14. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Stalni boravak	763	808	799	750	815	816	312	417	390	446

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2014. do 2023. godine

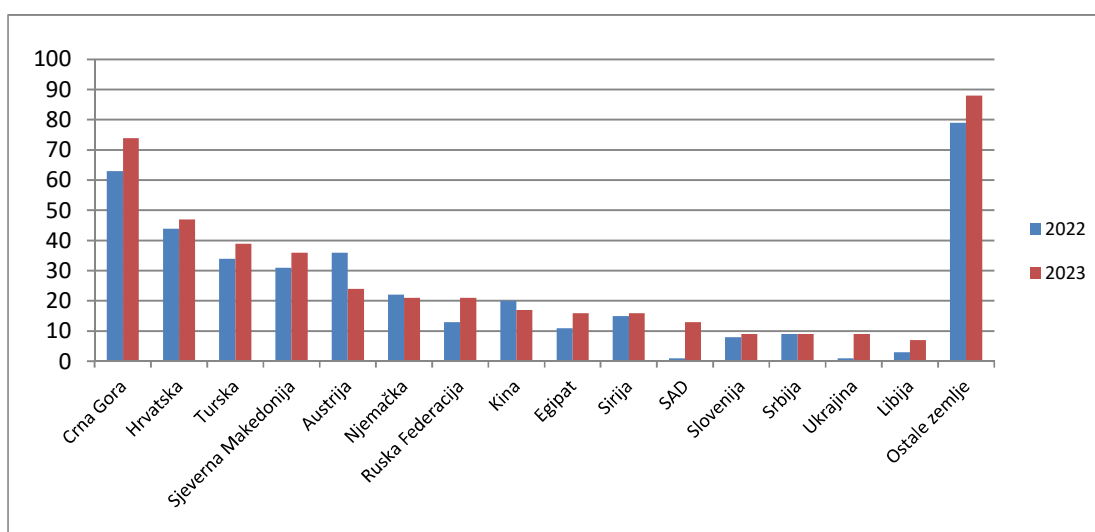
Vidljivo je da se kod dozvola za stalni boravak od 2014. do 2019. godine uočava trend ujednačenih odobrenih dozvola za stalni boravak stranaca u BiH, da bi u 2020. godini došlo do značajnog smanjenja broja dozvola za stalni boravak od 62% u odnosu na prethodnu godinu i iznosio je 312 dozvola. U 2021. godini dolazi do ponovnog rasta od 33,65%, da bi u 2022. godini došlo do smanjenja broja izdatih dozvola za stalni boravak od 6,47% u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2023. godine izdato je 446 dozvola za stalni boravak stranaca u BiH što iznosi povećanje u odnosu na prethodnu godinu od 14,36%

U cilju definiranja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka, prezentiramo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak tijekom 2022. i 2023. godine. U 2023. godini je podneseno 492 zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, a odobrenje za stalni boravak dobilo je 446 osoba.

Tablica 15. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

Red.br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Crna Gora	63	74	17,46%
2.	Hrvatska	44	47	6,82%
3.	Turska	34	39	14,71%
4.	Sjeverna Makedonija	31	36	16,13%
5.	Austrija	36	24	-33,33%
6.	Njemačka	22	21	-4,55%
7.	Ruska Federacija	13	21	61,54%
8.	Kina	20	17	-15,00%
9.	Egipat	11	16	45,45%
10.	Sirija	15	16	6,67%
11.	SAD	1	13	1200,00%
12.	Slovenija	8	9	12,50%
13.	Srbija	9	9	0,00%
14.	Ukrajina	1	9	800,00%
15.	Libija	3	7	133,33%
16.	Ostale zemlje	79	88	11,39%
Ukupno		390	446	14,36%

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

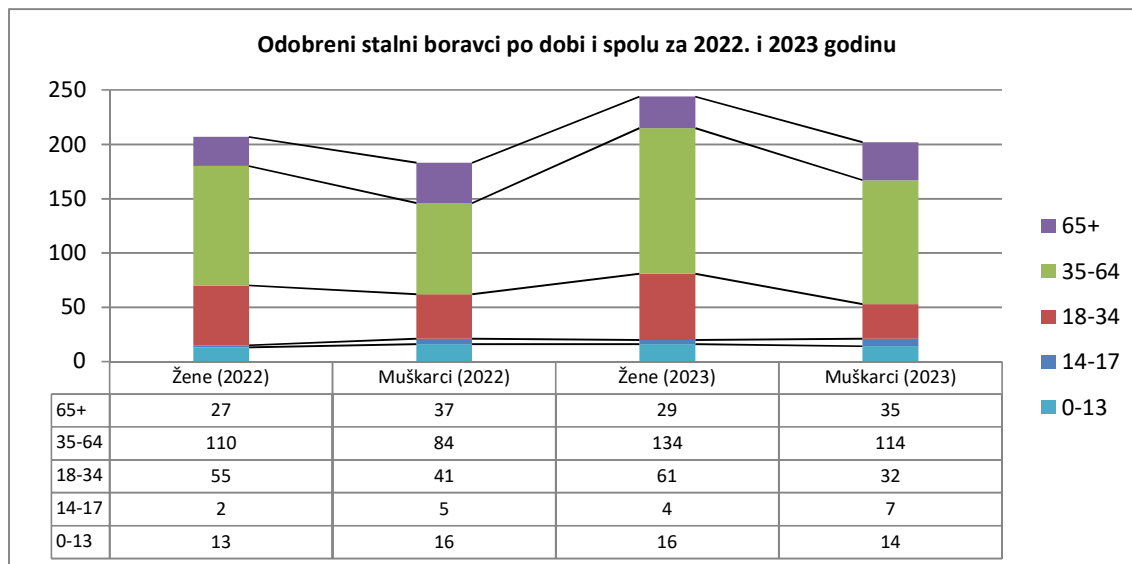

Najčešće zemlje podrijetla stranaca koji su u 2022. i 2023. godini dobili stalni boravak u BiH bile su Crna Gora, Hrvatska, Turska, Sjeverna Makedonija, Austrija i Njemačka.

Analiza odobrenih stalnih boravaka evidentira da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom postotku, dok u odobrenjima/produljenjima privremenog boravka zauzimaju drugi najveći postotak iza Turske. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije da prije steknu uvjete za prijem u državljanstvo BiH nego uvjete za odobrenje stalnog boravka, te je zato postotak odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije iznimno mali.

U cilju definiranja profila stranih državljanina koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2023. godini, prezentiramo spolnu i starosnu strukturu, iz koje se uočava da je u starosnoj dobi od 0 do 13 godina bilo više žena nego muškaraca (16 žena, a muškaraca 14), zatim u starosnoj dobi od 14 do 17 godina više muškaraca nego žena (4 žene, a muškaraca 7), dok je u kategoriji od 18 do 34 godine bilo više žena nego muškaraca (žena

61, a muškaraca 32); zatim u starosnoj dobi od 35 do 64 godine također više žena nego muškaraca (žena 134, a muškaraca 114), i u starosnoj dobi iznad 65 godina bilo je više muškaraca nego žena (žena 29, a muškaraca 35). Promatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravka u 2023. godini, 244 ili 55% su stalni boravci izdati ženama, a 202 ili 45% su stalni boravci izdati muškarcima.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

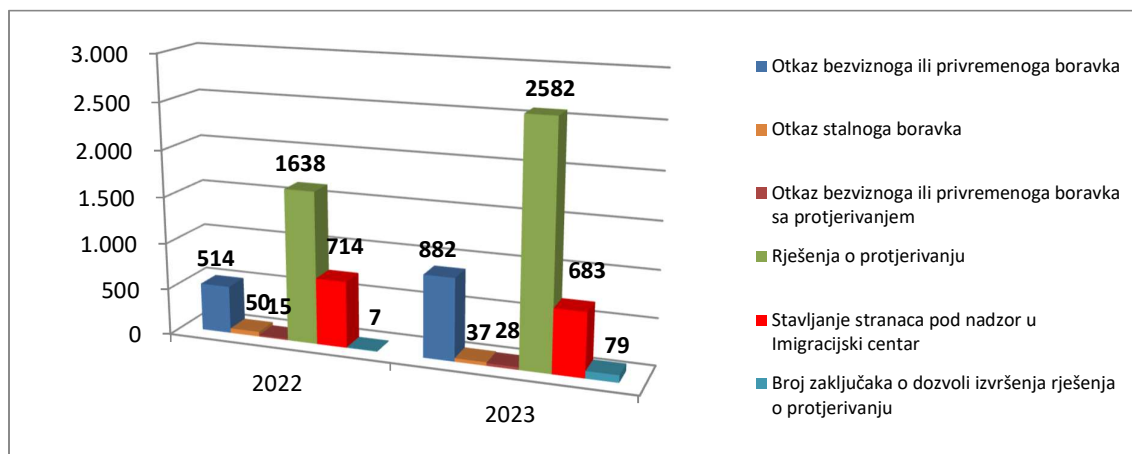
Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja nezakonitog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka s protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor, kao i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

Prezentiramo usporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u BiH u 2022. i 2023. godini, razvrstano prema vrsti mjera poduzetih mjera.

Tablica 16. Broj poduzetih mjera u 2022. i 2023. godini, razvrstano prema vrsti mjera

Red.br.	Vrsta mjere	2022	2023.	% (2023/2022)
1.	Rješenja o otkazu bezvignoga ili privremenoga boravka	514	882	71,60%
2.	Rješenja o otkazu stalnoga boravka	50	37	-26,00%
3.	Rješenja o otkazu bezvignoga ili privr. boravka s protjerivanjem	15	28	86,67%
4.	Rješenja o protjerivanju	1.638	2.582	57,63%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracijski centar	714	683	-4,34%
6.	Broj zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	7	79	1.028,57%
	Ukupno:	2.938	4.291	46,05%

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2022. i 2023. godini, razvrstano prema vrsti mjera

Iz prezentiranih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, veći za 46,05%.

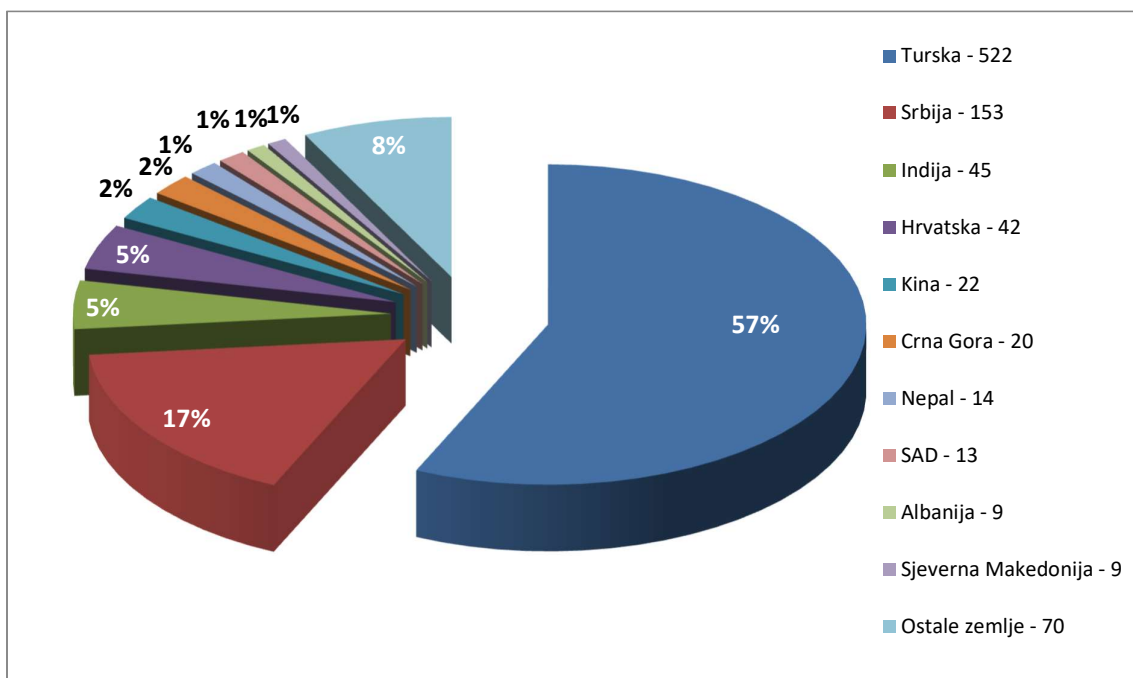
Broj izrečenih mjera otkaza boravka (bezvznog, privremenog i stalnog) i otkaza boravka uz izrečenu mjeru protjerivanja rezultat je planiranih i pojačanih operativnih provjera, inspeksijskih kontrola, kao i provođenje svih planskih aktivnosti na terenu koje vrše inspektori za strance, a koje je Služba za poslove sa strancima, sukladno svojim nadležnostima, prepoznala kao važan segment u praćenju i borbi protiv nezakonitih migracija na području BiH.

U 2023. godini, u odnosu na prethodnu godinu, u Bosni i Hercegovini je uočeno povećanje izrečenih zakonom propisanih mjera otkaza.

4.1. Otkaz boravka

Tijekom 2023. godine ukupno je otkazano 919 boravka (882 bezvzina ili privremena i 37 stalnih boravka), što predstavlja povećanje od 62,94% u odnosu na prethodnu godinu, kada su otkazana 564 boravaka (514 bezvzinih ili privremenih i 50 stalnih boravka).

Prezentiramo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezvznog, privremenog i stalnog boravka za 2023. godinu, razvrstano prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

Najveći broj rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Turske, Srbije i Indije, što predstavlja 78,35% od ukupnog broja otkaza boravka. Generalno, najčešći razlog za donošenje rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka je to što su se izmijenile okolnosti na temelju kojih su boravci odobreni, kao i zbog osobnih zahtjeva stranaca. Stalni boravci najčešće su otkazivani zbog stjecanja državljanstva BiH. Čest razlog za otkaz privremenog boravka je i to što su pojedini stranci boravili dulje od godinu dana izvan BiH.

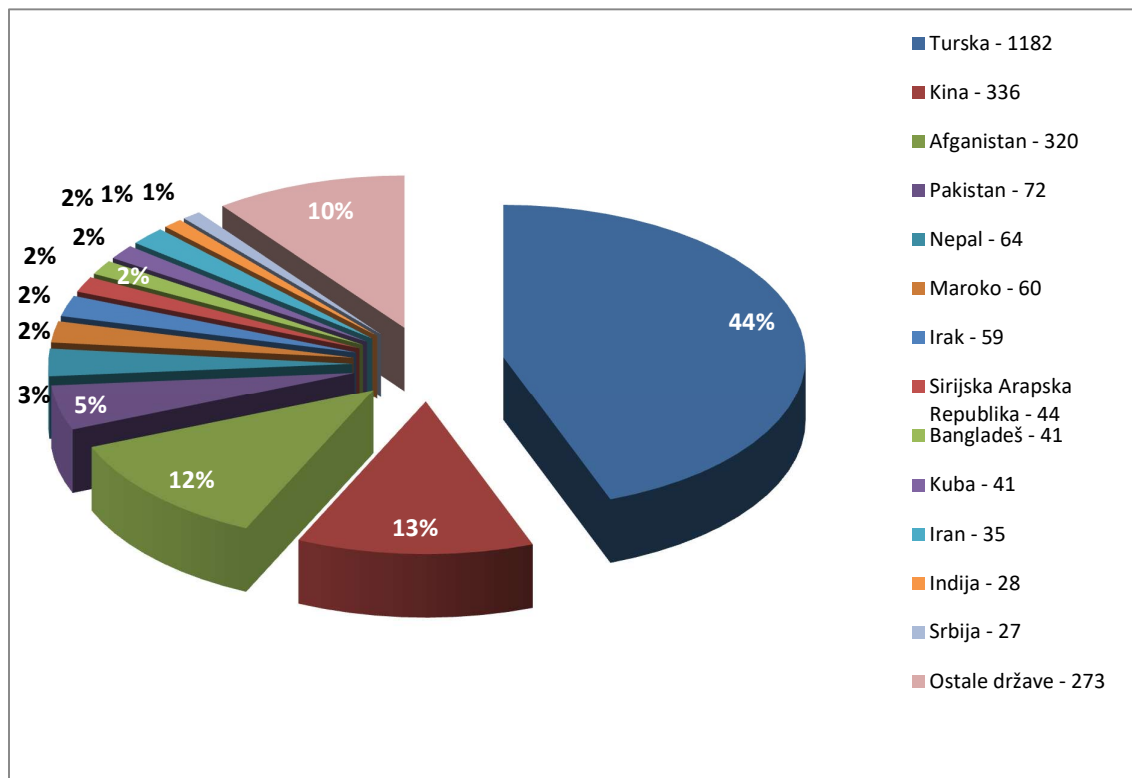
4.2. Rješenja o protjerivanju

Tijekom 2023. godine doneseno je ukupno 2.582 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2022. godini iznosio 1.638, što predstavlja povećanje od 57,63%.

Također u 2023. godini doneseno je 28 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja, dok je u 2022. doneseno 15 rješenja o otkazu bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja.

Mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane zato što je stranac prihvaćen na temelju međunarodnog sporazuma o suradnji, predaji i prihvaćanju osoba čiji je boravak nezakonit, a nemaju odobren boravak u BiH; zato što je strana osoba pokušala prekršiti ili je prekršila propise o prelasku državne granice pri izlasku iz BiH; zato što su nezakonito ušli u BiH; te zbog boravka u BiH nakon isteka roka važenja vize ili dozvole boravka, ili nakon isteka važenja bezviznog boravka. Mjerom protjerivanja strancima se također zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom razdoblju od jedne do pet godina.

Prezentiramo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2023. godinu, razvrstano prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

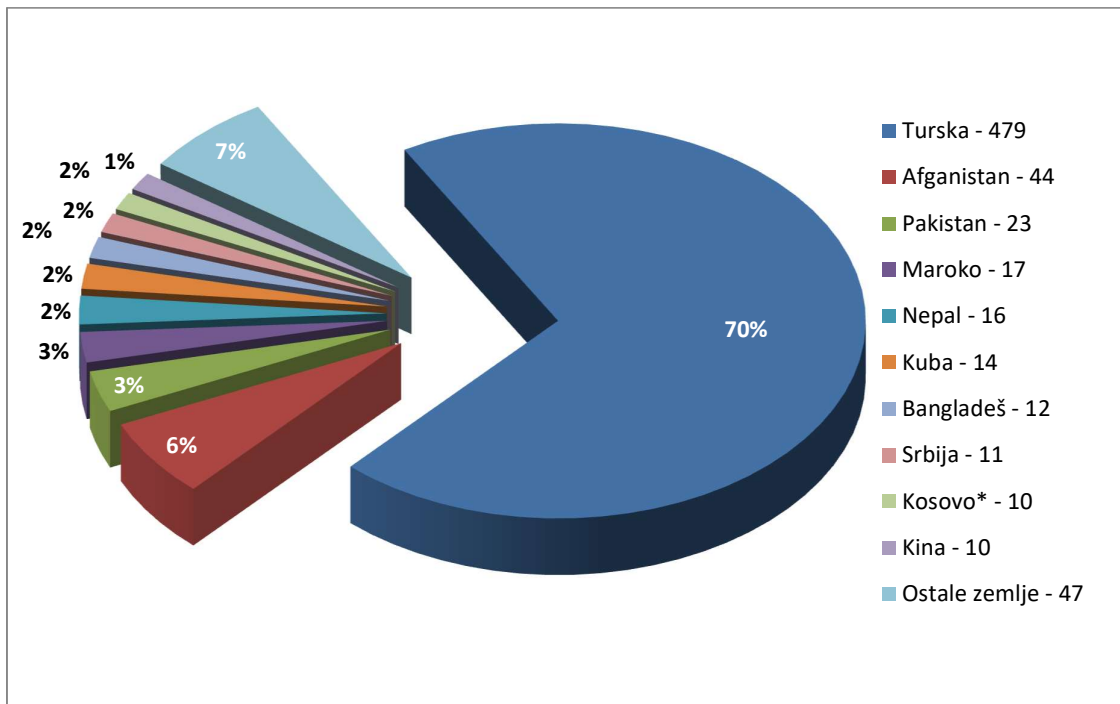

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se, na temelju odredbi propisanih Zakonom o strancima, donosi rješenje o stavljanju stranih osoba pod nadzor, tj. stranac se smješta u Imigracijski centar.

Tijekom 2023. godine, ukupno je 683 stranca stavljeno pod nadzor u Imigracijski centar, što predstavlja smanjenje od 4,34% u odnosu na 2022. godinu kada je mjera primjenjena nad 714 osoba. Najveći broj nezakonitih migranata u 2023. godini bili su državljani: Turske, Afganistana, Pakistana, Maroka i Nepala. Također u 2023. godini je 1.275 osoba smješteno pod blažu mjeru nadzora u odnosu na 465 osoba u 2022. godini.

Prezentiramo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracijski centar za 2023. godinu, razvrstano prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je doneseno rješenje kojim se strancu nalaže napuštanje BiH i rješenje je postalo izvršno, a stranac u roku ostavljenom u rješenju za dobrovoljno vraćanje ne želi dobrovoljno napustiti BiH. Ova mjera podrazumijeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, u 2023. godini doneseno je 79 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je u 2022. godini doneseno 7 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

5. Vraćanje neregularnih migranata

U ovom poglavlju prezentiramo podatke i analiziramo kretanje osnovnih parametara u sljedećim oblastima:

- dobrovoljno vraćanje bh. državljana u BiH uz potporu i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM);
- dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a;
- dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima;

- prihvaćanje i vraćanje osoba po sporazumima o readmisiji;
- samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH.

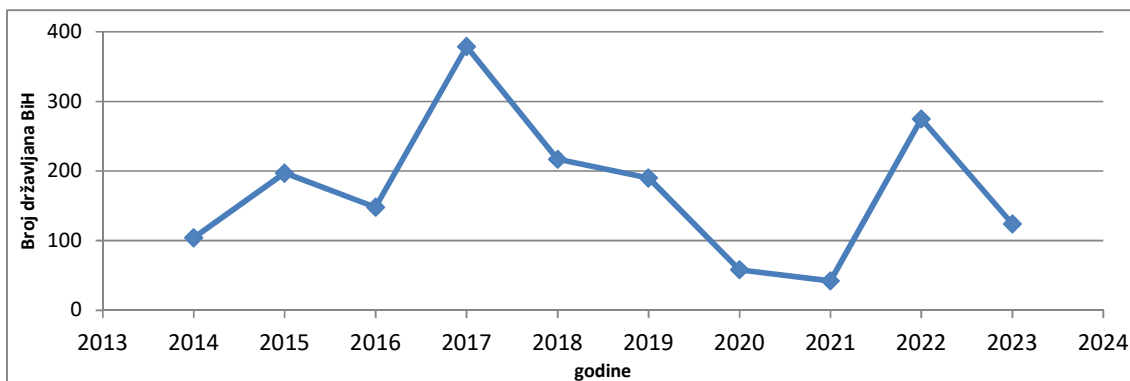
5.1. Dobrovoljno vraćanje bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih vraćanja bh. državljana iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog vraćanja realizirani su uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tablica 17. Ukupan broj bh. državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Osobe	104	197	148	379	217	190	58	42	275	124	1.734

Grafički prikaz broja vraćenih bh. državljana od 2014. do 2023. godine uz asistenciju IOM-a

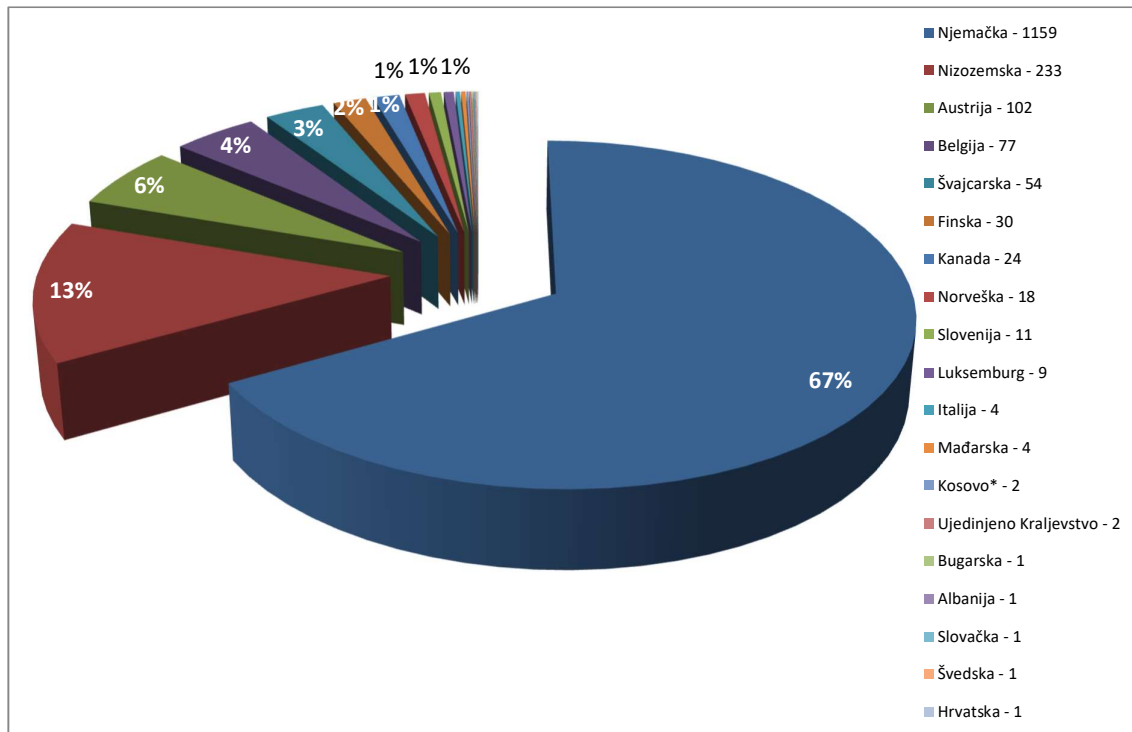
Po programima IOM-a, u razdoblju od 2014. godine do 2023. godine u Bosnu i Hercegovinu dobrovoljno se vratilo 1.734 bh. državljana. Prema prezentiranim podacima u 2017. godini dolazi do značajnog povećanja trenda bh. državljana koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način, za 156% u odnosu na prethodnu godinu. Nakon 2017. godine slijedi trend kontinuiranog pada do 2021. godine. Tijekom 2022. godine dolazi do ponovnog značajnog povećanja u odnosu na prethodnu godinu od 555%. Trend tijekom 2023. godine je padajući, te imamo smanjenje od 55% u odnosu na prethodnu godinu, i taj broj je iznosio 124 bh. državljana.

Tablica 18. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

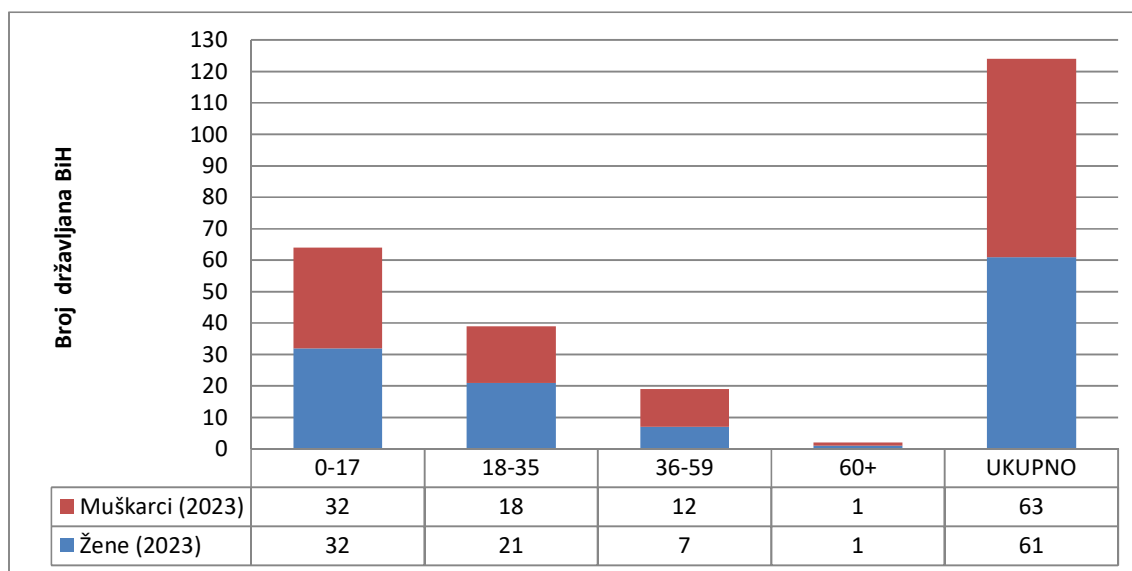
Red. br.	Država	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Ukupno
1.	Njemačka	-	-	-	346	193	166	43	34	262	115	1.159
2.	Nizozemska	25	59	114	12	2	14	5	1	1	-	233
3.	Austrija	-	101	-	-	-	-	-	-	-	1	102
4.	Belgija	29	13	5	10	8	2	5	5	-	-	77
5.	Švicarska	7	11	10	4	7	4	5	1	4	1	54
6.	Finska	5	1	16	2	-	-	-	-	6	-	30
7.	Kanada	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
8.	Norveška	5	10	1	1	-	1	-	-	-	-	18
9.	Slovenija	5	1	-	2	1	2	-	-	-	-	11
10.	Luksemburg	-	-	2	-	-	-	-	1	-	6	9
11.	Italija	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	4
12.	Mađarska	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	4
13.	Kosovo*	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	2
14.	Ujedinjeno Kraljevstvo	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
15.	Bugarska	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	Albanija	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
17.	Slovačka	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
18.	Švedska	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
19.	Hrvatska	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Ukupno	104	197	148	379	217	190	58	43	274	124	1.734

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljani BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a u razdoblju od 2014. do 2023. godine, uočavamo da je najveći broj vraćanja realiziran iz Njemačke (67%), Nizozemske (13%), Austrije (6%) i Belgije (4%), zatim Švicarske (3%), dok je navedeno vraćanje iz svih ostalih zemalja iznosilo 7%. Najveće vraćanje državljana BiH u 2023. godini bilo je iz Njemačke i iznosilo je 115 osoba (93%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2014. do 2023. godine po zemljama iz kojih su se vratili

Grafički prikaz broja bh. državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2023. godini prema dobi i spolu

U 2023. godini 124 bh. državljana se dobrovoljno vratilo u BiH, od toga 63 osobe muškog spola i 61 osoba ženskog spola. Najveći broj korisnika ovog programa bilo je u starosnoj dobi ispod 18 godina (52%).

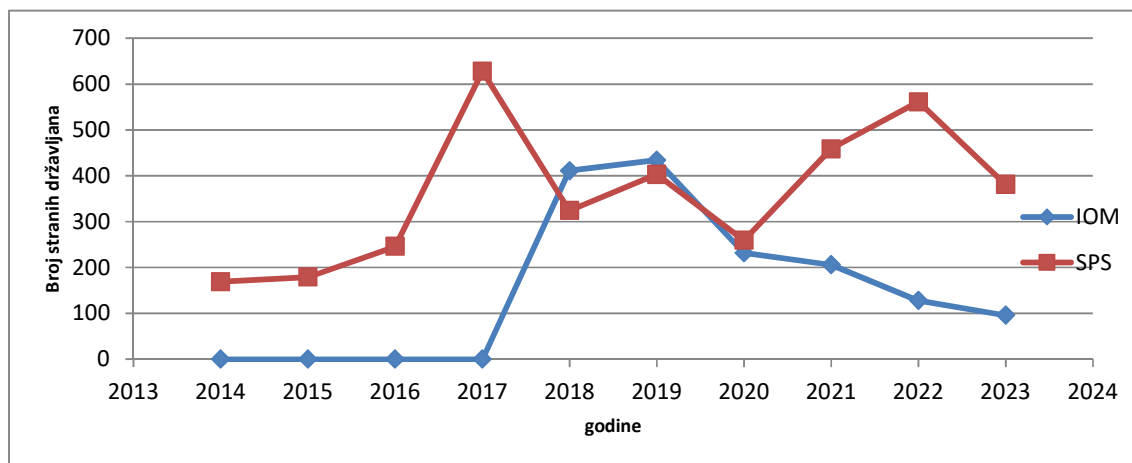
5.2. Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad strana osoba treba napustiti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za vraćanje, može koristiti pomoć IOM-a i realizirati svoje vraćanje po programu Pomoć pri dobrovoljnom vraćanju neregularnih migranata (u daljnjem tekstu AVR) koji implementira IOM.

Tablica 19. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
IOM	-	-	-	-	411	434	232	206	128	96	1.507
SPS	169	179	246	628	324	403	259	459	561	381	3.609

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2014. do 2023. godine

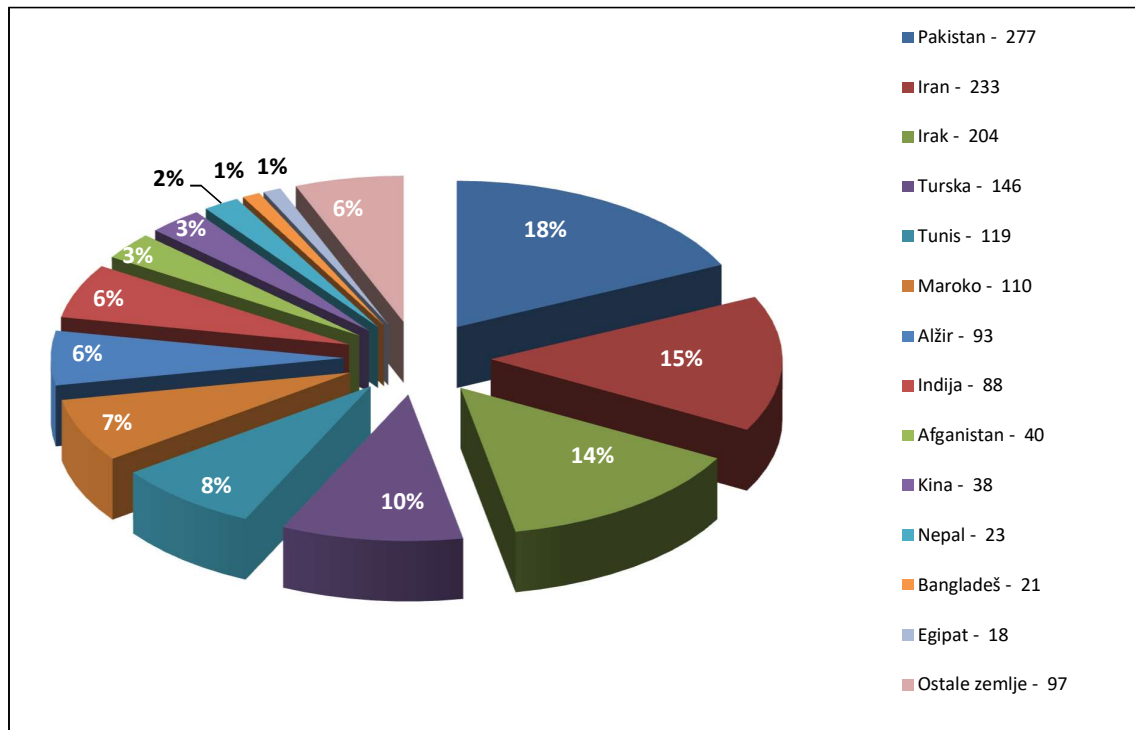
Po programima IOM-a, u razdoblju od 2014. do 2023. godine dobrovoljno je vraćeno 1.507 stranih državljana iz BiH u zemlje podrijetla. U razdoblju od 2012. do 2017. godine zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM nije organizirao dobrovoljno vraćanje iz BiH putem AVR programa. U 2018. godini IOM je putem AVR programa financirao dobrovoljno vraćanje 411 stranaca iz BiH, u 2019. godini 434 stranca, u 2020. godini 232 stranca, u 2021. godini 206 stranaca, u 2022. godini 128 stranaca i u 2023. godini 96 stranaca.

Analiziramo li vraćanje u 2023. godini u organizaciji IOM-a uočavamo znatan broj vraćanja državljana Turske, Maroka, Pakistana, Indije, Jordana, Alžira i Bangladeša.

Tablica 20. Vraćanje stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama vraćanja uz asistenciju IOM-a

Red. br.	DRŽAVA	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Ukupno
1.	Pakistan	-	-	-	-	13	52	102	81	21	8	277
2.	Iran	-	-	-	-	140	77	4	9	3	-	233
3.	Irak	-	-	-	-	74	82	23	19	3	3	204
4.	Turska	-	-	-	-	105	10	1	6	8	16	146
5.	Tunis	-	-	-	-	25	73	15	3	1	2	119
6.	Maroko	-	-	-	-	4	22	36	29	10	9	110
7.	Alžir	-	-	-	-	12	56	10	1	7	7	93
8.	Indija	-	-	-	-	2	15	4	17	43	7	88
9.	Afganistan	-	-	-	-	6	6	17	11	-	-	40
10.	Kina	-	-	-	-	16	20	-	-	-	2	38
11.	Nepal	-	-	-	-	-	3	8	8	1	3	23
12.	Bangladeš	-	-	-	-	-	2	1	10	2	6	21
13.	Egipat	-	-	-	-	-	6	5	3	-	4	18
14.	Jordan	-	-	-	-	1	2	1	-	5	7	16
15.	Kuba	-	-	-	-	1	-	-	-	11	-	12
16.	Ruska Federacija	-	-	-	-	-	-	1	5	-	1	7
17.	Azerbajdžan	-	-	-	-	2	1	-	-	-	3	6
18.	Kamerun	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4
19.	Burundi	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
20.	Šri Lanka	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	4
21.	Dominikanska Republika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
22.	Ujedinjeno Kraljevstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
23.	Albanija	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
24.	Moldavija	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	3
25.	Liban	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	3
26.	Gambija	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
27.	Filipini	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
28.	Srbija	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	2
29.	Etiopija	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
30.	Gvineja	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
31.	Gana	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2
32.	Ukrajina	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
33.	Bugarska	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
34.	Tajland	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
35.	Poljska	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
36.	Palestina	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
37.	Kolumbija	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
38.	Gvineja Bisao	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
39.	Obala Bjelokosti	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
40.	Sjeverna Makedonija	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
41.	Kanada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
42.	Italija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
43.	Nizozemska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
44.	Somalija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Ukupno	0	0	0	0	411	434	232	206	128	96	1.507

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2014. do 2023. godine po zemljama u koje su vraćeni uz asistenciju IOM-a

Uz činjenicu da od 2012. do 2017. godine nije bilo AVR programa za vraćanje stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizirala dobrovoljno vraćanje.

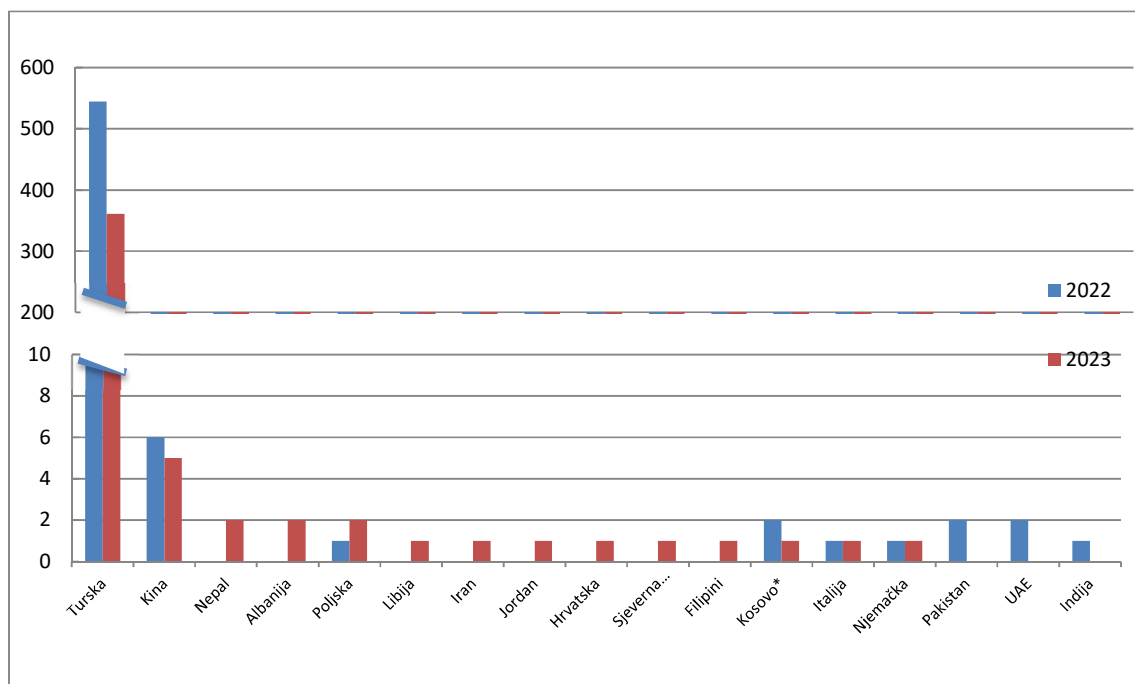
U organizaciji Službe za poslove sa strancima od 2014. do 2023. godine vraćeno je ukupno 3.609 stranaca.

U 2023. godini Služba za poslove sa strancima organizirala i izvršila samostalno dobrovoljno vraćanje za 381 osobu, dok je u 2022. godini taj broj iznosio 561 što predstavlja smanjenje za 32,09%.

Tablica 21. Broj dobrovoljnih vraćanja stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2022. i 2023. godini, razvrstano po državama

Red.br.	Država	2022.	2023.
1.	Turska	545	361
2.	Kina	6	5
3.	Nepal	-	2
4.	Albanija	-	2
5.	Poljska	1	2
6.	Libija	-	1
7.	Iran	-	1
8.	Jordan	-	1
9.	Hrvatska	-	1
10.	Sjeverna Makedonija	-	1
11.	Filipini	-	1
12.	Kosovo*	2	1
13.	Italija	1	1
14.	Njemačka	1	1
15.	Pakistan	2	-
16.	UAE	2	-
17.	Indija	1	-
	Ukupno	561	381

Grafički prikaz broja dobrovoljnih vraćanja stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2022. i 2023. godini

5.3. Vraćanje po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji olakšavaju i ubrzavaju vraćanje državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su nezakonito s teritorija jedne ugovorne strane izravno otišle na teritorij druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvaćanja državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se putem Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, a prihvaćanje državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva, kao i vraćanje iz BiH realizira i provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvaćanje i predaja po sporazumima o readmisiji

Po svim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvaćanja državljana BiH, u 2023. godini obrađeno je prihvaćanje za 581 osobu. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH ili postupanja sukladno članku 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, prihvaćanje je odobreno za 402 osobe koje su bile

državljeni BiH, što čini smanjenje od 30,45% u odnosu na 2022. godinu, kada je odobreno prihvaćanje za 578 osoba. Od odobrenih zahtjeva za 402 osobe, 272 zahtjeva odnose se na redovite zahtjeve za readmisiju, a 130 zahtjeva se odnosi na readmisiju sukladno članku 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole. Također je za 179 osoba odbijeno prihvaćanje jer nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvaćanja državljana BiH u 2023. godini realiziran je iz Njemačke (72,88%).

Tablica 22. Prihvaćanje državljana BiH u 2022. i 2023. godini na temelju zahtjeva za readmisiju

Red.br.	Država	2022.	2023.	Red.br.	Država	2022.	2023.
1.	Njemačka	439	293	10.	Nizozemska	3	3
2.	Francuska	58	37	11.	Španjolska	3	3
3.	Austrija	20	15	12.	Slovenija	1	3
4.	Švicarska	16	11	13.	Crna Gora	1	2
5.	Italija	14	11	14.	Ruska Federacija	-	1
6.	Belgija	11	9	15.	Srbija	3	-
7.	Švedska	5	6	16.	Luksemburg	2	-
8.	Hrvatska	1	4	17.	Finska	1	-
9.	Grčka	-	4		Ukupno	578	402

Prezentirani podaci pokazuju da je po osnovi sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao sukladno članku 6. Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, odobreno prihvaćanje za 402 državljana BiH.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovi sporazuma o readmisiji u 2023. godini ukupno je prihvaćeno 4.625 stranaca, i to 4.624 stranaca sukladno Sporazumu između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit, te 1 stranac sukladno Sporazumom o readmisiji između BiH i Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit.

Što se tiče predaje osoba u 2023. godini, prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovi sporazuma o readmisiji ukupno je predato 298 stranaca, od čega je 277 stranaca predato po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit, 17 stranaca po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit, i 4 stranca po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit.

5.3.2. Prihvaćanje po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom

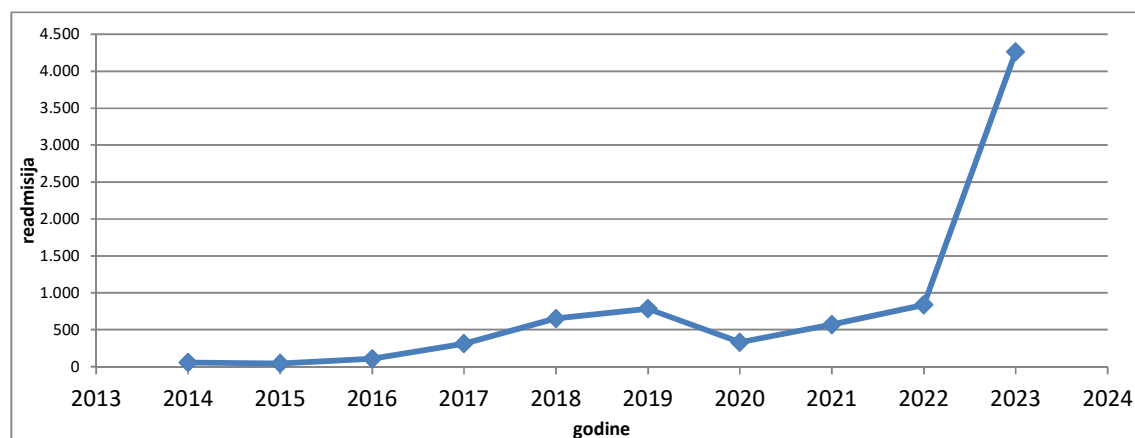
Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum s Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istom osnovi“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i o državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su nezakonito sa teritorija Bosne i Hercegovine otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji s Republikom Hrvatskom jedan je od parametara za praćenje nezakonitih migracija, prvenstveno u domenu prihvaćanja državljana trećih zemalja koji su preko teritorija BiH – bilo da se radi o legalnom ili nezakonitom ulasku u BiH – nezakonito izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama Zapadne Europe. U cilju prezentacije navedenoga parametra, prema podacima Granične policije BiH i Službe za poslove sa strancima, prikazujemo prihvaćanje u BiH državljana trećih zemalja po navedenom sporazumu s Republikom Hrvatskom.

Tablica 23. Prihvaćanje državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Prihvaćanje osoba u BiH	55	42	105	311	652	783	330	570	836	4.264

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu s Republikom Hrvatskom

Analizirajući trend prihvaćanja državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom, uočavamo kontinuiran rastući trend od 2015. do 2019. godine, dok je u 2020. godini došlo je do značajnog pada od 58%. Tijekom 2021. godine dolazi do ponovnog povećanja trenda za 72,73% u odnosu na prethodnu godinu, a tijekom 2022. godine ponovno je došlo do povećanja od 47,66% u odnosu na prethodnu godinu. Trend rasta nastavlja se tijekom 2023. godine, te je u odnosu na prethodnu godinu značajno povećan za 410,05%.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, tijekom 2022. godine broj prihvaćenih stranaca je iznosio 838, od kojih je po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit prihvaćeno 836 stranaca, a po osnovi Sporazuma o readmisiji između BiH i Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit 2 stranca.³

Što se tiče 2023. godine, broj prihvaćenih stranaca je iznosio 4.625, od kojih po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju

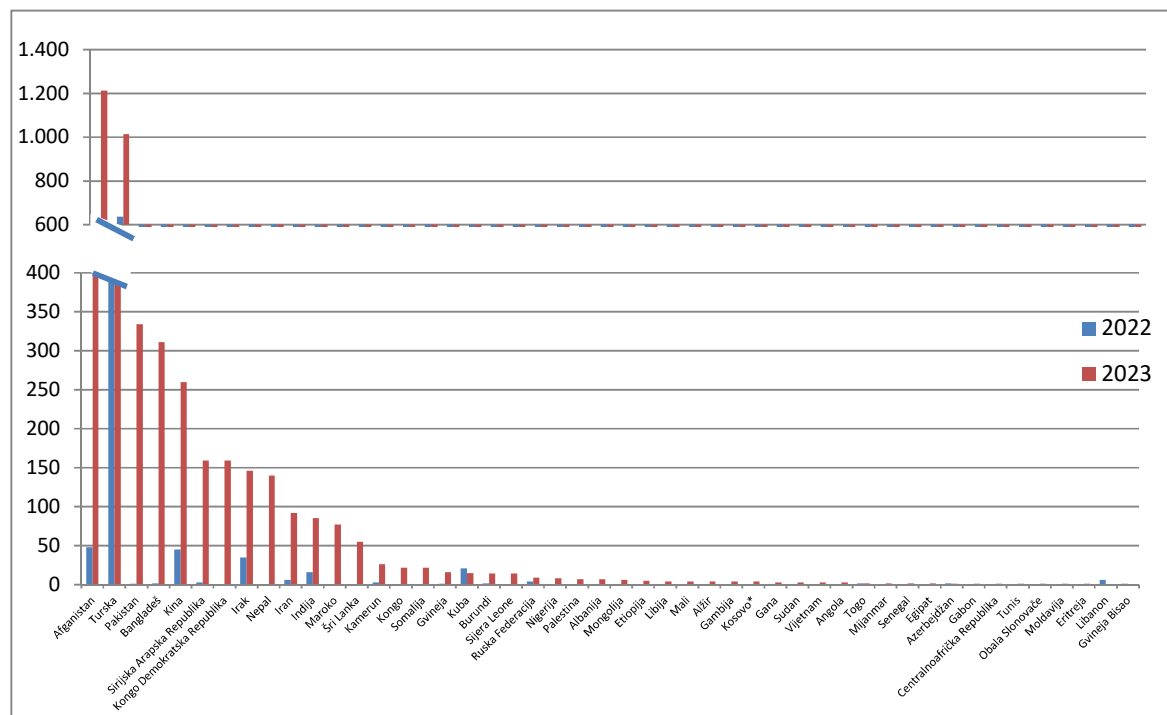
³ Služba za poslove sa strancima BiH, *Izveštaj o radu Službe za poslove sa strancima za 2022. godinu*, Sarajevo, januar 2023.

i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit prihvaćeno 4.624 stranaca i po osnovi Sporazuma o readmisiji između BiH i Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit 1 stranac.

Tablica 24. Prihvaćanje državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom za 2022. i 2023. godinu

Red.br.	Država	2022.	2023.	%
1.	Afganistan	48	1.214	2.429,17%
2.	Turska	638	1.014	58,93%
3.	Pakistan	1	334	33.300,00%
4.	Bangladeš	2	311	15.450,00%
5.	Kina	45	260	477,78%
6.	Sirija	3	159	5.200,00%
7.	Kongo D.R.	-	159	-
8.	Irak	35	146	317,14%
9.	Nepal	-	140	-
10.	Iran	6	92	1.433,33%
11.	Indija	16	85	431,25%
12.	Maroko	-	77	-
13.	Šri Lanka	-	55	-
14.	Kamerun	3	26	766,67%
15.	Kongo	-	22	-
16.	Somalija	-	22	-
17.	Gvineja	1	16	1.500,00%
18.	Kuba	21	15	-28,57%
19.	Burundi	2	14	600,00%
20.	Sijera Leone	-	14	-
21.	Ruska Federacija	4	9	125,00%
22.	Nigerija	-	8	-
23.	Palestina	-	7	-
24.	Albanija	-	7	-
25.	Mongolija	-	6	-
26.	Etiopija	-	5	-
27.	Libija	-	4	-
28.	Mali	-	4	-
29.	Alžir	-	4	-
30.	Gambija	-	4	-
31.	Kosovo*	-	4	-
32.	Gana	-	3	-
33.	Sudan	-	3	-
34.	Vijetnam	-	3	-
35.	Angola	-	3	-
36.	Togo	2	2	0,00%
37.	Mijanmar	-	2	-
38.	Senegal	-	2	-
39.	Egipat	-	2	-
40.	Azerbajdžan	2	1	-50,00%
41.	Gabon	-	1	-
42.	Centralnoafrička Republika	-	1	-
43.	Tunis	-	1	-
44.	Obala Bjelokosti	-	1	-
45.	Moldavija	-	1	-
46.	Eritreja	-	1	-
47.	Libanon	6	-	-100,00%
48.	Gvineja Bisao	1	-	-100,00%
	Ukupno	836	4.264	410,05%

Grafički prikaz prihvaćanja državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu s Republikom Hrvatskom za 2022. i 2023. godinu

Analizom podataka, u 2023. godini uočavamo značajno povećanje prihvaćanja u BiH, po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom, državljana Afganistana, Turske, Pakistana, Bangladeša, Kine, Sirije, Demokratske Republike Kongo, Iraka, Nepala, Irana, Indije, te smanjenje broja prihvaćanja državljana Kube, Libanona i Gvineje Bisao. Prikazani statistički podaci o prihvaćanju i predaji stranih državljana ukazuju na to da je BiH još uvijek tranzitno područje s teritorija Srbije i Crne Gore ka Republici Hrvatskoj.

5.4. Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH

Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u proteklom razdoblju prezentirano je posredstvom podataka koje vodi Služba za poslove sa strancima pod nazivom „Stranci koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje“. Tu su prikazani podaci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorija BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorija BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju podrijetla.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje BiH u 2022. godini iznosio je 1.752 osobe, a u 2023. godini taj broj je iznosio 1.904 osobe, što predstavlja povećanje za 8,68%.

Tablica 25. Broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje u 2022. i 2023. godini

Red.br.	Država	2022.	2023.
1.	Turska	568	783
2.	Srbija	216	203
3.	Kina	97	100
4.	Afganistan	15	67
5.	Nepal	16	59
6.	Bahrein	2	51
7.	Crna Gora	77	47
8.	Njemačka	44	46
9.	Hrvatska	61	37
10.	Kuba	103	35
11.	Pakistan	28	33
12.	SAD	13	30
13.	Sjeverna Makedonija	37	29
14.	Jordan	14	27
15.	Indija	64	24
16.	Austrija	24	22
17.	Iran	6	21
18.	Ruska Federacija	29	20
19.	Maroko	29	18
20.	Saudijska Arabija	9	16
21.	Slovenija	17	14
22.	Italija	26	13
23.	Libija	18	12
24.	Uzbekistan	-	12
25.	Egipat	10	11
26.	Bangladeš	7	9
27.	Francuska	3	8
28.	Kosovo*	20	8
29.	Alžir	17	7
30.	Australija	3	7
31.	Filipini	12	7
32.	Indonezija	-	7
33.	Irak	7	7
34.	Sirija	12	7
35.	Kanada	3	6
36.	Slovačka	2	6
37.	Kuvajt	8	5
38.	Velika Britanija	5	5
39.	Gruzija	-	4
40.	Moldavija	3	4
41.	Nizozemska	8	4
42.	UA Emirati	5	4
43.	Albanija	3	3
44.	Azerbajdžan	2	3
45.	Bjelorusija	1	3
46.	Dominikanska Republika	-	3
47.	Nigerija	1	3
48.	Poljska	4	3
49.	Španjolska	4	3
50.	Šri Lanka	1	3
51.	Švicarska	6	3
52.	Tunis	2	3
53.	Bolivija	16	2
54.	Brazil	1	2
55.	Burundi	2	2
56.	Češka Republika	1	2
57.	Gana	-	2
58.	Grčka	-	2
59.	Jemen	1	2
60.	Kazahstan	1	2
61.	Libanon	12	2
62.	Malezija	2	2
63.	Palestina	2	2
64.	Rumunjska	2	2
65.	Švedska	5	2
66.	Angola	-	1
67.	Danska	1	1
68.	Ekvador	-	1
69.	Finska	-	1
70.	Izrael	1	1
71.	Cipar	-	1
72.	Latvija	1	1
73.	Mađarska	1	1
74.	Mauritanija	5	1
75.	Norveška	6	1
76.	Somalija	-	1
77.	Sudan	2	1
78.	Ukrajina	5	1
79.	Argentina	3	-
80.	Belgija	1	-
81.	Bugarska	1	-
82.	Eritreja	1	-
83.	Gambija	3	-
84.	Gvineja Bisao	1	-
85.	Južna Koreja	1	-
86.	Južnoafrička Republika	1	-
87.	Katar	1	-
88.	Kolumbija	1	-
89.	Litva	1	-
90.	Meksiko	3	-
91.	Mongolija	1	-
92.	Obala Bjelokosti	2	-
93.	Peru	1	-
94.	Uganda	1	-
Ukupno		1.752	1.904

Evidentno je povećanje broja vraćanja državljana Turske, Afganistana, Bahreina, Nepala, Sjedinjenih Američkih Država, Irana, i Jordana, te smanjenje broja vraćanja državljana Kube, Indije, Crne Gore, Hrvatske, Bolivije, Italije, Srbije, Kosova* i Maroka.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Prema Zakonu o azilu, tijelo koje u prvom stupnju rješava po zahtjevima za azil je Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil. Tijelo koje rješava po tužbama izjavljenim na prvostupanjska rješenja u ovom postupku je Sud BiH. Stranci su, prema Zakonu o azilu, zaštićeni načelom zabrane vraćanja **non-refoulement** od vraćanja u zemlju gdje postoji stvarni rizik da će biti podvrgnuti smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U postupku po zahtjevima za azil se, prije svega, ispituje utemeljenost razloga za dodjelu **izbjegličkog statusa** u BiH osobi koja podnosi zahtjev, a postoje ozbiljni razlozi za uvjerenje da će se ona vraćanjem u zemlju podrijetla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od progona zbog rase, vjere, nacije, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini. Dalje se u postupku po zahtjevu za azil u BiH posebna pozornost poklanja ispitivanju da li postoje razlozi za poštivanje načela zabrane vraćanja **non-refoulement** u kontekstu dodjele dopunske – **supsidijarne zaštite**. Uvjete za dodjelu supsidijarne zaštite strancu ispituje Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil u postupku azila, nakon što utvrdi da strana osoba ne ispunjava uvjete za dodjelu izbjegličkog statusa. S tim u svezi, supsidijarna zaštita odobrava se stranoj osobi koja ne ispunjava uvjete za odobrenje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi za uvjerenje da će se vraćanjem u zemlju podrijetla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukoliko strancu nisu odobreni izbjeglički status niti supsidijarna zaštita zbog primjene klauzula isključenja, ali se u postupku azila utvrdi kako postoji ozbiljan rizik da će vraćanjem ili prisilnim udaljenjem u drugu zemlju biti podvrgnuta smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, dozvoljava mu se ostanak u BiH sukladno Zakonu o strancima, koji regulira oblast kretanja i boravka stranaca.

Odluke po zahtjevu za azil koje donosi Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil, kao prvostupanjsko tijelo, mogu biti sljedeće:

- a) usvaja se zahtjev i priznaje status izbjeglice;
- b) usvaja se zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) odbija se zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
- d) odbija se zahtjev i utvrđuje da tražitelj azila ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih načelom zabrane vraćanja iz članka 6. (2) Zakona o azilu;
- e) obustavlja se postupak po zahtjevu za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH, ili
- f) odbacuje se zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.

U cilju definiranja trenda u oblasti azila, prezentiramo podatke o podnesenim zahtjevima za azil u razdoblju od 2014. godine do 2023. godine. U promatranom razdoblju zahtjevi za azil u BiH podnošeni su Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

Nadležna tijela BiH su od 01.01.2014. godine do 31.12.2023. godine zaprimili 2.269 zahtjeva za azil. Po osnovi 2.269 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 3.610 osoba. U navedenom razdoblju Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil odobrio je izbjeglički status za 18 osoba, dok je za 246 osoba odobrena supsidijarna zaštita.

Tablica 26. Broj osoba koje su zatražile azil u BiH od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Ukupno
Broj osoba	45	46	79	381	1.568	784	244	167	149	147	3.610

Tablica 26a. Broj osoba kojima je priznat izbjeglički status u BiH od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Ukupno
Broj osoba	5	-	-	-	-	3	1	5	-	4	18

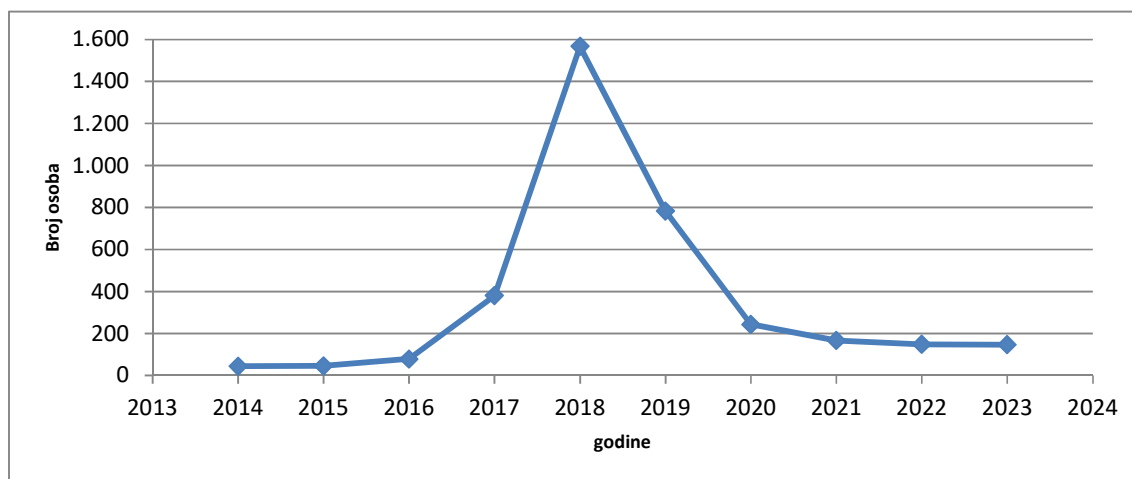
U promatranom razdoblju, od ukupnog broja priznatih izbjeglica 7 osoba je iz Irana, po 4 su iz Sirije i Pakistana, 2 iz Ekvadora i jedna osoba iz Crne Gore.

Tablica 26b. Broj osoba kojima je priznata supsidijarna zaštita u BiH od 2014. do 2023. godine

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Ukupno
Broj osoba	8	5	6	8	11	41	30	28	46	63	246

U promatranom razdoblju, od ukupnog broja osoba s priznatom supsidijarnom zaštitom njih 124 je iz Turske, 48 iz Sirije, 18 iz Ukrajine, 15 iz Ruske Federacije, 14 iz Afganistana, po 7 iz Iraka i Jemena, 4 iz Azerbajdžana, po 2 iz Egipta i Šri Lanke, te po jedna osoba iz Indije, Pakistana, Irana, Palestine i Somalije.

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH od 2014. do 2023. godine

Analizom grafičkog prikaza možemo vidjeti da je između 2014. do 2016. godine ujednačen broj osoba koje su zatražile azil u BiH.

S obzirom na to da se Bosna i Hercegovina u 2018. godini suočila s višestrukim povećanjem broja osoba koje su iskazale namjeru da podnesu zahtjev za azil, došlo je i do značajnog povećanja broja tražitelja azila u odnosu na prethodnu godinu od 311%. Tijekom 2020. godine

dolazi do smanjenja broja tražitelja azila u odnosu na 2019. godinu za 69%, i taj broj je iznosio 244 osobe. U razdoblju od 2020. godine do 2022. godine imamo ujednačen broj tražitelja azila, koji je u kontinuiranom padu. U 2023. godini također dolazi do smanjenja broja tražitelja azila u odnosu na 2022. godinu za 1%, i taj broj je iznosio 147 osoba.

Tijekom 2023. godine Služba za poslove sa strancima ukupno je registrirala 34.409 nezakonitih migranata, od kojih je namjeru za azil podnijelo 31.793.

Osobi koja je iskazala namjeru da podnese zahtjev za azil izdaje se potvrda o iskazanoj namjeri podnošenja zahtjeva za azil s rokom trajanja od 14 dana predviđenim Zakonom o azilu koji se primjenjuje u situacijama velikog broja istovremeno iskazanih namjera. Iskazivanje namjere da podnese zahtjeva za azil u BiH je instrument koji omogućava pravo boravka na teritoriju BiH u roku njene valjanosti. U navedenom roku stranac treba podnijeti zahtjev za azil Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti BiH.⁴

U 2023. godini zahtjev za azil u BiH podnijelo je 147 osoba, što čini 0,46% od ukupnog broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil. Razlika između broja iskazanih namjera za podnošenje zahtjeva za azil i stvarno podnesenih zahtjeva za azil direktan je pokazatelj zlouporabe azilantskog sustava u BiH na način da se nezakonit boravak u BiH ozakoni iskazivanjem namjere za azil na teritoriju BiH na određeno razdoblje, a zatim koristi za nezakonit odlazak prema zemljama EU. U 2023. godini najveći broj zahtjeva za azil riješen je donošenjem odluke o priznanju statusa supsidijarne zaštite, dok je u prethodnoj godini najveći broj zahtjeva za azil riješen donošenjem zaključaka o obustavi postupka.⁵

U cilju analize aktualne situacije u oblasti azila, prezentiramo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za azil i broj osoba obuhvaćenih tim zahtjevima u 2022. i 2023. godini.

Tablica 27. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2022. i 2023. godini

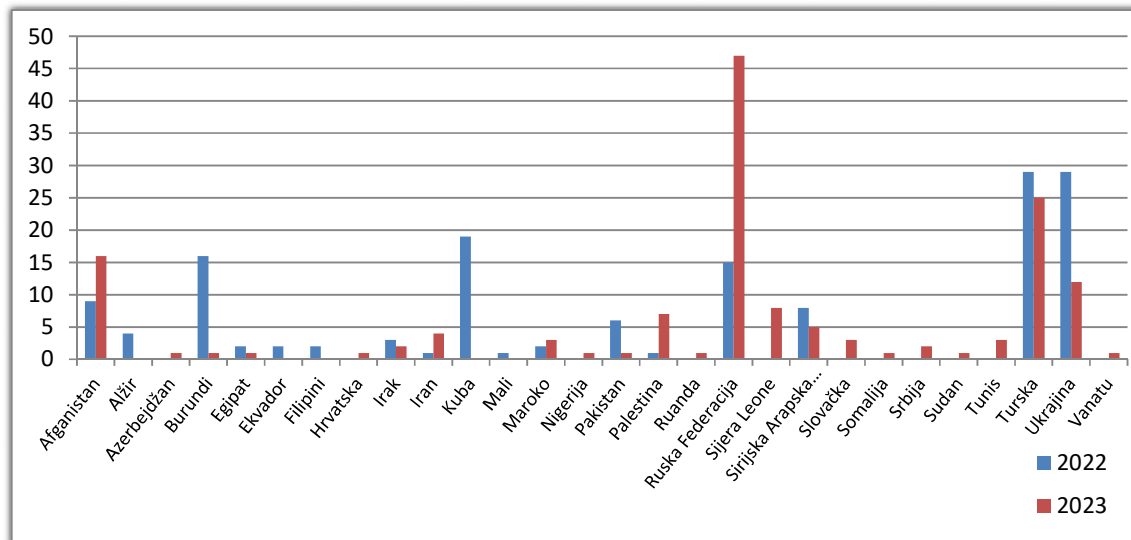
AZIL		2022.		2023.		%	
Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	9	9	16	16	77,78%	77,78%
2.	Alžir	4	4	-	-	-100,00%	-100,00%
3.	Azerbajdžan	-	-	-	1	-	-
4.	Burundi	6	16	1	1	-83,33%	-93,75%
5.	Egipat	2	2	1	1	-50,00%	-50,00%
6.	Ekvador	1	2	-	-	-100,00%	-100,00%
7.	Filipini	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
8.	Hrvatska	-	-	1	1	-	-
9.	Irak	2	3	2	2	0,00%	-33,33%
10.	Iran	1	1	4	4	300,00%	300,00%
11.	Kuba	15	19	-	-	-100,00%	-100,00%
12.	Mali	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Maroko	2	2	3	3	50,00%	50,00%
14.	Nigerija	-	-	1	1	-	-

⁴ Član 32. Zakona o azilu (*Službeni glasnik BiH*, br. 11/16 i 16/16)

⁵ Član 41. i Član 47. Zakona o azilu (*Službeni glasnik BiH* br. 11/16 i 16/16)

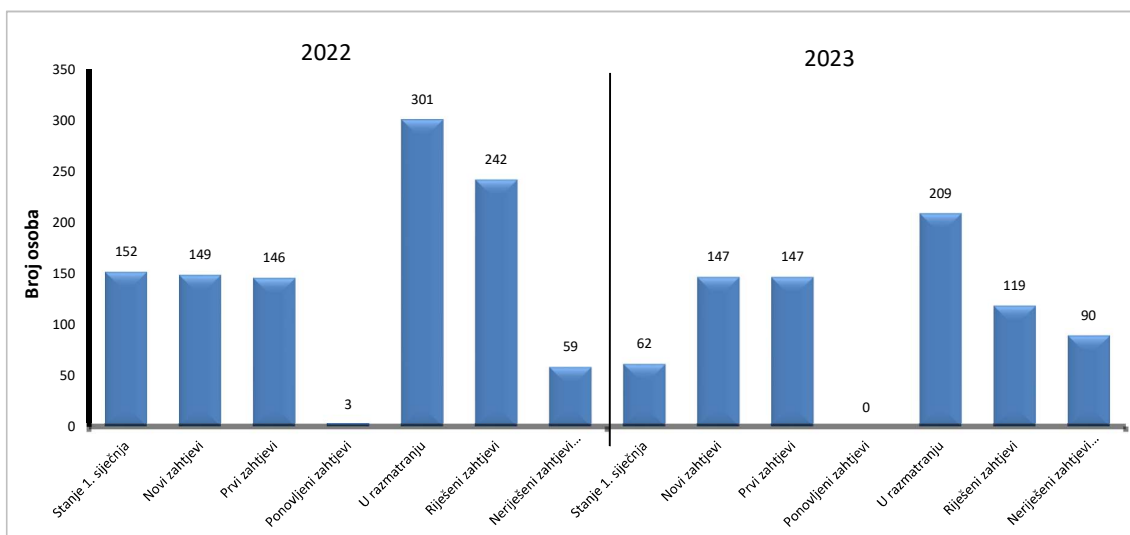
AZIL		2022.		2023.		%	
Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
15.	Pakistan	6	6	1	1	-83,33%	-83,33%
16.	Palestina	1	1	5	7	400,00%	600,00%
17.	Ruanda	-	-	1	1	-	-
18.	Ruska Federacija	9	15	27	47	200,00%	213,33%
19.	Sijera Leone	-	-	8	8	-	-
20.	Sirijska Arapska Republika	4	8	5	5	25,00%	-37,50%
21.	Slovačka	-	-	3	3	-	-
22.	Somalija	-	-	1	1	-	-
23.	Srbija	-	-	2	2	-	-
24.	Sudan	-	-	1	1	-	-
25.	Tunis	-	-	3	3	-	-
26.	Turska	25	29	18	25	-28,00%	-13,79%
27.	Ukrajina	21	29	8	12	-61,90%	-58,62%
28.	Vanatu	-	-	1	1	-	-
UKUPNO:		111	149	113	147	1,80%	-1,34%

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH u 2022. i 2023. godini

Najveći broj tražitelja azila u BiH u 2023. godini bili su državljani Ruske Federacije (27 zahtjeva za 47 osoba), Turske (18 zahtjeva za 25 osoba), Afganistana (16 zahtjeva za 16 osoba), Ukrajine (8 zahtjeva za 12 osoba) i Sijera Leone (8 zahtjeva za 8 osoba).

U 2022. godini podnesena su 4 zahtjeva za 4 maloljetne osobe bez pratnje (2 iz Afganistana i 2 iz Alžira). Tijekom 2023. godine ukupno je bilo 13 zahtjeva za azil koje su podnijele maloljetne osobe bez pratnje (9 iz Afganistana, 2 iz Maroka i po 1 iz Ruske Federacije i Sirije).

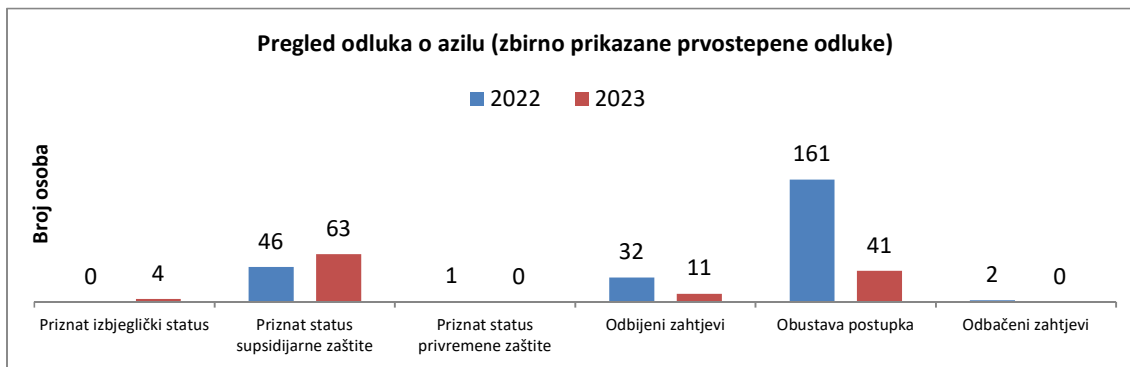
*Sud Bosne i Hercegovine vratio je na ponovno postupanje 2 zahtjeva za 3 osobe, te je vidljiva razlika u prenesenim zahtjevima i osobama iz 2022. godine u 2023. godinu

U 2022. godini donesena je ukupno 181 odluka, od kojih je kod 28 zahtjeva za 37 osoba zahtjev za azil povučen, dok je u 2023. godini od 88 donesenih odluka kod 19 zahtjeva za 27 osoba zahtjev povučen (osobno odustajanje).

Tijekom 2022. godine Sektoru za azil - Ministarstva sigurnosti ukupno je podneseno 111 zahtjeva za azil u BiH za 149 osoba. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (111 zahtjeva za 152 osobe) vidi se da je Sektor za azil u 2022. godini imao za razmatranje ukupno 220⁶ zahtjeva za 301 osobu. Sektor za azil je tijekom prošle godine pozitivno riješio 35 zahtjeva za 46 osoba priznavanjem statusa supsidijarne zaštite, odbio je 25 zahtjeva za 33 osobe, od kojih je 1 sa načelom zabrane vraćanja, dok je postupak obustavljen u 119 zahtjeva za 161 osobu. Dva zahtjeva za dvije osobe su odbačena tako da je na kraju 2022. godine ostao neriješen 41 zahtjev za 59 osoba.

Prema podacima Ministarstva sigurnosti – Sektora za azil, u 2023. godini ukupno je podneseno 113 zahtjeva za azil u BiH za 147 osoba. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (43 zahtjeva za 62 osobe) vidi se da je Sektor za azil u 2023. godini imao za razmatranje ukupno 156 zahtjeva za 209 osoba. Sektor za azil je tijekom prošle godine pozitivno riješio 44 zahtjeva za 63 osoba priznavanjem statusa supsidijarne zaštite i priznat je izbjeglički status po 2 zahtjeva za 4 osobe, odbio je 11 zahtjeva za 11 osoba, dok je postupak obustavljen u 31 zahtjevu za 41 osobu. Na kraju 2023. godine ostalo je neriješeno 68 zahtjeva za 90 osoba.

⁶ Tri zahtjeva tražitelja azila su spojena u jedan, te je donesena jedna odluka.

U 2023. godini obustavljeni su postupci kod 31 zahtjeva za 41 osobu iz sljedećih razloga: razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (19 zahtjeva za 27 osoba), neodazivanje na poziv za saslušanje (5 zahtjeva za 5 osoba), ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (4 zahtjeva za 4 osobe) i tražitelj tijekom postupka ne surađuje (3 zahtjeva za 5 osoba).

Uzimajući u obzir prenesene, a neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve, ukupno za razmatranje u 2023. godini bilo je 156 zahtjeva za 209 osoba. Najviše zahtjeva podnijeli su državljani Turske (24,4% od ukupnog broja tražitelja azila), Ruske Federacije (20,5%), Afganistana (12,8%), Ukrajine (5,8%), Sijera Leone (5,1%) i Sirije (5,1%).

Spolna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 48 žena (33%) i 99 muškaraca (67%). Najzastupljenija dobna skupina je od 18 do 34 godine (59 osoba ili 40,1%), zatim dobna skupina od 35 do 64 godine (53 osobe ili 36,1%), zatim dobna skupina od 0 do 13 godina (25 osoba ili 17,0%), zatim dobna skupina od 14 do 17 godina (6 osoba ili 4,1%) i skupina iznad 65 godina (4 osobe ili 2,7%).

7. Izdate radne dozvole strancima

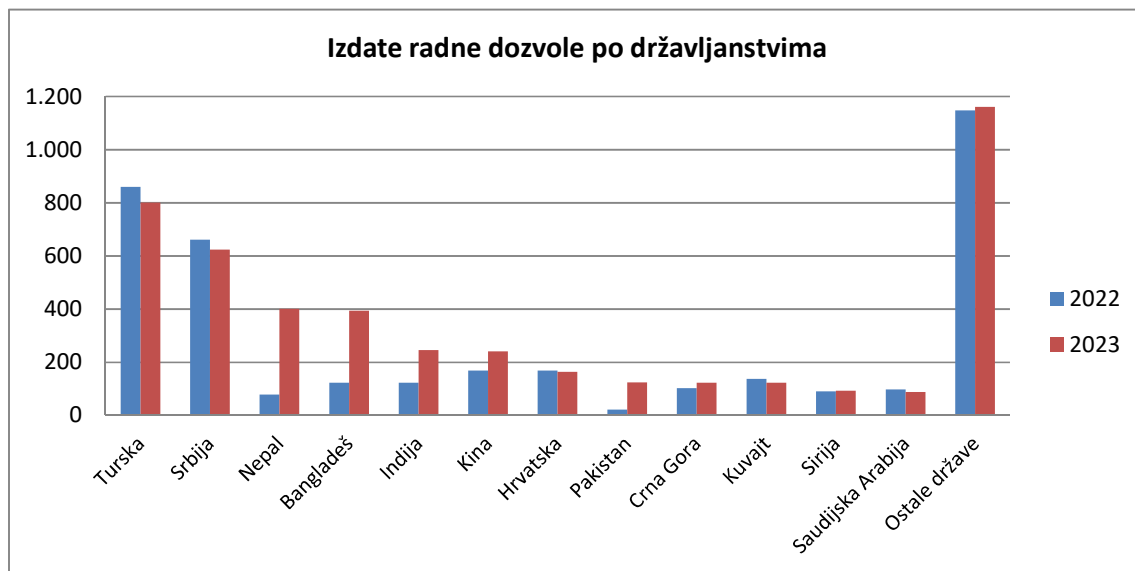
Prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini u 2023. godini iznosio je 4.586, a u 2022. godini 3.780 radnih dozvola, što predstavlja povećanje od 21,32%. Prezentiramo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tablica 28. Izdate radne dozvole strancima, razvrstano po državljanstvima za 2022. i 2023. godinu

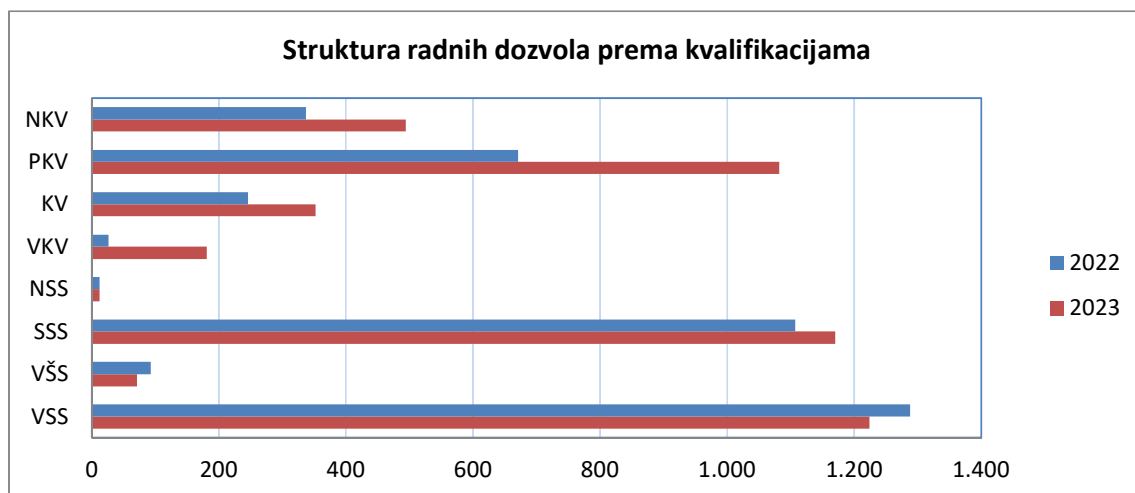
Red.br.	Državljanstvo	2022.	2023.	%
1.	Turska	861	801	-6,97%
2.	Srbija	661	624	-5,60%
3.	Nepal	78	401	414,10%
4.	Bangladeš	123	394	220,33%
5.	Indija	122	246	101,64%
6.	Kina	169	241	42,60%
7.	Hrvatska	169	164	-2,96%
8.	Pakistan	22	125	468,18%
9.	Crna Gora	102	123	20,59%
10.	Kuvajt	137	123	-10,22%
11.	Sirija	91	93	2,20%
12.	Saudijska Arabija	97	89	-8,25%
13.	Ostale države	1.148	1.162	1,22%
	Ukupno	3.780	4.586	21,32

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH u prošloj godini su državljani Turske (17,47%), a potom slijede državljani Srbije (13,61%), Nepala (8,74%), Bangladeša (8,59%) i Indije (5,36%).

U 2023. godini za većinu zemalja i u ukupnom broju uočava se trend rasta izdatih radnih dozvola strancima u BiH u odnosu na 2022. godinu (povećanje od 21,32%), izuzev državljana Turske, Srbije, Hrvatske, Kuvajta i Saudijske Arabije.

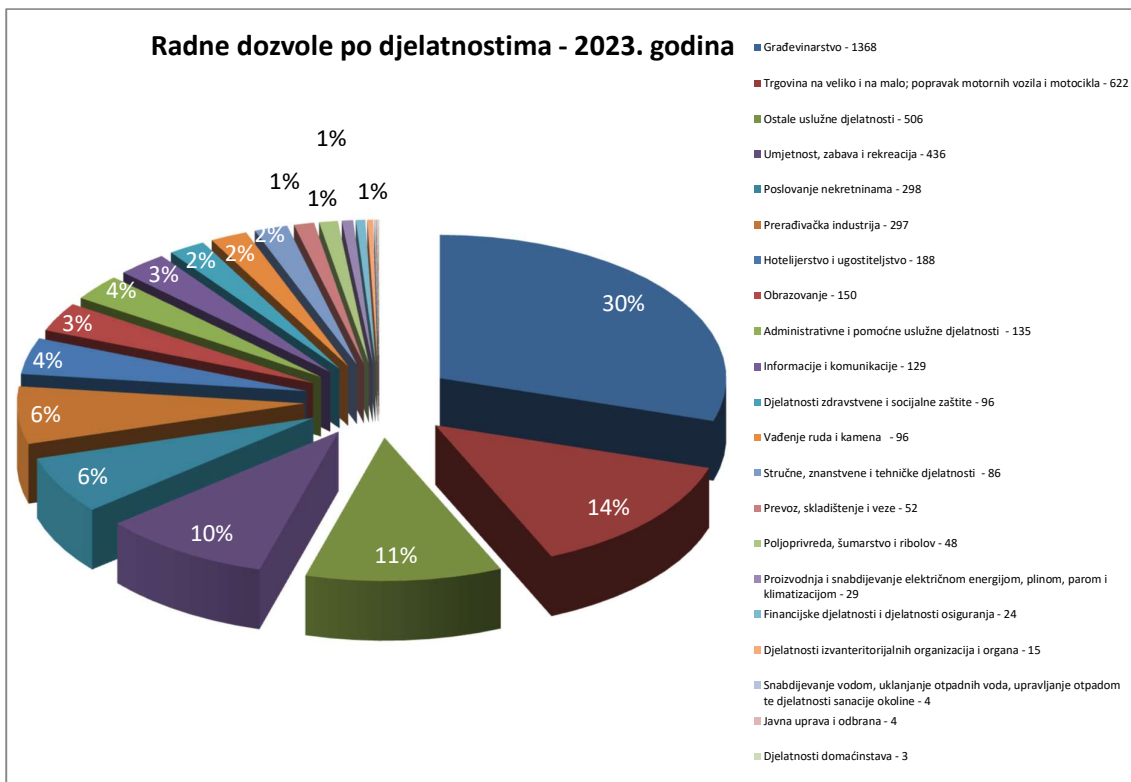
Kvalifikacijska struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2023. godini pokazuje da najveći broj ima visoku stručnu spremu (27%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (26%), te polukvalificirani radnici (24%), što je skoro isti slučaj i u prethodnim godinama kada su u pitanju visoka i srednja stručna sprema.

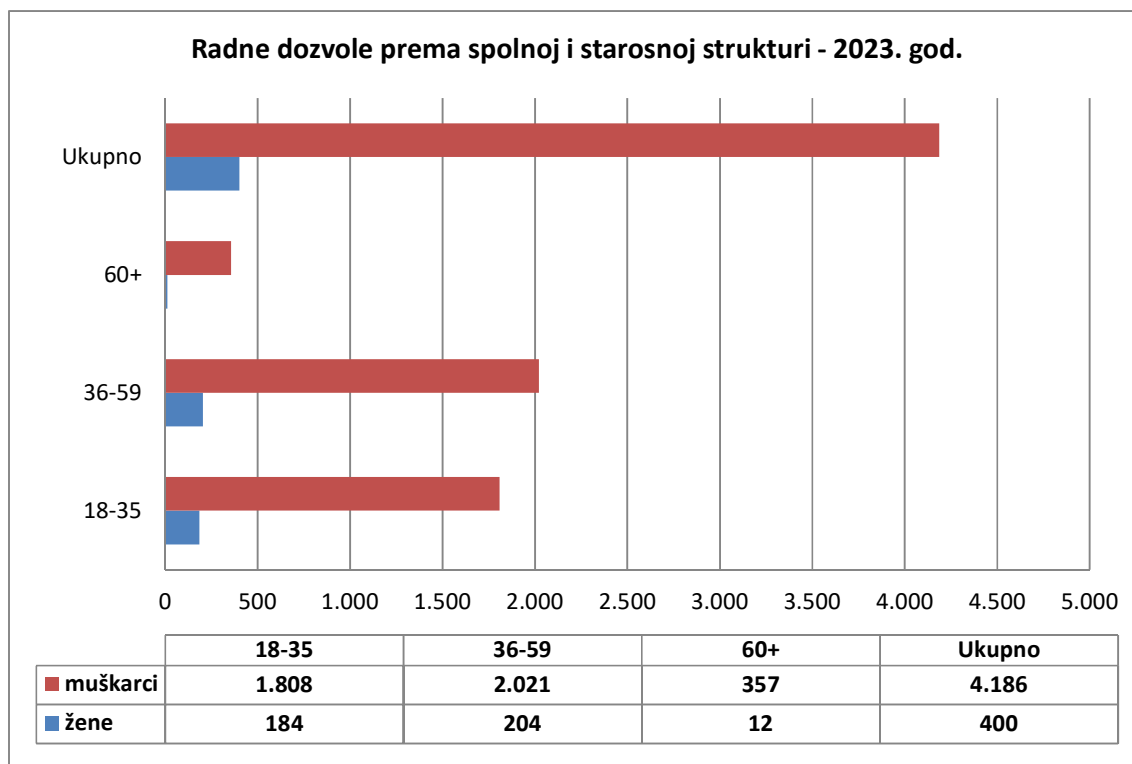
Najveći broj radnih dozvola u 2023. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: građevinarstvu 1.368 (30%), trgovini 622 (14%), ostalim uslužnim djelatnostima 506 (11%), umjetnosti 436 (10%), poslovanju nekretninama 298 (6%) i prerađivačkoj industriji 297 (6%), što predstavlja 77% od ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

Tablica 29. Struktura radnih dozvola u 2023. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2023
Građevinarstvo	1.368
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	622
Ostale uslužne djelatnosti	506
Umjetnost, zabava i rekreacija	436
Poslovanje nekretninama	298
Prerađivačka industrija	297
Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	188
Obrazovanje	150
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	135
Informacije i komunikacije	129
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	96
Vađenje ruda i kamena	96
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	86
Prijevoz, skladištenje i veze	52
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	48
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	29
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	24
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	15
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoline	4
Javna uprava i obrana	4
Djelatnosti domaćinstava	3
UKUPNO:	4.586

Od ukupnog broja u 2023. godini ženama je izdato 400 (9%), a muškarcima 4.186 (91%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u prethodnih pet godina. Najveći broj radnih dozvola u 2023. godini, ukupno 2.021 (44%), izdato je muškarcima u dobi od 36 do 59 godina. Ovaj postotak je bio približno isti i u prethodnim godinama.

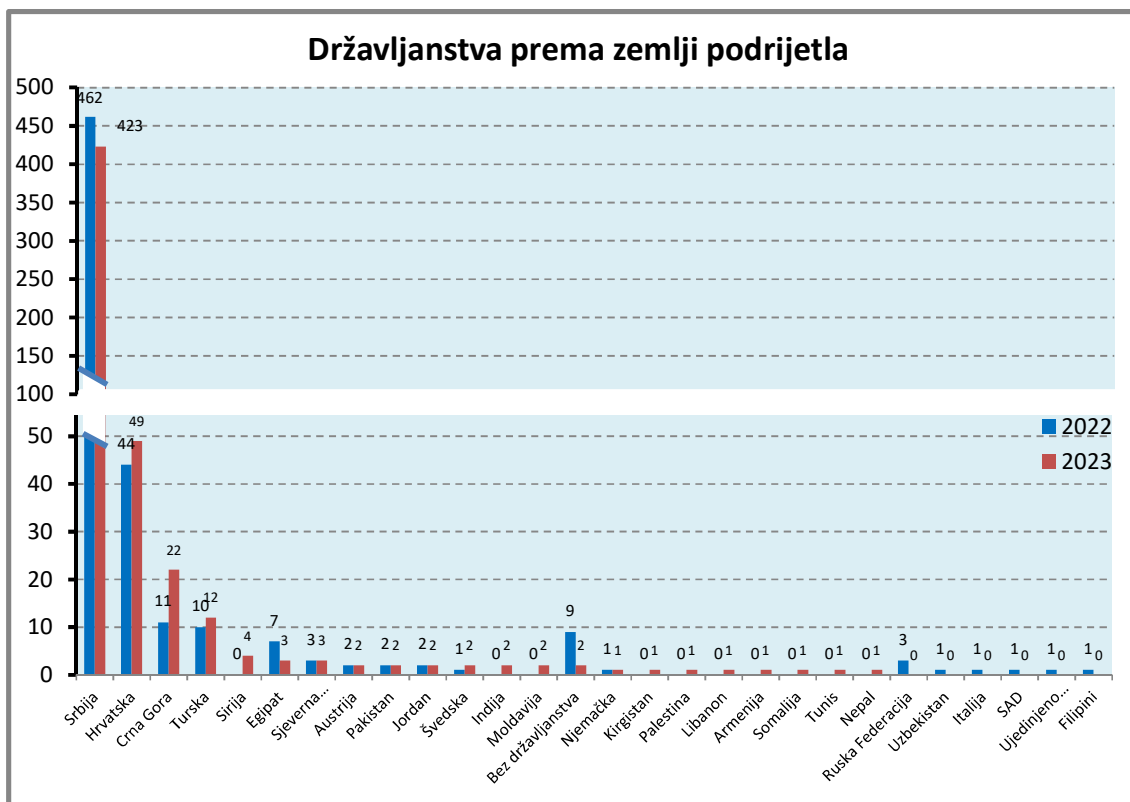
8. Stjecanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, nadležno za izdavanje suglasnosti za stjecanje državljanstva BiH, zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnem državljanstvu prosljedilo je nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske dostavili su tražene podatke, razvrstane po zemljama podrijetla, spolu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2022. i 2023. godini. Dostavljeni podaci su analizirani i predstavljeni po godinama. Također, Vijeće ministara BiH donosi odluke o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za osobe od naročite koristi za BiH sukladno članku 13. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine. Za navedene osobe činjenica državljanstva BiH i entitetskog državljanstva upisuje se prema mjestu njihovog prebivališta u Bosni i Hercegovini.

Tablica 30. Broj odobrenih državljanstava BiH, razvrstano po zemljama podrijetla u 2022. i 2023. godini

Red.br.	Prethodno državljanstvo	2022.	2023.
1.	Srbija	462	423
2.	Hrvatska	44	49
3.	Crna Gora	11	22
4.	Turska	10	12
5.	Sirija	-	4
6.	Egipat	7	3
7.	Sjeverna Makedonija	3	3
8.	Austrija	2	2
9.	Pakistan	2	2
10.	Jordan	2	2
11.	Švedska	1	2
12.	Indija	-	2
13.	Moldavija	-	2
14.	Bez državljanstva	9	2

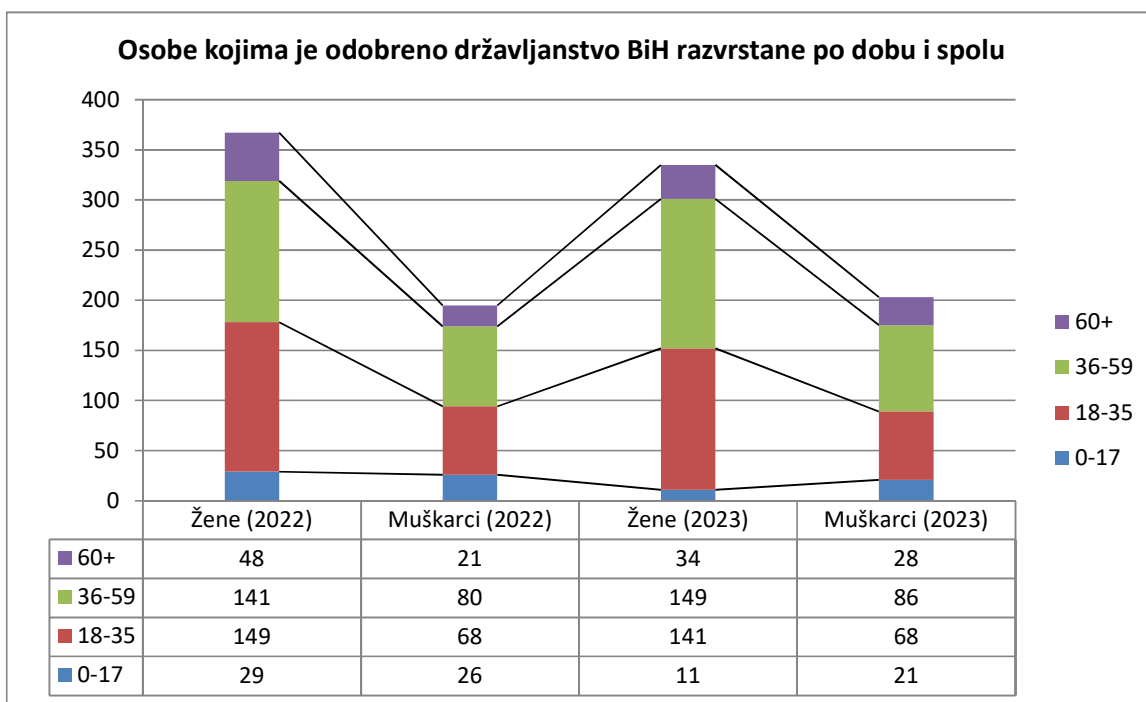
Red.br.	Prethodno državljanstvo	2022.	2023.
15.	Njemačka	1	1
16.	Kirgistan	-	1
17.	Palestina	-	1
18.	Libanon	-	1
19.	Armenija	-	1
20.	Somalija	-	1
21.	Tunis	-	1
22.	Nepal	-	1
23.	Ruska Federacija	3	-
24.	Uzbekistan	1	-
25.	Italija	1	-
26.	SAD	1	-
27.	Ujedinjeno Kraljevstvo	1	-
28.	Filipini	1	-
Ukupno		562	538

U protekle dvije godine najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije (80%). Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2023. godini iznosio je 538 i manji je za 4,27% u odnosu na 2022. godinu. Od tog broja na temelju Sporazuma o dvojnog državljanstvu otpada 526 osoba, što predstavlja 98% od ukupnog broja dodijeljenih državljanstava.

U 2023. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH steklo je 270 osoba, od čega 9 osoba po osnovi Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine osoba od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, po osnovi naturalizacije 63 osobe, zatim Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 181 osoba, Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 17 osoba. U istoj godini državljanstvo BiH i Republike Srpske stekla je 268 osoba, od čega 3 osobe po osnovi Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo Bosne i Hercegovine za osobe od naročite koristi za Bosnu i Hercegovinu, te Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Srbije 233 osoba, Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Hrvatske 18 osoba, Sporazuma o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Švedske 1 osoba, te po osnovi naturalizacije 13 osoba.

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2023. godini prema dobi i spolu ukazuje na to da je 39% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i 44% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 36 do 59 godina starosti, te da je državljanstvo BiH steklo više žena (62%) nego muškaraca (38%), što je skoro isti slučaj kao u prethodnim godinama.

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u okviru svoje nadležnosti za iseljništvo, u svrhu pripreme stanja emigracije iz Bosne i Hercegovine za Migracijski profil Bosne i Hercegovine, koristi podatke institucija u Bosni i Hercegovini, vlastite podatke i podatke diplomatsko-konzularnih predstavništva Bosne i Hercegovine kao i statističke podatke agencija za statistiku zemalja prijema o ukupnom broju BiH iseljenika koji u zemljama prijama borave dulje od 12 mjeseci.

9.1. Migracijski tokovi

Zbog teškoća u praćenju emigracija, posebice danas, u eri globalizacije, dostupnosti informacija, transparentnosti te otklanjanju prepreka za mobilnost ljudi, migracije postaju čimbenik koji izravno utječe na razvoj skoro svake zemlje u svijetu, pa tako i Bosne i Hercegovine.

Bosna i Hercegovina je zemlja velikih migracijskih kretanja. suočava se sa svim vrstama migracija: unutarnjim, vanjskim, prinudnim, dobrovoljnim, migracijama niskoobrazovanih, ali sve više i visokoobrazovanih ljudi.

Proces emigracije je još uvijek jedan od najžurnijih postratnih društveno-ekonomskih izazova s kojim se Bosna i Hercegovina suočava, zabrinjavajuće nizak prirodni prirast i emigracija stanovništva je među najvažnijim demografskim problemima.

Prema podacima Agencije za statistiku, Bosna i Hercegovina je od 2017. do 2021. godine imala kontinuirano rastući negativni prirodni prirast. Postoje istraživanja koja ukazuju na to da kada se prosječan godišnji odljev stanovništva od 36.800 osoba korigira brojem osoba koje se prosječno godišnje vrate u Bosnu i Hercegovinu, budući da su u ovom broju sadržane i privremene migracije (oko 18.600 godišnje), dobije se neto godišnji odljev od oko 18.200 osoba. Ipak, nije moguće utvrditi stvarni broj ljudi koji su napustili Bosnu i Hercegovinu, jer ne postoji obveza prijavljivanja odlaska, niti se u Bosni i Hercegovini prikupljaju takvi podaci. Zadnjih godina su sve prisutniji procesi odlaska mladih, visokoobrazovanih, perspektivnih ljudi u čije je školovanje i obuku Bosna i Hercegovina uložila milijune maraka.

Procjenjuje se da su troškovi školovanja državljanina Bosne i Hercegovine koje se završilo 2018. godine, kumulativno promatrano, koštali oko 13.000 eura za osnovnu školu, 20.200 eura za srednju školu i oko 29.000 eura za završeni akademski studij. Prosječni troškovi završenih postdiplomskih studija (doktorskih studija) u Bosni i Hercegovini iznose oko 43.000 eura iz čega su vidljivi ogromni gubici po BiH ekonomiju te u bruto domaćem proizvodu.⁷ Kao glavnu migracijsku motivaciju mladi obrazovani ljudi navode želju za boljim uvjetima života, što podrazumijeva stabilan posao koji bi zadovoljio njihove životne potrebe. Iako ne postoje precizni podaci o odljevu mlade i visokoobrazovane populacije iz Bosne i Hercegovine, procjenjuje se da je naša zemlja na vrhu liste s najvećim odljevom mozgova.

⁷ Troškovi emigracije mladih <https://iri.rs/wp-content/uploads/2021/08/Troskovi-emigracije-mladih-iz-BiH-1.pdf>

Stopa nezaposlenih mladih ljudi u Bosni i Hercegovine je četiri puta veća nego u zemljama EU.⁸

U izvješću studije o migracijama⁹ navodi se da je gotovo 25% mladih koji imaju akademski stupanj sveučilišni prvostupnik i 24% onih koji imaju akademski stupanj sveučilišnog magistra još uvijek nezaposleno što pokazuje značajnu nepodudarnost između potreba tržišta rada i obrazovnih programa.

Podaci o emigrantima, odnosno iseljeništvu iz Bosne i Hercegovine, prema evidenciji i popisima stanovništva zemalja prijema, mogu se razvrstati u tri osnovne skupine:

- državljani Bosne i Hercegovine,
- osobe rođene u Bosni i Hercegovini,
- osobe BiH podrijetla, što uključuje i njihove potomke.

Kada govorimo o emigraciji iz Bosne i Hercegovine na godišnjoj razini, jedini podaci u Bosni i Hercegovini koji se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podaci koje vodi Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine o broju osoba koje su se odjavile iz evidencije o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine radi iseljenja u druge države. Prema njihovim podacima, u 2023. godini, 2.777 osoba je odjavilo boravak u Bosni i Hercegovini.¹⁰

Tablica 31. Broj odjavljenih osoba iz BiH u 2023. godini prema državi odredišta

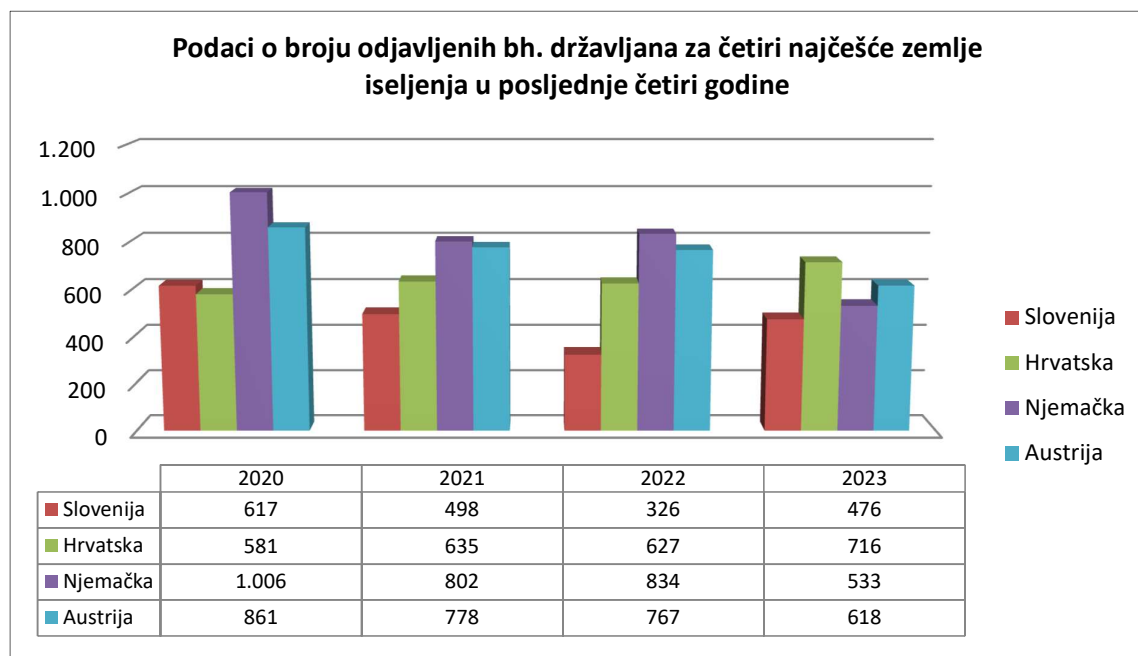
DRŽAVA ODREDIŠTA	BROJ ODJAVLJENIH OSOBA U 2023. GODINI
Hrvatska	716
Austrija	618
Njemačka	533
Slovenija	476
Ostale zemlje	96
UKUPNO:	2.777

⁸ The Economist

⁹ Promente socijalna istraživanja – Anketa o emigraciji mladih iz BiH str. 33, https://ba.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/youth_emigration_survey_in_bih_bcs_final_1.pdf

¹⁰ Izvor: Dopis Agencije za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine broj:15-01/07-10-13367-2/2023 od 09.01.2024. god.

Ovi podaci ne mogu biti pokazatelji trenda emigracije iz Bosne i Hercegovine, jer ne predstavljaju sveukupne podatke o iseljavanju iz Bosne i Hercegovine, ali ukazuju na to da su najčešće zemlje destinacije za emigrante iz Bosne i Hercegovine zemlje Europske unije.

Na temelju bilateralnih sporazuma o zapošljavanju koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa Slovenijom i Njemačkom, veliki broj radnika se zapošljava u ovim zemljama posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, međutim dosta njih odlazi iz Bosne i Hercegovine i u vlastitom aranžmanu. Tako, prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine¹¹ o zaposlenim državljanima Bosne i Hercegovine u zemljama s kojima Bosna i Hercegovina ima potpisan sporazum o zapošljavanju zaključno sa studenim 2023. godine u Republici Sloveniji zaposleno je 12.099 državljanina Bosne i Hercegovine, a u Saveznoj Republici Njemačkoj zaposleno je 400 radnika (odnosi se samo na medicinske radnike) što je ukupno 12.499 državljana Bosne i Hercegovine. Zbog nemogućnosti uspostave baza podataka o emigraciji, uobičajeno je da se za podatke o emigraciji koriste podaci o imigraciji i popisu stanovništva koje vode statističke agencije u zemljama prijema.

9.2. Broj emigranata

Bosna i Hercegovina predstavlja vodeću europsku emigrantsku zemlju i spada među vodeće emigrantske zemlje svijeta, preciznije 11. je na globalnoj ljestvici u odnosu na broj stanovnika.

Prema dostupnim, zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, procjena ukupnog broja osoba koje žive u iseljeništvu, a koje vode podrijetlo iz Bosne i Hercegovine iznosi oko 2,2 miliona što je oko 62% u odnosu na 3.531.159 ukupnog stanovništva u zemlji.

¹¹ Izvor: Akt Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine od 29.01.2024. godine

Tablica 32. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 54 države prijema

Red.br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina	Red.br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
1.	Hrvatska	381.100	UN ¹² , 2020	28.	Novi Zeland	626	UN , 2015
2.	Srbija	342.526	UN , 2020	29.	Belgija	615	UN , 2020
3.	Njemačka	333.000	Federalni stat.ured Njemačke ¹³ , 2021	30.	Ruska Federacija	513	UN , 2020
4.	Austrija	172.373	Statistički ured Austrije ¹⁴ , 2021	31.	Malta	494	UN , 2020
5.	Slovenija	132.579	Statistički ured Slovenije ¹⁵ , 2023	32.	Slovačka	463	UN , 2020
6.	SAD	104.136	UN , 2020	33.	Grčka	446	UN , 2020
7.	Švedska	60.265	Statistički ured K. Švedske ¹⁶ , 2022	34.	Mađarska	438	UN , 2020
8.	Švicarska	57.783	Statistički ured Švicarske ¹⁷ , 2020	35.	Libija	351	UN , 2020
9.	Kanada	35.925	Statistički ured Kanada ¹⁸ , 2021	36.	Lihtenštajn	299	UN , 2020
10.	Australija	31.330	Statistički ured Australija ¹⁹ , 2021	37.	Island	273	UN , 2020
11.	Crna Gora	32.126	UN , 2020	38.	Južna Afrika	243	UN , 2020
12.	Italija	29.487	UN , 2020	39.	Bugarska	164	UN , 2020
13.	Albanija	29.077	UN , 2013	40.	Rumunjska	160	UN , 2020
14.	Norveška	19.049	Statistički ured Norveška ²⁰ , 2023	41.	Brazil	86	UN , 2020
15.	Danska	16.302	Ured za statistiku Danske ²¹ , 2023	42.	Cipar	65	UN , 2020
16.	Francuska	15.944	UN , 2020	43.	Egipat	61	UN , 2020
17.	Ujedinjeno Kraljevstvo	9.576	UN , 2020	44.	Jordan	59	UN , 2020
18.	Sjeverna Makedonija	8.750	UN , 2020	45.	Izrael	53	UN , 2015

¹² United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020).

International Migrant Stock <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock> , pristupljeno 30.1.2021. god.

¹³ Statistisches Bundesamt (Destatis), 2021, www.destatis.de

¹⁴ <https://statcube.at/statistik.at/ext/statcube/isf/tableView/tableView.xhtml>

¹⁵ <https://pxweb.stat.si/SiStat/en>

¹⁶ <https://www.scb.se/en/>

¹⁷ <https://www.bfs.admin.ch/>

¹⁸ <https://www.statcan.gc.ca/en/start>

¹⁹ <https://www.abs.gov.au/>

²⁰ <https://www.ssb.no/en>

²¹ <https://www.dst.dk/>

Red.br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
19.	Poljska	4.584	UN , 2020
20.	Turska	3.253	UN , 2020
21.	Republika Češka	3.178	UN , 2020
22.	Španjolska	2.858	UN , 2020
23.	Luksemburg	2.732	UN , 2020
24.	Irska	1.407	Centralni stat. ured R. Irske ²² , 2016
25.	Nizozemska	1.059	UN , 2020
26.	Finska	811	UN , 2020
27.	Belgija	714	UN , 2020

Red.br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
46.	Portugal	46	UN , 2020
47.	Čile	44	UN , 2019
48.	Venecuela	22	UN , 2020
49.	Bolivija	10	UN , 2020
50.	Latvija	9	UN , 2020
51.	Dominikanska Republika	5	UN , 2020
52.	Litva	2	UN , 2020
53.	Estonija	2	UN , 2020
54.	Gvineja	2	UN , 2020
UKUPNO		1.837.375	

Točni statistički podaci o ukupnom broju emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, u 54 zemlje svijeta iznosi 1.837.375, od čega u zemljama Europe i Sjeverne Amerike živi 95% emigranata iz Bosne i Hercegovine.

Međutim, procjena ukupnog broja osoba BiH podrijetla u svijetu je oko 2,2 milijuna. Ovaj broj uključuje osobe rođene u Bosni i Hercegovini koje su napustile svoju zemlju i procijenjeni broj njihovih potomaka rođenih u zemljama prijema bez obzira koje državljanstvo imaju, a ne uključuje tzv. staru emigraciju. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice raspolaže samo djelimičnim podacima o broju potomaka, a procjene broja osoba BiH podrijetla u svijetu su sačinjene na temelju tih podataka i podataka i procjena kojima raspolažu diplomatsko-konzularna predstavništva Bosne i Hercegovine, te agencije za statistiku i zavodi za popis stanovništva zemalja prijema.

Promatrajući porast ukupnog broja osoba BiH podrijetla u razdoblju od 1990. do 2020. godine za određene države prijema (18 država) primjetni su određeni trendovi koji ukazuju koje države građani Bosne i Hercegovine najčešće biraju kao svoje odredište. Pored već utvrđenih trendova odlazaka u Njemačku, Austriju i Sloveniju, uočljivo je da se BiH emigranti odlučuju i za odlazak u zemlje Skandinavije – Švedska, Norveška i Finska koje imaju kontinuiran porast broja osoba bh. podrijetla, odnosno onih koji su rođeni u Bosni i Hercegovini. Kada promatramo ostatak Europske unije, svakako je potrebno istaknuti da određen broj građana Bosne i Hercegovine bira Ujedinjeno Kraljevstvo i Republiku Irsku kao zemlje svog odredišta, s obzirom da ove zemlje u prijeratnom razdoblju nisu tradicionalno bile odredište emigranata iz Bosne i Hercegovine. Od prekoceanskih zemalja treba istaći Kanadu i Australiju gdje je u zadnjih 30 godina vidljiv kontinuiran rast broja osoba koje su podrijetlom iz Bosne i Hercegovine.

²² <https://www.cso.ie/>

Tablica 33. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 18 država prijema za razdoblje 1990-2020. godina

Red.br.	Država prijema ²³	1990.	1995.	2000.	2005.	2010.	2015.	2020.
1.	Australija	22.312	-	28.650	38.394	39.730	36.750	38.485
2.	Austrija	92.349	104.186	116.023	123.348	132.222	152.759	168.798
3.	Belgija	308	306	295	215	367	521	714
4.	Finska	-	100	200	404	557	652	811
5.	Francuska	8.357	8.628	8.898	11.323	13.089	14.506	15.944
6.	Irska	123	342	748	749	627	640	732
7.	Island	9	14	18	83	144	150	273
8.	Italija	4.034	15.437	26.839	18.972	10.348	11.317	29.487
9.	Kanada	25.135	-	25.945	29.787	35.885	35.908	38.906
10.	Malta	25	30	77	122	134	227	494
11.	Norveška	3	9.401	11.573	12.486	12.952	13.201	13.946
12.	Njemačka	108.349	129.718	151.087	157.145	160.948	165.187	221.720
13.	Slovenija	68.549	68.327	77.361	79.262	102.915	100.880	122.235
14.	Srbija	42.141	266.909	380.524	351.671	343.743	335.992	342.526
15.	Španjolska	643	867	1.466	1.888	2.162	2.119	2.858
16.	Švedska	40.488	48.046	51.526	54.222	55.914	54.799	60.912
17.	Švicarska	41.166	-	38.666	43.388	51.023	54.673	57.678
18.	Ujedinjeno Kraljevstvo	1.816	4.108	6.470	6.717	7.090	8.486	9.576

9.3. Status emigranata

Status BiH iseljenika riješen je velikim dijelom kroz stjecanje državljanstva zemlje prijema, stalnu ili privremenu dozvolu boravka. Broj državljana Bosne i Hercegovine, sa stalnim ili privremenim boravkom, prema dostupnim podacima za četrnaest država prijema, iznosi 539.475, a kako je to predstavljeno u tablici 35. Ovaj broj predstavlja BiH državljane koji imaju samo državljanstvo Bosne i Hercegovine i koji nisu stekli državljanstvo države prijema, niti imaju dvojno državljanstvo.

²³ United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2020).

International Migrant Stock <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>, pristupljeno 30.1.2021. god.

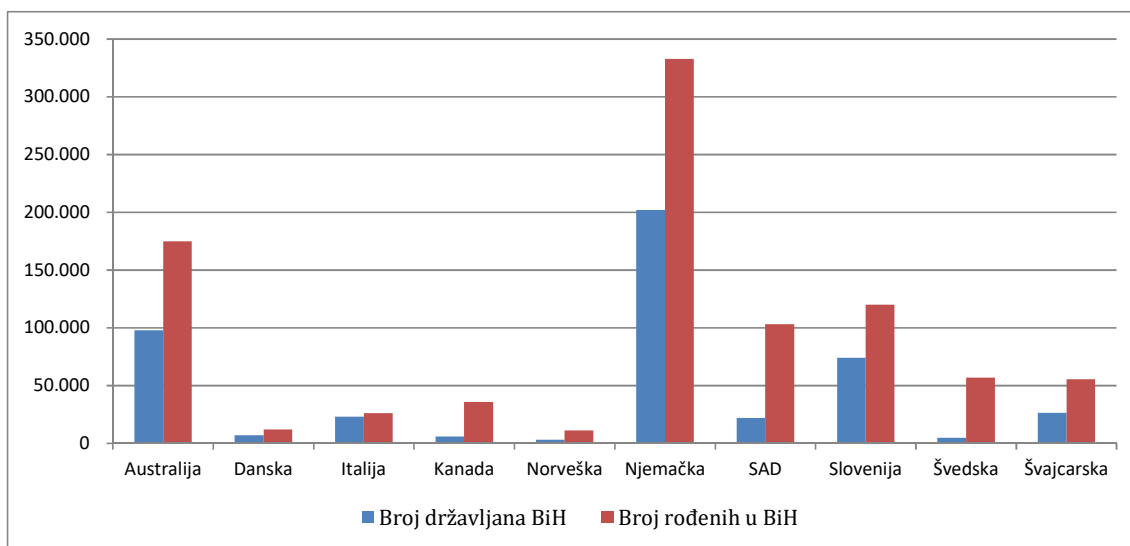
Tablica 34. Broj državljana BiH u 14 zemalja prijema (ne uključuje osobe koje pored državljanstva BiH imaju i neko drugo državljanstvo)

ZEMLJA PRIJEMA	Broj državljana BiH	Zavod za statistiku zemlje prijema za referentnu godinu
Njemačka	233.775	2022
Austrija	96.990	2021
Slovenija	87.446	2023
Švicarska	27.716	2022
Italija	20.454	2023
SAD	23.383	2020
Danska	8.871	2023
Kanada	15.545	2021
Hrvatska	6.733	2011
Švedska	6.717	2021
Crna Gora	5.209	2011
Norveška	3.071	2023
Nizozemska	2.165	2019
Australija	1.400	2011
UKUPNO:	539.475	

Napominjemo da podaci o broju državljana Bosne i Hercegovine koji po osnovi Sporazuma o dvojnem državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva s Hrvatskom, Srbijom i Švedskom nisu dostupni, jer niti jedna zemlja prijema ne vodi podatke o dvojnim državljanima, što znači kada državljanima Bosne i Hercegovine dobiju državljanstvo zemlje prijema oni se u statistikama zemalja prijema više ne vode kao državljanima Bosne i Hercegovine. Podaci o državljanima Bosne i Hercegovine u Hrvatskoj i Švedskoj, (navedeni u tablici 35), se odnose samo na one državljanima Bosne i Hercegovine koji nisu stekli državljanstvo zemlje prijema, dok za Srbiju nije dostupna ni ova vrsta podataka.

Stopa naturalizacije iseljenika iz Bosne i Hercegovine u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu između broja osoba koje imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine i broja osoba koje su rođene u Bosni i Hercegovini. U većini zemalja broj državljana Bosne i Hercegovine je puno manji u odnosu na broj onih koji su rođeni u Bosni i Hercegovini.

Usporedni prikaz broja emigranata rođenih u BiH i broja državljana BiH u istoj državi prijema

Prema podacima Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine²⁴, u 2023. godini državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 2.152 osobe. Broj osoba koje su starosne dobi do 35 godina i mlađe je 1.196, dok je ostatak od 956 osoba starije od 35 godina.

Prema istim podacima najveći broj državljana Bosne i Hercegovine odreklo se državljanstva Bosne i Hercegovine radi stjecanja državljanstva Austrije (779), Njemačke (657) i Slovenije (531).

Tablica 35. Broj osoba koje su se odrekle bh. državljanstva u 2023. godini prema državi stjecanja državljanstva

R. br.	Država stjecanja državljanstva	Broj osoba
1.	Austrija	779
2.	Njemačka	657
3.	Slovenija	531
4.	Hrvatska	70
5.	Crna Gora	40
6.	Nizozemska	32
7.	Srbija	17
8.	Ostale zemlje	26
	UKUPNO	2.152

9.4. Novčane doznake

Nakon što je kriza pandemije bolesti COVID-19 prouzorkovala globalni pad u novčanim doznakama, pa tako i doznakama koje iseljeništvo šalje u Bosnu i Hercegovinu, prema posljednjim podacima vidljivo je kako su iznosi ponovno u porastu.

²⁴ Akt broj: 06-30-2-6780/23 Ministarstva civilnih poslova BiH od 08.01.2024. godine

Kada promatramo transfere iz inozemstva tijekom 2022. godine uplaćeno je ukupno 4.959,33 milijardi KM, tijekom 2021. godine 4.356,43 milijardi KM, dok je u pandemijskoj 2020. godini iznos bio znatno niži i iznosio je 3.884,06 milijardi KM. Godinu prije toga, 2019. taj iznos je bio 4.354 milijardi KM, 2018. godine 4.124,94 milijardi KM, a 2017. godine 3.872,35 milijardi KM.

Prema procjeni priljeva novčanih doznaka za 4. kvartal 2023. godine, ukoliko se trend nastavio i u ostatku 2023. godine, evidentno je da će biti oboren dosadašnji rekord, te da će ukupan iznos tekućih transfera biti preko pet milijardi KM.

Na temelju podataka Centralne banke Bosne i Hercegovine²⁵ i procjene priljeva novčanih doznaka za 4. kvartal 2023. godine, priljev osobnih transfera za 2023. godinu iznosi 3 milijarde i 718 milijuna KM, dok ukupni transferi iz inozemstva, koji uključuju i inozemne mirovine, za 2023. godinu iznose 5 milijardi i 99 milijuna KM.

Tablica 36. CBBiH – Izvješće o platnoj bilanci BiH i procjena za Q4 2023

Izraženo u milijunima KM	2023. 1. kvartal	2023. 2. kvartal	2023. 3. kvartal	2023. (procjena) 4. kvartal	2023. (procjena) Ukupno
Osobni transferi (Novčane doznake iz inozemstva)	793,58	970,84	1.010,34	943,75	3.718,51
Ostali tekući transferi (uglavnom mirovine)	323,02	339,37	356,56	361,88	1.380,83
<i>Od čega: Socijalna davanja (po staroj metodologiji mirovine iz inozemstva)</i>	286,46	308,74	332,30	327,89	1.255,39
Ukupno tekući transferi	1.116,60	1.310,21	1.366,90	1.305,63	5.099,34

Iz ovih podataka je očito da postoji trend kontinuiranog povećanja opsega doznaka koje BiH dijaspore šalje prema Bosni i Hercegovini.

Procjena Svjetske banke²⁶ o novčanim doznakama iz inozemstva za Bosnu i Hercegovinu za 2023. godinu iznose 5 milijardi i 141 milijun KM²⁷. Prema ovim podacima, udio novčanih doznaka u BDP-u Bosne i Hercegovine je 10,6% što Bosnu i Hercegovinu stavlja na 5. mjesto u Europi po visini sudjelovanja navačanih doznaka u BDP-u.

Doznake iz inozemstva od iseljništva najviše stižu iz susjednih zemalja kao i zemalja zapadne Europe, poput Njemačke, zatim Skandinavije, Sjeverne Amerike i nešto manje iz Australije.

²⁵ Izvor podatka: CBBiH-Izvješće o Platnoj bilanci BiH od 25.01.2024. godine -Transferi_Q1 2007-Q3_2023 i procjena za Q4 2023. god. sačinjena na temelju priljeva novčanih doznaka za prethodne tri godine.

²⁶ World Bank-KNOMAD, December 2023- Remittance inflows (US\$ million)

²⁷ 2,850 milijuna US dolara – tečajna lista Centralne banke na dan 01.02.2024. godine

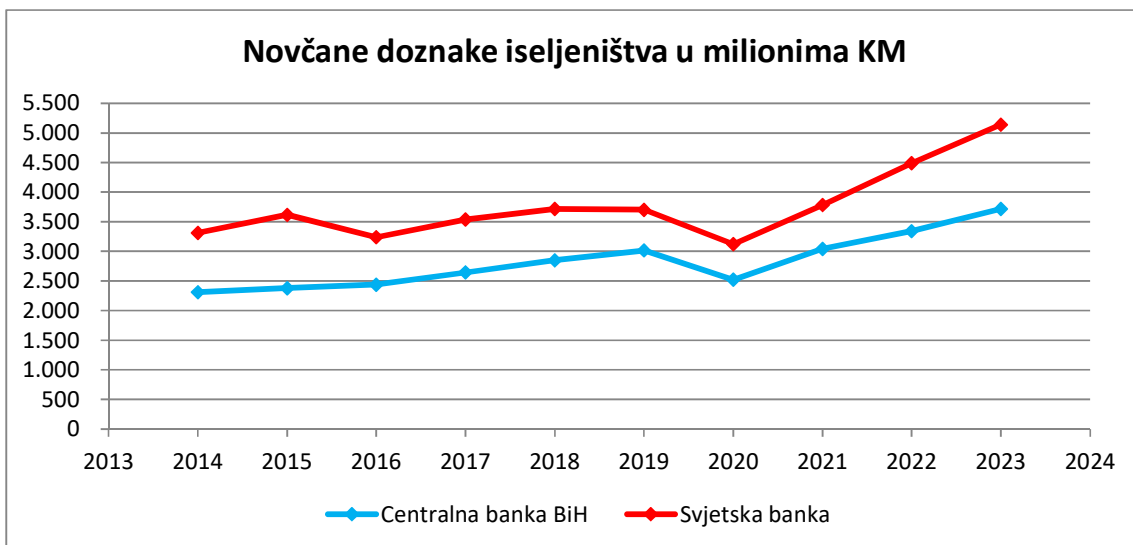
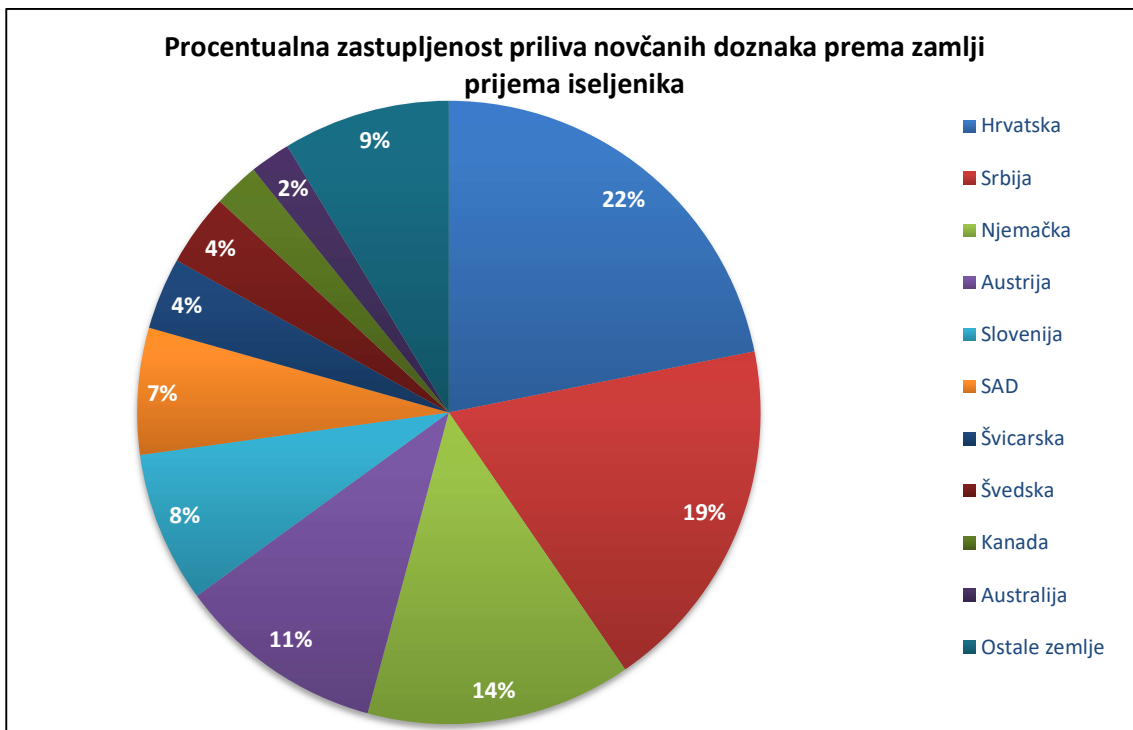
Tablica 37. Procjena priljeva novčanih doznaka prema zemljama prijema bh. emigranata za 2022. godinu²⁸

ZEMLJA PRIJEMA	Iznos poslanih novčanih doznaka u milijunima KM	Iznos poslanih novčanih doznaka u %
Hrvatska	936	22%
Srbija	795	19%
Njemačka	590	14%
Austrija	462	11%
Slovenija	335	8%
SAD	281	7%
Švicarska	160	4%
Švedska	160	4%
Kanada	101	2%
Australija	90	2%
Ostale zemlje	372	9%
UKUPNO:	4.282	100%

Novčane doznake iseljništva		2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023. (procjena)
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.311	2.378	2.439	2.645	2.850	3.015	2.522	3.043	3.343	3.718
	EUR u mil.	1.181	1.215	1.235	1.352	1.457	1.541	1.289	1.556	1.709	1.901
Svjetska banka	KM u mil.	3.313	3.617	3.240	3.540	3.717	3.703	3.122	3.783	4.488	5.141
	EUR u mil.	1.693	1.849	1.656	1.809	1.900	1.893	1.596	1.934	2.295	2.629

Tablica 38. Novčane doznake iseljništva od 2014. do 2023. godine

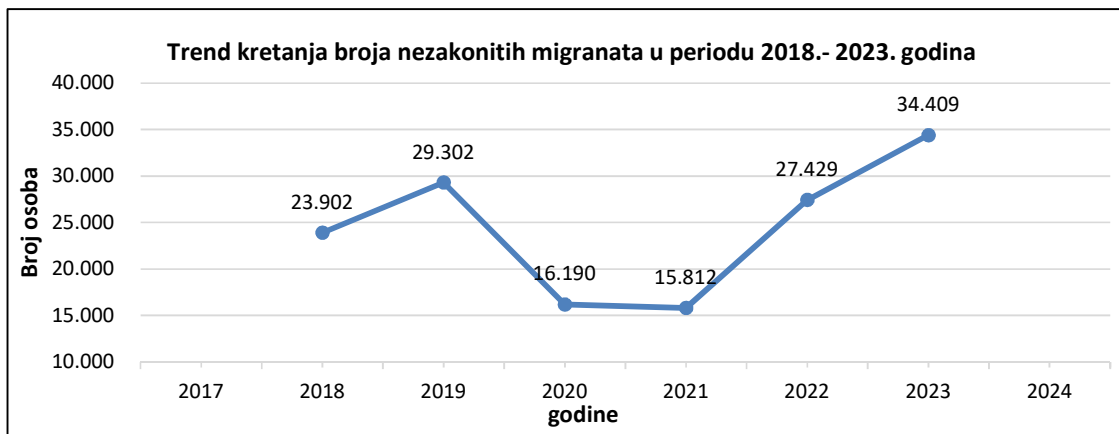
²⁸ KNOMAD/World Bank Bilateral Remittance Matrix 2021, December 2022.

Uočljiva razlika u podacima Centralne banke BiH i Svjetske banke postoji zato što podaci Centralne banke BiH obuhvaćaju samo "osobne transfere", dok prema definiciji Svjetske banke novčane doznake predstavljaju zbir "osobnih transfera" i "kompenzacije uposlenih".

10. Mješovite migracije preko teritorija BiH u razdoblju 2018-2023. godina

Bosna i Hercegovina je pod povećanim migracijskim pritiskom, kao tranzitna država, posljednjih nekoliko godina. Prema dostupnim podacima, preko teritorija Bosne i Hercegovine prešlo je preko 142.000 nezakonitih migranata u razdoblju od 2018. do 2023. godine. Njihov broj mijenjao se ovisno o politici i mjerama koje su poduzimale države Europske unije, Bosna i Hercegovina kao i druge zemlje na glavnim pravcima kretanja migranata, organiziranosti krijumčarskih mreža, otvaranju novih i preusmjeravanju postojećih migracijskih podruta, ograničenjima uvedenim zbog pandemije bolesti COVID-19, kao i nizu drugih međusobno povezanih čimbenika.

Bosna i Hercegovina je do sada poduzela niz mjera kako bi upravljanje migracijskim tokovima učinila što učinkovitijim. Pored izmjene pravnog okvira doneseno je više ključnih dokumenata za upravljanje migracijama, zakonitim i nezakonitim, te stvorila uvjete za zaključivanje sporazuma o suradnji s agencijama Europske unije.

Drugi po redu dokument za bolje upravljanje nezakonitim migracijama Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je u prosincu 2020. godine. Tri godine nakon usvajanja Informacije s Planom mjera i aktivnosti za efikasno upravljanje migrantskom krizom u Bosni i Hercegovini, od ukupno 127 aktivnosti predviđenih Planom provedeno je u potpunosti njih 54%, provedba 26% aktivnosti je u tijeku, dok provedba 20% aktivnosti još nije započela.

Nakon usvajanja Strategije u oblasti migracija i azila u prosincu 2022. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je **Akcijski plan za razdoblje 2021 – 2025. godina** u lipnju 2023. godine. Akcijski plan sastoji se od 27 mjera i 156 aktivnosti.

Srednjoročni strateški ciljevi definirani za razdoblje od 2021. do 2025. godine su:

- 1) Unaprjeđenje sustava sveobuhvatnog upravljanja politikama migracija i azila,
- 2) Povećanje efikasnosti kontrole državne granice,
- 3) Efikasnije upravljanje nezakonitim migracijama na teritoriju Bosne i Hercegovine,
- 4) Unaprjeđenje sustava azila,
- 5) Efikasnija borba protiv krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima,
- 6) Potpora zakonitim migracijama i integracija stranaca koji zakonito borave u Bosni i Hercegovini, i
- 7) Jačanje mehanizama koordinacije u upravljanju migracijama i azilom.

U prosincu 2023. godine, usvajanjem od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, utvrđen je Prijedlog osnova za vođenje pregovora i zaključivanje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Europske unije o operativnim aktivnostima koje provodi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) u Bosni i Hercegovini.

Pored navedenog, usuglašena je Mapa puta između Bosne i Hercegovine i Europske agencije za azil (EUAA) za razdoblje 2024. - 2026.

10.1. Pregled statističkih podataka na području migracija i azila u BiH

U cilju definiranja jasne situacije u oblasti nezakonitih imigracija prezentiramo statističke podatke za razdoblje 2018-2023. godina prema sljedećim indikatorima:

- otkriveni nezakoniti migranti na teritoriju Bosne i Hercegovine koje je evidentirala Služba za poslove sa strancima;
- broj osoba koje su u Službi za poslove sa strancima iskazale namjeru za dobivanje azila u Bosni i Hercegovini i
- broj osoba koje su podnijele zahtjev za azil u Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

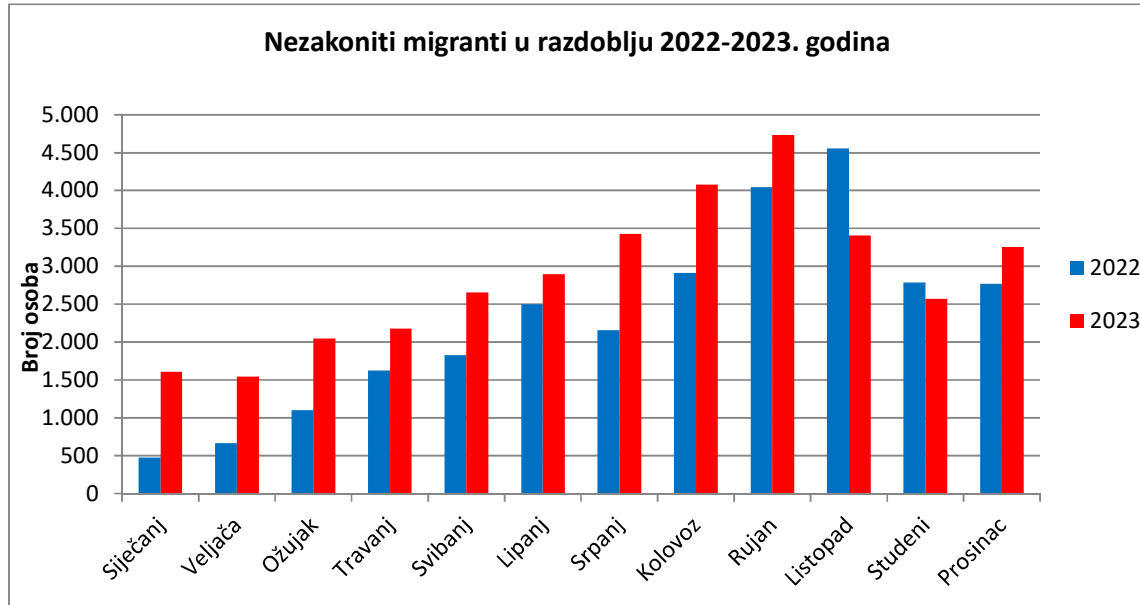
Tablica 39. Nezakoniti migranti evidentirani od Službe za poslove sa strancima u razdoblju 2018-2023. godina

RAZDOBLJE	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
Siječanj	268	821	902	672	476	1.608	4.747
Veljača	411	1.054	2.002	773	666	1.543	6.449
Ožujak	629	1.822	1.540	1.199	1.099	2.050	8.339
Travanj	1.454	2.337	128	1.381	1.624	2.181	9.105
Svibanj	2.368	2.884	514	1.569	1.828	2.656	11.819
Lipanj	2.481	2.109	1.555	1.979	2.499	2.893	13.516
Srpanj	2.183	4.166	2.361	2.502	2.158	3.430	16.800
Kolovoz	2.505	3.206	2.290	1.498	2.914	4.079	16.492
Rujan	3.807	3.812	2.041	1.727	4.047	4.734	20.168
Listopad	4.740	3.958	1.263	1.275	4.558	3.407	19.201
Studeni	2.212	2.044	924	745	2.789	2.571	11.285
Prosinac	844	1.089	670	492	2.771	3.257	9.123
UKUPNO	23.902	29.302	16.190	15.812	27.429	34.409	147.044

Od 2018. godine, Služba za poslove sa strancima evidentirala je ukupno 147.044 migranata koji su na nezakonit način ušli u Bosnu i Hercegovinu. Nakon početnog rasta do 2019. godine, broj evidentiranih nezakonitih migranata smanjivao se naredne dvije godine zbog uvođenja mjera ograničenja kretanja povezanih s pandemijom bolesti COVID-19. Prve godine nakon pandemije 2022. godine priljev migranata se naglo povećao. Trend se nastavio i u 2023. godini, da bi dostigao broj preko 34 tisuće, najveći u posljednjih šest godina.

U 2023. godini Službi za poslove sa strancima prijavljeno je ukupno 34.409 nezakonitih migranata, što predstavlja povećanje u odnosu na 2022. godinu od 25,45 %.

Grafički prikaz kretanja broja otkrivenih nezakonitih migranata na mjesečnoj razini tijekom 2022. i 2023. godine.

Promatrajući podatke na mjesečnoj razini, vidljivo je da je migracijski pritisak u 2023. godini kontinuirano, osim jednomjesečnog prekida, rastao od početka godine do rujna, kada je evidentiran najveći broj migranata u 2023. godini. Listopad i studeni karakterizira smanjenje broja prijavljenih nezakonitih migranata, da bi u prosincu 2023. godine ovaj broj opet počeo rasti kao posljedica preusmjeravanja kretanja migranata na teritoriju BiH.

Usporedbom po mjesecima, najveći porast broja prijavljenih migranata u odnosu na prethodnu godinu zabilježen je u prvom kvartalu 2023. godine. U siječnju 2023. godine rast je bio 238%, u veljači 132%, a u ožujku za 87%. U kasnijem razdoblju razlika između broja migranata prijavljenih po mjesecima se smanjuje. U listopadu (smanjenje 25%) i studenom (smanjenje od 8%) 2023. godine prijavljen je manji broj migranata u odnosu na prethodnu godinu.

Pretpostavljena državljanstva migranata koji nezakonito ulaze na teritorij Bosne i Hercegovine bitan je podatak koji daje širu sliku kretanja migranata i pomaže pri definiranju mjera za suzbijanje nezakonitih migracija. Podaci o državljanstvu uzimaju se na temelju izjave migranata koji su nezakonito ušli na teritorij Bosne i Hercegovine, jer oni u većini slučajeva nemaju niti jedan osobni dokument na temelju kojeg je moguće izvršiti njihovu identifikaciju ili daju lažne podatke o sebi. Broj različitih državljanstava čiji pripadnici su evidentirani kao nezakoniti migranti na teritoriju BiH povećavao se od 2020. godine. U 2023. godini prijavljeni su migranti 122 različita državljanstva, u 2022. godini - 110, u 2021. - 100, te u 2020. - 68.

Tablica 40. Nezakoniti migranti na teritoriju BiH prijavljeni Službi za poslove sa strancima po godinama od 2018. do 2023. godine, razvrstano prema iskazanim državljanstvima

Red.br.	Državljanstvo	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	Ukupno
1.	Afganistan	2.780	4.111	4.553	5.382	11.038	14.442	42.306
2.	Pakistan	7.770	9.806	3.879	4.343	2.154	1.371	29.323
3.	Maroko	271	2.221	1.460	363	134	7.135	11.584
4.	Bangladeš	452	2.125	2.740	2.341	2.161	1.093	10.912
5.	Iran	3.663	1.176	625	692	1.413	1.076	8.645
6.	Sirija	3.017	2.134	220	139	116	2.486	8.112
7.	Irak	2.184	2.470	675	168	313	338	6.148
8.	Burundi	-	-	-	1	3.987	54	4.042
9.	Turska	189	406	255	366	656	1.175	3.047
10.	Alžir	477	1.601	369	109	50	437	3.043
11.	Kuba	11	0	7	23	1.362	789	2.192
12.	Indija	416	461	121	226	729	237	2.190
13.	Kongo D.R.	6	1	2	24	758	884	1.675
14.	Libija	879	354	153	56	41	50	1.533
15.	Egipat	36	817	332	127	14	108	1.434
16.	Palestina	752	362	80	38	26	160	1.418
17.	Nepal	59	122	101	76	326	209	893
18.	Srbija	94	89	100	149	184	204	820
19.	Eritreja	112	246	119	218	21	46	762
20.	Tunis	104	224	59	17	33	88	525
21.	Ostale države	630	576	340	954	1.913	2.027	6.440
Ukupno		23.902	29.302	16.190	15.812	27.429	34.409	147.044

Analiza podataka u posljednjih šest godina pokazuje da daleko najveći broj nezakonitih migranata dolazi iz Afganistana i Pakistana. Oni, zajedno s državljanima Maroka, Bangladeša i Irana čine 70 % od ukupnog broja nezakonitih migranata prijavljenih između 2018. i 2023. godine.

Kao i prethodne godine, u 2023. godini najveću skupinu prijavljenih nezakonitih migranata činili su državljani Afganistana. Za razliku od prethodne godine u 2023. značajno je povećan broj prijavljenih nezakonitih migranata iz Maroka, Sirije i Turske, koji s državljanima Pakistana spadaju među prvih pet najbrojnih nezakonitih migranata. Pored navedenih, u 2023. godini evidentiran je povećan broj nezakonitih migranata iz Alžira, Egipta i Palestine. Smanjenje broja državljana nezakonitih migranata u 2023. godini najizraženije je za državljane Burundija, Kube i Indije.

Tablica 41. Pregled podataka o otkrivenim nezakonitim migrantima na teritoriju BiH, osobama koje su iskazale namjeru za azil u BiH i osobama koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u razdoblju 2022-2023. godina, razvrstano prema iskazanim državljanstvima

Red. br.	Državljanstvo	Nezakoniti migranti (Broj osoba)			Namjere za azil (Broj osoba)			Zahtjev za azil (Broj osoba)		
		2022.	2023.	% 2023/2022	2022.	2023.	% 2023/2022	2022.	2023.	% 2023/2022
1.	Afganistan	11.038	14.442	30,84%	10.991	14.203	29,22%	9	16	77,78%
2.	Maroko	134	7.135	5.224,63%	99	7.089	7.060,61%	2	3	50,00%
3.	Sirija	116	2.486	2.043,10%	108	2.443	2.162,04%	8	5	-37,50%
4.	Pakistan	2.154	1.371	-36,35%	2.120	1.333	-37,12%	6	1	-83,33%
5.	Turska	656	1.175	79,12%	96	148	54,17%	29	25	-13,79%
6.	Bangladeš	2.161	1.093	-49,42%	2.156	1.066	-50,56%	-	-	-
7.	Iran	1.413	1.076	-23,85%	1.405	1.042	-25,84%	1	4	300,00%
8.	Kongo D.R.	758	835	10,16%	757	834	10,17%	-	-	-
9.	Kuba	1.362	789	-42,07%	1.219	749	-38,56%	19	-	-100,00%
10.	Alžir	50	437	774,00%	31	420	1.254,84%	4	-	-100,00%
11.	Irak	313	338	7,99%	300	296	-1,33%	3	2	-33,33%
12.	Sijera Leone	50	319	538,00%	50	319	538,00%	-	8	-
13.	Kina	107	267	149,53%	5	33	560,00%	-	-	-
14.	Indija	729	237	-67,49%	666	213	-68,02%	-	-	-
15.	Nepal	326	209	-35,89%	315	186	-40,95%	-	-	-
16.	Srbija	184	204	10,87%	-	2	-	-	2	-
17.	Palestina	26	160	515,38%	20	151	655,00%	1	6	500,00%
18.	Kamerun	183	120	-34,43%	183	118	-35,52%	-	-	-
19.	Egipat	14	108	671,43%	10	100	900,00%	2	1	-50,00%
20.	Somalija	35	108	208,57%	35	101	188,57%	-	1	-
21.	Ostale države	5.620	1.500	-73,31%	5.900	947	-83,95%	65	72	10,77%
	Ukupno	27.429	34.409	25,45%	25.709	31.793	20,13%	149	146	-2,01%

Namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u BiH iskazale su 31.793 osobe od ukupno 34.409 osoba koje su prijavljeni Službi za poslove sa strancima u 2023. godini. Istovremeno, **zahtjev za azil podnijelo je 146 osoba.**

10.2. Smještaj migranata u Bosni i Hercegovini

Za smještaj migranata u Bosni i Hercegovini koriste se centri kojima upravljaju Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil Ministarstva sigurnosti i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, kao i četiri privremena prihvatna centra na području Kantona Sarajevo i Unsko-sanskog kantona, kojima upravlja Služba za poslove sa strancima u suradnji s međunarodnim organizacijama. Pet godina nakon otvaranja prvih privremenih centara, institucije Bosne i Hercegovine, kao odgovor na preporuke iz izvješća Europske komisije pokrenule su aktivnosti preuzimanja, koordinacije i upravljanja radom privremenih prihvatnih centara.

U svim centrima, ukupnog kapaciteta 5.350 mjesta, tijekom 2023. godine boravile su prosječno 1.504 osobe, od čega 1.461 osoba u privremenim prihvatnim centrima.

Na dan 31.12.2023. godine, u svim centrima za smještaj migranata nalazila se 2.291 osoba. U privremenim prihvatnim centrima bilo je 2.659 osoba, od čega 1.424 osobe u centrima „Borići“ i „Lipa“ u Unsko-sanskom kantonu, a 1.235 osoba u centrima „Blažuj“ i „Ušivak“ u Kantonu Sarajevo.

11. Imigracijska politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i reguliranje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se, sukladno članku III stavak (1) točka f) Ustava Bosne i Hercegovine, nalaze u nadležnosti institucija na državnoj razini.

11.1. Imigracijska politika

Podaci iz 2000. godine o nezakonitoj migraciji stranih državljana koji preko teritorija Bosne i Hercegovine nastoje prijeći u zemlje Zapadne Europe ukazali su na to da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organiziranog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila, u kojoj je prezentirano činjenično stanje iz ove oblasti, identificirani tipovi nezakonite migracije, uzroci postojećeg stanja, kao i prijedlog mjera za prevladavanje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10. 5. 2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu nezakonitih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definirao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- Drugi dokument, koji je definirao politiku i razvoj imigracijskog i azilantskog sustava, je *Akcijski plan u oblasti imigracija i azila*. Usvojilo ga je Vijeće ministara BiH 6. 4. 2004. godine, a u njemu su definirane oblasti viza, granice, imigracija i azila – i svaka razvijena odvojeno – s jasno postavljenim ciljevima, definiranim zadacima i nositeljima njihove realizacije.
- Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila definirana je *Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcijskim planom 2008 - 2011. godina*, koje je usvojilo Vijeća ministara BiH 13. 11. 2008. godine. Navedeni dokumenti prezentiraju razvoj imigracijskog i azilantskog sustava i trenutno stanje, te definiraju ciljeve, aktivnosti, rokove i nositelje realizacije za oblasti viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovanja ljudima. Vijeće ministara BiH je 19. 3. 2009. godine donijelo Odluku o imenovanju Koordinacijskog tijela za praćenje implementiranja *Strategije u oblasti imigracije i azila i Akcijskog plana za razdoblje 2008 - 2011. godina (Službeni glasnik BiH broj 32/09)*.
- Također, Vijeće ministara BiH je 12. 6. 2012. godine usvojilo *Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcijski plan za razdoblje 2012 – 2015. godina*. Ova strategija je nastala kao rezultat potrebe za nastavljanjem već uspostavljene prakse sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama, kao i aktualnih nastojanja u pravcu što brže integracije naše države u članstvo Europske unije. Vijeće ministara BiH je 23. 1. 2013. godine donijelo Odluku o formiranju Koordinacijskog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini (*Službeni glasnik BiH br. 10/13, 64/13, 1/14, 20/16, 83/17,39/20 i 60/22*).
- Vijeće ministara BiH je na svojoj 50. sjednici, održanoj 30. 3. 2016. godine, razmotrilo i usvojilo *Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcijski plan 2016 - 2020. godina*.
- Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je 7. 12. 2022. godine usvojilo *Strategiju u oblasti migracija i azila*, te je zaključkom također definiralo i zaduženja za Ministarstvo

sigurnosti u svezi s izmjenom određenih aktivnosti iz *Prijedloga Akcijskog plana za razdoblje 2021 - 2025. godina*.

- Vijeće ministara BiH je, na 16. sjednici održanoj 26. 6. 2023. godine, usvojilo Akcijski plan za razdoblje 2021. - 2025. godina u svezi s provedbom Strategije u oblasti migracija i azila.

11.2. Pravni okvir

Od 2000. do 2019. godine doneseno je pet zakona koji uređuju oblast imigracija i azila u BiH.

- Prvi propis kojim su na razini Bosne i Hercegovine regulirana pitanja imigracije i azila bio je **Zakon o imigraciji i azilu Bosne i Hercegovine**, koji je stupio na snagu krajem 1999. godine (*Službeni glasnik BiH* broj 23/99).
- Značajan napredak u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se reguliraju pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem **Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu** krajem 2003. godine (*Službeni glasnik BiH* br. 29/03, 4/04 i 53/07).
- S razvojem *acquisa* Europske unije pojavila se i potreba za promjenama ili dopunama značajnog broja odredaba Zakona donesenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo BiH zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Europske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi **Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu**, koji je stupio na snagu u svibnju 2008. godine (*Službeni glasnik BiH* broj 36/08). Ovaj zakon je izmijenjen i dopunjen u studenome 2012. godine donošenjem **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu** (*Službeni glasnik BiH* broj 87/12).
- Također su 2014. godine otpočele aktivnosti oko donošenja dva nova zakona: Zakona o strancima i Zakona o azilu. **Zakon o strancima** usvojen je 10. 11. 2015. godine, a stupio je na snagu 25. 11. 2015. godine (*Službeni glasnik BiH* br. 88/15, 34/21 i 63/23); **Zakon o azilu** usvojen je 9. 2. 2016. godine, a stupio je na snagu 27. 2. 2016. godine (*Službeni glasnik BiH* br. 11/16 i 16/16).

Sukladno odredbama **Zakona o strancima** (*Službeni glasnik BiH* br. 88/15, 34/21 i 63/23) i **Zakona o azilu** (*Službeni glasnik BiH* br. 11/16 i 16/16), doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca (*Službeni glasnik BiH* broj 25/16 i 83/22)
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine (*Službeni glasnik BiH* broj 28/16)
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovanja ljudima (*Službeni glasnik BiH* broj 79/16)
- Pravilnik o standardima funkcioniranja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracijskog centra (*Službeni glasnik BiH* broj 55/16)
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima (*Službeni glasnik BiH* broj 51/16)

- Pravilnik o registriranju biometrijskih karakteristika stranaca (*Službeni glasnik BiH* broj 55/16)
- Pravilnik o azilu (*Službeni glasnik BiH* br. 69/16 i 75/21)
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, (*Službeni glasnik BiH* broj 64/16)
- Pravilnik o standardima funkcioniranja i drugim pitanjima značajnim za rad centra za prihvata i smještaj tražitelja azila (*Službeni glasnik BiH* broj 85/22)
- Pravilnik o registriranju biometrijskih karakteristika stranaca („*Službeni glasnik BiH*“, broj 55/16)
- Pravilnik o izgledu i sadržaju putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance (*Službeni glasnik BiH* broj 41/16)
- Pravilnik o putnom listu za strance (*Službeni glasnik BiH* broj 65/16)
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobe bez državljanstva (*Službeni glasnik BiH* broj 65/16)
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice (*Službeni glasnik BiH* broj 65/16)
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2022. godinu (*Službeni glasnik BiH* broj 69/22)
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnom za izdržavanje stranca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH za 2023. godinu (*Službeni glasnik BiH* broj 4/23)
- Odluka o određivanju međunarodnih graničnih prijelaza u Bosni i Hercegovini na kojima se mogu izdavati vize (*Službeni glasnik BiH* br. 66/16 i 15/17)
- Odluka o vizama (*Službeni glasnik BiH* br. 3/15, 47/17, 73/17, 40/20 i 50/23)
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima (*Službeni glasnik BiH* br. 19/17)
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („*Službeni glasnik BiH*“, broj 51/16)
- Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (*Službeni glasnik BiH* broj 16/17)
- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru Salakovac (*Službeni glasnik BiH* broj 29/17)
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (*Službeni glasnik BiH* broj 42/17)
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (*Službeni glasnik BiH* broj 43/17)
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini (*Službeni glasnik BiH* broj 52/17)
- Pravilnik o obvezama prijevoznika koji dovode strance na granične prijelaze Bosne i Hercegovine (*Službeni glasnik BiH* broj 23/18)
- Pravilnik o postupanju prilikom izdavanja vize za kratkoročni boravak (Viza C) i aerodromske tranzitne vize (Viza A) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (*Službeni glasnik BiH* broj 12/22)

Na snazi su i sljedeći podzakonski propisi, doneseni na temelju Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (*Službeni glasnik BiH* br. 36/08 i 87/12):

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor (*Službeni glasnik BiH* broj 2/09)

- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (viza D) i postupanju kod izdavanja takvih viza (*Službeni glasnik BiH* broj 104/08)

Navedeni propisi se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih akata, sukladno **Zakonu o strancima** i **Zakonom o azilu**, ako nisu u suprotnosti s navedenim zakonima.

11.3. Institucionalni okvir

A. Tijela na državnoj razini

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Predsjedništvo BiH podrazumijeva tripartitno rotirajuće predsjedavanje, odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i – uz suglasnost Parlamentarne skupštine, ratifikaciju tih ugovora – te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i europskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara BiH je tijelo izvršne vlasti, a čine ga predsjedatelj i predstavnici devet državnih ministarstava. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine nadležno je za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, strateških dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima zamjenika iz različitih konstitutivnih naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su izravno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine

Ministarstvo sigurnosti BiH utemeljeno je 2003. godine; nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutarnjih graničnih prijelaza i reguliranje prometa na graničnim prijelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja kaznenih djela terorizma, trgovanja drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovanja ljudima i drugih kaznenih djela s međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu suradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka značajnih za sigurnost BiH, organizaciju i usuglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutarnjih poslova i Brčko distrikta BiH u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u svezi s kretanjem i boravkom stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostupanjske odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostupanjsko odlučivanje po žalbama stranaca u svezi s ulaskom, kretanjem i boravkom stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka

na prvostupanjska rješenja koja donose Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH sukladno Zakonu o strancima.

- **Granična policija Bosne i Hercegovine**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) utemeljena je 2000. godine kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH, što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštitu života i zdravlja ljudi, sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela i prekršaja, te otkrivanje i pronalazak njihovih počinitelja, sprječavanje nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanje i otkrivanje drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i državnu sigurnost. Od utemeljenja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

U oblasti provedbe imigracijske legislative, Granična policija BiH, sukladno Zakonu o strancima i Zakonu o azilu, kontrolira kretanje stranaca preko granice BiH, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uvjete za ulazak u BiH i pod definiranim uvjetima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u iznimnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, poništava ili skraćuje rok važenja vize te vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti. Stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH i Graničnoj policiji BiH.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba za poslove sa strancima je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, utemeljena radi obavljanja upravnih i inspekcijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca, kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se reguliraju prava, obveze i druga pitanja u svezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima utemeljena je Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je s operativnim radom počela 1. 10. 2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, s operativnom samostalnošću, utemeljena radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definiranih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom kaznenih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovanja ljudima i drugih kaznenih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je u sadašnjem kapacitetu započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je Državnu agenciju za informacije i zaštitu.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno-sigurnosna agencija je u oblasti imigracijskog zakonodavstva nadležna za sigurnosnu provjeru stranaca radi prikupljanja informacija s ciljem očuvanja sigurnosti BiH.

A2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za: praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i temeljnih sloboda; kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obveza BiH u pogledu prijema u euroatlanske integracije, a posebno u svezi s primjenom Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izradu informacija o standardima i aktivnostima u oblasti ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; prihvaćanje i zbrinjavanje, na razdoblje do 30 dana, bh. državljana koji se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu na temelju Sporazuma o readmisiji; osmišljavanje i provedba politike u BiH u oblasti povrtaka izbjeglih i raseljenih osoba u BiH, projekata rekonstrukcije i osiguranje drugih uvjeta za održiv povratak; kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provedbu utvrđene politike BiH i za razvoj međunarodnih odnosa; za zastupanje BiH u diplomatskim odnosima s drugim državama i međunarodnim organizacijama; za suradnju s međunarodnim organizacijama, prijedloge Predsjedništvu Bosne i Hercegovine za učlanjenje, odnosno sudjelovanje BiH u radu međunarodnih organizacija; za pripremu bilateralnih i multilateralnih sporazuma; poslove u svezi s boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inozemstvu kao i domaćih pravnih osoba u inozemstvu; te za poticanje, razvijanje i koordinaciju suradnje s iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema za Vijeće ministara BiH prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljanima mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim putovnice, kao i prijedloge odluka da se nositelji posebnih vrsta putnih isprava oslobode pribavljanja vize. Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizira migracijsku politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za: administrativne funkcije vezano za pravosudna tijela na državnoj razini; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu suradnju; osiguranje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim razinama budu sukladni obvezama BiH koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma; suradnju s Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opće djelovanje kao središnje koordinirajuće tijelo za osiguranje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sustava među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad

izvršavanjem zakona; te poslove za pitanja udruga građana, vođenje registara udruga građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriju BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih tijela, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova nadležno je za poslove vezane za državljanstvo, upis i evidenciju građana, zaštitu osobnih podataka, prijavu prebivališta i boravišta, osobne isprave, putne isprave, te za druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definiranje putnih isprava za strance.

Također, Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za obavljanje poslova i izvršavanje zadataka u nadležnosti Bosne i Hercegovine koji se odnose na utvrđivanje temeljnih načela koordinacije aktivnosti, usklađivanja planova entitetskih tijela vlasti i definiranje strategije na međunarodnom planu, između ostalog na područjima zdravstva i socijalne zaštite, znanosti i obrazovanja, rada i zapošljavanja.

Putem Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, potrebe za radnim dozvolama stranaca Ministarstvu civilnih poslova dostavljaju tijela nadležna za poslove zapošljavanja stranaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko distriktu BiH. Ministarstvo civilnih poslova izrađuje prijedlog godišnjih kvota radnih dozvola za strance na temelju izraženih potreba koje su navela nadležna tijela, a podnosi ga Vijeću ministara BiH.

A2.7. Direkcija za europske integracije

Direkcija za europske integracije utemeljena je Zakonom o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine 2002. godine, sa zadatkom koordinirati proces integracije Bosne i Hercegovine u Europsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za europske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za europske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju poslova na usklađivanju pravnog sustava BiH sa standardima za pristupanje EU (*acquis communautaire*).

A2.8. Sud Bosne i Hercegovine

Sud BiH ima jurisdikciju nad kaznenim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementiranja zakona. Sud BiH može presuđivati i u predmetima koji se odnose na međunarodne ugovore, kao i u pitanjima o provođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje kaznene nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine nadležan je za kaznena djela utvrđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine nadležan je odlučivati po tužbama protiv konačnih upravnih akata donesenih u vršenju javnih ovlasti. U okviru apelacijske nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine nadležan je odlučivati po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Kazneno ili Upravno odjeljenje ovog suda, te o izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

U oblasti provedbe imigracijske legislative Sud BiH odlučuje, kao drugostupanjsko tijelo, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima o zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracijskog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti podložne su sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud

Ustavni sud BiH djeluje na državnoj razini, te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine, kao i nadležnost odlučiti je li bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna Ustavu BiH. Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda ustanovljena je ustavnim odredbom po kojoj Sud "ima apelacijsku nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na temelju presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini". Ustavni sud nadležan je utvrditi kompatibilnost zakona s Ustavom Bosne i Hercegovine, s Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava.

A2.10. Agencija za rad i zapošljavanje

Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine utemeljena je kao samostalna upravna organizacija u okviru institucija Bosne i Hercegovine; njene nadležnosti su, pored ostaloga, u koordinaciji s Ministarstvom civilnih poslova Bosne i Hercegovine izvršavati preuzete međunarodne obveze iz oblasti zapošljavanja, a surađujući s nadležnim entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, kao i prikupljati strane i domaće zahtjeve i informacije o ponudi i potražnji domaće i strane radne snage, te resornom ministarstvu BiH davati mišljenja i prijedloge za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini (kvote).

B. Tijela na entitetskoj razini

Davanje većih nadležnosti državnim tijelima za upravljanje migracijama imalo je izravan utjecaj na ulogu entitetskih tijela. Prije utemeljenja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutarnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti u upravljanju migracijama, uključujući obveze granične kontrole i djelovanje odjela za strance unutar svakog ministarstva unutarnjih poslova. Trenutno, obveza provedbe upravljanja migracijama unutar teritorija prebačena je s kantonalne/regionalne razine ministarstava unutarnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i utemeljena s ciljem izmijene situacije nedovoljnog financiranja i decentralizacije sustava u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neučinkovitošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora varirale su u ovisnosti o relevantnoj kantonalnoj/entitetskoj razini zakonodavstva. Loša komunikacija

između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela, rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske uključuju, pored ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, potporu državnim tijelima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca; na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža potporu u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH; te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u svezi s zahtjevom za vraćanje bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, osobno ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove sukladno zakonu i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutarnjih poslova Federacije BiH

Ministarstvo unutarnjih poslova Federacije BiH nadležno je za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštenog trgovanja drogom i organiziranog kriminala, za pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, za suradnju s nadležnim tužiteljstvima u svezi s obradom kaznenih slučajeva, za poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutarnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracijskog zakonodavstva, Ministarstvo unutarnjih poslova Federacije BiH dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti potporu Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vršiti poslove provjere identiteta i državljanstva u svezi sa zahtjevom za vraćanje bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutarnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutarnjih poslova u oblasti imigracijskog prava nadležna su za potporu Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima za potporu u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te za poslove provjere identiteta i državljanstva u svezi sa zahtjevom za vraćanje bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

B3. Brčko distrikt BiH

Policija Brčko distrikta BiH u oblasti imigracijskog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti potporu Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vršiti poslove provjere identiteta i državljanstva u svezi sa zahtjevom za vraćanje bh. državljana po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

- ANEKS 1. ZBIRNI PREGLED MIGRACIJSKIH KRETANJA**
- ANEKS 2. IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2021. I 2022. GODINI**
- ANEKS 3. IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2021. I 2022. GODINI**
- ANEKS 4. ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2021. I 2022. GODINI**
- ANEKS 5. OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2021. I 2022. GODINI**
- ANEKS 6. IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2021. I 2022. GODINU**
- ANEKS 7. IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2021. I 2022. GODINU**
- ANEKS 8. IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2022. GODINI**
- ANEKS 9. PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM TIJELIMA OD 2013. DO 2022. GODINE**
- ANEKS 10. BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2021. I 2022. GODINU**
- ANEKS 11. NEZAKONITI MIGRANTI NA TERITORIJU BIH PRIJAVLJENI SLUŽBI ZA POSLOVE SA STRANCIMA ZA 2021. I 2022. GODINU**

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

ANEKS 1.

POKAZATELJI / GODINE	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	
Broj izdatih viza u DKP-ima	16.351	16.970	22.862	28.751	31.171	47.694	1.857	18.427	22.765	21.261	
Broj izdatih viza na granici	58	120	66	57	34	19	3	7	27	18	
Broj odbijenih ulazaka u BiH	1.987	2.432	2.243	2.313	1.853	2.342	4.525	5.038	2.549	2.160	
Broj nezakonitih prelazaka državne granice	189	179	218	766	4.489	5.859	11.857	8.834	14.309	13.643	
Ulazaka	116	133	141	607	2.892	921	945	5.763	7.427	6.110	
Izlazaka	73	46	77	159	1.597	4.938	10.912	3.071	6.882	7.533	
Broj privremenih boravaka	11.022	12.633	11.519	11.372	10.756	10.133	8.293	9.827	11.188	13.481	
Broj stalnih boravaka	763	808	799	750	815	816	312	417	390	446	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka	817	670	508	282	189	208	172	444	514	882	
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka s protjerivanjem	59	52	31	38	17	34	0	23	15	28	
Broj otkaza stalnih boravaka	83	63	52	66	36	20	14	62	50	37	
Broj rješenja o protjerivanju	380	294	418	927	1.540	1.554	1.209	1.330	1.638	2.582	
Broj stranaca stavljenih pod nadzor	251	210	313	897	970	1.068	872	911	1.179	1.958	
Imigracijski centar	218	193	311	860	948	710	515	612	714	683	
Na određeno područje ili mjesto	33	17	2	37	22	358	357	299	465	1.275	
Broj zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	5	5	18	1	3	3	0	1	7	79	
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji	57	29	156	358	670	330	195	89	103	298	
Dobrovoljno vraćanje iz BiH uz asistenciju Službe za poslove sa strancima	169	179	246	628	324	403	259	459	561	381	
Broj dobrovoljnih vraćanja migranata (uz pomoć IOM-a)	104	197	148	379	628	624	290	248	403	220	
Državljana BiH	104	197	148	379	217	190	58	42	275	124	
Stranih državljana iz BiH	0	0	0	0	411	434	232	206	128	96	
Prihvaćanje stranaca po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom	55	42	105	311	652	783	330	570	836	4.264	
Broj osoba koje su zatražile azil u BiH	45	46	79	381	1.568	784	244	167	149	147	
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine	2.197	2.465	2.628	2.593	2.822	3.183	2.586	2.775	3.780	4.586	
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH	676	641	682	667	728	657	567	557	562	538	
Nezakoniti migranti na teritoriji BiH prijavljeni Službi za poslove sa strancima	-	-	-	-	23.902	29.302	16.190	15.812	27.429	34.409	
Broj emigranata koji vode podrijetlo iz BiH, što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)							2.200.000				
Populacija u BiH (Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, Agencija za statistiku BiH 2016. i Službeni glasnik BiH br. 60/16)							3.531.159				

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH ANEKS 2.

U 2022. I 2023. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Afganistan	12	22	83,33%
2	Alandski Otoci		1	-
3	Alžir	18	28	55,56%
4	Angola	1	6	500,00%
5	Armenija	43	37	-13,95%
6	Bahrein		26	-
7	Bangladeš	115	304	164,35%
8	Benin	2	6	200,00%
9	Bjelorusija	9	59	555,56%
10	Bolivija	1	0	-100,00%
11	Botsvana	1	1	0,00%
12	Brazil	24	32	33,33%
13	Burkina Faso	1	2	100,00%
14	Burundi	3	2	-33,33%
15	Butan	2	0	-100,00%
16	Čad	1	6	500,00%
17	Dominikanska Republika	2	2	0,00%
18	Džibuti	1	0	-100,00%
19	Egipat	323	416	28,79%
20	Ekvador	2	3	50,00%
21	Eritreja	20	19	-5,00%
22	Etiopija	194	245	26,29%
23	Filipini	994	1.221	22,84%
24	Gambija	1	2	100,00%
25	Gana	14	31	121,43%
26	Gruzija		1	-
27	Gvineja	3	6	100,00%
28	Gvineja Bisao		1	-
29	Indija	1.100	1.389	26,27%
30	Indonezija	355	319	-10,14%
31	Irak	1.695	88	-94,81%
32	Iran	230	175	-23,91%
33	Izrael		2	-
34	Jamajka	4	2	-50,00%
35	Jemen	257	265	3,11%
36	Jordan	1.297	2.203	69,85%
37	Južnoafrička Republika	46	79	71,74%
38	Kambodža	2	5	150,00%
39	Kamerun	4	12	200,00%
40	Kanada		3	-
41	Katar	3	3	0,00%
42	Kazahstan	52	129	148,08%
43	Kenija	39	48	23,08%
44	Kina	298	639	114,43%
45	Kirgistan	36	62	72,22%
46	Kolumbija	1	1	0,00%

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH ANEKS 2.

U 2022. I 2023. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
47	Komori	104	127	22,12%
48	Kongo Demokratska Republika	1	7	600,00%
49	Kosovo*	723	865	19,64%
50	Kuba	18	29	61,11%
51	Kuvajt	5	2	-60,00%
52	Laos	1	8	700,00%
53	Libanon	1.408	1.256	-10,80%
54	Libija	242	354	46,28%
55	Madagaskar	2	0	-100,00%
56	Malavi	2	1	-50,00%
57	Maldivi	2	8	300,00%
58	Malezija	6	7	16,67%
59	Mali	1		-100,00%
60	Maroko	40	46	15,00%
61	Mauritanija	4	3	-25,00%
62	Mijanmar	7	20	185,71%
63	Moldavija		1	-
64	Mongolija	40	3	-92,50%
65	Mozambik			-
66	Namibija	10	0	-100,00%
67	Nepal	138	353	155,80%
68	Nepoznato državljanstvo	125	211	68,80%
69	Niger	2	0	-100,00%
70	Nigerija	26	25	-3,85%
71	Nikaragva		1	-
72	Njemačka		1	-
73	Obala Bjelokosti	6	3	-50,00%
74	Pakistan	235	313	33,19%
75	Palestina	128	255	99,22%
76	Papua Nova Gvineja	1	0	-100,00%
77	Portoriko		2	-
78	Ruanda	36	1	-97,22%
79	Ruska Federacija	146	181	23,97%
80	Salvador	1		-100,00%
81	Saudijska Arabija	11.200	8.300	-25,89%
82	Senegal	3	29	866,67%
83	Sijera Leone	2		-100,00%
84	Sirijska Arapska Republika	344	283	-17,73%
85	Solomonska Ostrva		1	-
86	Somalija	16	62	287,50%
87	Srbija		2	-
88	Sudan	51	54	5,88%
89	Šri Lanka	115	210	82,61%
90	Tadžikistan	24	21	-12,50%
91	Tajland	13	34	161,54%
92	Tanzanija	6	22	266,67%

IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH ANEKS 2.

U 2022. I 2023. GODINI

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
93	Togo		3	-
94	Tunis	39	43	10,26%
95	Turkmenistan	7	4	-42,86%
96	Turska	79	51	-35,44%
97	Uganda	42	55	30,95%
98	Ujedinjeni Arapski Emirati	1	1	0,00%
99	Ukrajina	20	13	-35,00%
100	Uzbekistan	35	28	-20,00%
101	Vijetnam	100	50	-50,00%
102	Zambija		3	-
103	Zimbabve	2	6	200,00%
UKUPNO:		22.765	21.261	-6,61%

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN-ovoj Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2022. I 2023. GODINI

ANEKS 3.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Bahrein		11	-
2	Bangladeš		5	-
3	Gambija	2		-100,00%
4	Gvineja	8		-100,00%
5	Iran	7		-100,00%
6	Kamerun	2		-100,00%
7	Maroko		2	-
8	Mozambik	3		-100,00%
9	Senegal	4		-100,00%
10	Zimbabve	1		-100,00%
UKUPNO:		27	18	-33,33%

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2022. I 2023. GODINI

ANEKS 4.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Afganistan	8	3	-62,50%
2	Albanija	36	7	-80,56%
3	Alžir	1	5	400,00%
4	Argentina	1		-100,00%
5	Armenija	10	3	-70,00%
6	Australija		1	-
7	Austrija	42	18	-57,14%
8	Azerbajdžan		2	-
9	Bahrein		18	-
10	Bangladeš	4	11	175,00%
11	Belgija	6	4	-33,33%
12	Bez državljanstva	1		-100,00%
13	Bjelorusija	16	8	-50,00%
14	Brazil	1		-100,00%
15	Bugarska	9	1	-88,89%
16	Burkina Faso		2	-
17	Burundi	4		-100,00%
18	Crna Gora	26	18	-30,77%
19	Češka Republika	2	3	50,00%
20	Čile		2	-
21	Danska	6		-100,00%
22	Dominikanska Republika	1		-100,00%
23	Egipat	5	15	200,00%
24	Ekvador	4	1	-75,00%
25	Filipini	4	4	0,00%
26	Francuska	16	4	-75,00%
27	Gambija	1		-100,00%
28	Gana	1		-100,00%
29	Gruzija	1	1	0,00%
30	Gvineja		1	-
31	Hrvatska	56	29	-48,21%
32	Indija	49	40	-18,37%
33	Indonezija	1	4	300,00%
34	Irak		18	-
35	Iran	6	4	-33,33%
36	Irska	3		-100,00%
37	Italija	25	15	-40,00%
38	Izrael	1	1	0,00%
39	Jamajka	1		-100,00%
40	Jemen	4	5	25,00%
41	Jordan	2	3	50,00%
42	Južna Afrika	3		-100,00%
43	Južna Koreja		2	-

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2022. I 2023. GODINI

ANEKS 4.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
44	Južnoafrička Republika		6	-
45	Kamerun	1		-100,00%
46	Kanada	1		-100,00%
47	Katar	1		-100,00%
48	Kazahstan	22	20	-9,09%
49	Kina		89	-
50	Kina	13		-100,00%
51	Kirgistan	4	5	25,00%
52	Komori		1	-
53	Kongo Demokratska Republika	1	1	0,00%
54	Kosovo*	276	277	0,36%
55	Kuba	13	6	-53,85%
56	Kuvajt	1	2	100,00%
57	Latvija	1		-100,00%
58	Libanon	2	4	100,00%
59	Libija	2	2	0,00%
60	Madagaskar		1	-
61	Mađarska	7		-100,00%
62	Malezija	1		-100,00%
63	Maroko		2	-
64	Mijanmar	2	1	-50,00%
65	Moldavija		4	-
66	Mongolija	2	5	150,00%
67	Nepal	27	66	144,44%
68	Nigerija	1	3	200,00%
69	Nizozemska	16	4	-75,00%
70	Norveška	3		-100,00%
71	Njemačka	89	27	-69,66%
72	Oman		1	-
73	Pakistan	16	14	-12,50%
74	Palestina	5	1	-80,00%
75	Poljska	9	5	-44,44%
76	Portugal	1		-100,00%
77	Rumunija	3	2	-33,33%
78	Ruska Federacija	80	33	-58,75%
79	Saudijska Arabija	43	31	-27,91%
80	Sirijska Arapska Republika	20	13	-35,00%
81	Sjedinjene Američke Države	5	2	-60,00%
82	Sjeverna Makedonija	9	4	-55,56%
83	Slovačka	3		-100,00%
84	Slovenija	96	6	-93,75%
85	Somalija		4	-

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
86	Srbija	35	24	-31,43%
87	Španija	3	3	0,00%
88	Šri Lanka		30	-
89	Švajcarska	22	8	-63,64%
90	Švedska	3	2	-33,33%
91	Tajland	2		-100,00%
92	Tunis	11	2	-81,82%
93	Turska	1.321	1.183	-10,45%
94	Ujedinjeni Arapski Emirati	2		-100,00%
95	Ujedinjeno Kraljevstvo	5	7	40,00%
96	Ukrajina	6	3	-50,00%
97	Uzbekistan	4	1	-75,00%
98	Vijetnam	2	1	-50,00%
99	Zimbabve		1	-
UKUPNO:		2.549	2.160	-15,26%

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN-ovoj Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti.

**OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH
U 2022. I 2023. GODINI**

ANEKS 5.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Afganistan	3.625	3.229	-10,92%
2	Albanija	19	15	-21,05%
3	Alžir	9	30	233,33%
4	Angola		2	-
5	Armenija		4	-
6	Australija	2		-100,00%
7	Austrija	1		-100,00%
8	Azerbajdžan		9	-
9	Bangladeš	316	265	-16,14%
10	Belgija	2	3	50,00%
11	Bjelorusija		1	-
12	Bolivija		5	-
13	Bosna i Hercegovina	12	25	108,33%
14	Brazil	3		-100,00%
15	Bugarska	1	1	0,00%
16	Burkina Faso	12	1	-91,67%
17	Burundi	1.356	58	-95,72%
18	Centralnoafrička Republika		2	-
19	Crna Gora	2	1	-50,00%
20	Češka Republika	4	4	0,00%
21	Danska	4		-100,00%
22	Egipat	1	7	600,00%
23	Eritreja		9	-
24	Filipini		4	-
25	Francuska	3	6	100,00%
26	Gambija	7	7	0,00%
27	Gana	12	12	0,00%
28	Grčka	4	1	-75,00%
29	Gvineja	36	15	-58,33%
30	Gvineja Bisao	27		-100,00%
31	Hrvatska	3	5	66,67%
32	Indija	407	150	-63,14%
33	Irak	299	377	26,09%
34	Iran	240	240	0,00%
35	Irska	2		-100,00%
36	Italija	11	8	-27,27%
37	Jemen	2	6	200,00%
38	Jordan		3	-
39	Južnoafrička Republika		3	-
40	Kamerun	21	29	38,10%
41	Kenija	6		-100,00%
42	Kina	2	148	7.300,00%
43	Kolumbija	1		-100,00%
44	Kongo	174	118	-32,18%
45	Koreja, Republika	1	1	0,00%
46	Kosovo*	135	97	-28,15%
47	Kuba	97	19	-80,41%
48	Latvija	3		-100,00%
49	Libanon		3	-

**OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH
U 2022. I 2023. GODINI**

ANEKS 5.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
50	Liberija		2	-
51	Libija	5	13	160,00%
52	Mađarska	2		-100,00%
53	Malezija	1		-100,00%
54	Mali	9	1	-88,89%
55	Malta	2		-100,00%
56	Maroko	51	578	1.033,33%
57	Mongolija		60	-
58	Nepal	66	228	245,45%
59	Nepoznato državljanstvo	5.975	5.198	-13,00%
60	Nigerija	1	4	300,00%
61	Nizozemska	4	3	-25,00%
62	Norveška	5	2	-60,00%
63	Njemačka	14	15	7,14%
64	Obala Bjelokosti	1	3	200,00%
65	Pakistan	549	753	37,16%
66	Palestina	10	20	100,00%
67	Poljska	6	4	-33,33%
68	Rumunjska	2		-100,00%
69	Ruska Federacija	36	5	-86,11%
70	Senegal	4		-100,00%
71	Sijera Leone		48	-
72	Sirijska Arapska Republika	138	507	267,39%
73	Sjedinjene Američke Države	1		-100,00%
74	Sjeverna Makedonija	4	2	-50,00%
75	Slovenija		1	-
76	Somalija	3	22	633,33%
77	Srbija	5	10	100,00%
78	Sudan	1	8	700,00%
79	Španjolska	2	10	400,00%
80	Šri Lanka		53	-
81	Švicarska	6	5	-16,67%
82	Tanzanija	1		-100,00%
83	Togo	9	4	-55,56%
84	Tunis	6	1	-83,33%
85	Turska	512	1.151	124,80%
86	Uganda	2	4	100,00%
87	Ujedinjeno Kraljevstvo	6	2	-66,67%
88	Ukrajina	3		-100,00%
89	Urugvaj	3		-100,00%
90	Vijetnam		3	-
91	Zambija	2		-100,00%
UKUPNO:		14.309	13.643	-4,65%

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN-ovoj Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti.

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Afganistan	4	1	-75,00%
2	Alandska Ostrva		1	-
3	Albanija	103	112	8,74%
4	Alžir	14	16	14,29%
5	Andora	1		-100,00%
6	Angola	1	1	0,00%
7	Apatrid	2	4	100,00%
8	Argentina	10	10	0,00%
9	Armenija	4	1	-75,00%
10	Australija	22	49	122,73%
11	Austrija	517	570	10,25%
12	Azerbajdžan	11	23	109,09%
13	Bahrein	13	15	15,38%
14	Bangladeš	63	162	157,14%
15	Belgija	6	10	66,67%
16	Bjelorusija	9	10	11,11%
17	Bocvana		1	-
18	Bolivija	2	1	-50,00%
19	Brazil	37	58	56,76%
20	Bugarska	22	21	-4,55%
21	Burkina Faso	1	1	0,00%
22	Burundi	2	4	100,00%
23	Butan	1	1	0,00%
24	Cipar			
25	Crna Gora	568	696	22,54%
26	Čad	1	1	0,00%
27	Češka Republika	27	32	18,52%
28	Čile	4	3	-25,00%
29	Danska	8	11	37,50%
30	Dominikanska Republika	3	2	-33,33%
31	Džibuti	1	1	0,00%
32	Egipat	172	178	3,49%
33	Eritreja	1		-100,00%
34	Estonija	4	4	0,00%
35	Etiopija	3	3	0,00%
36	Filipini	43	51	18,60%
37	Finska	8	8	0,00%
38	Francuska	102	82	-19,61%
39	Gambija		1	-
40	Gana	5	10	100,00%
41	Grčka	26	26	0,00%
42	Grenada	1	0	-100,00%
43	Gruzija	7	21	200,00%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
44	Gvatemala	3	1	-66,67%
45	Gvineja	1		-100,00%
46	Honduras	1		-100,00%
47	Hrvatska	760	849	11,71%
48	Indija	72	586	713,89%
49	Indonezija	32	45	40,63%
50	Irak	13	20	53,85%
51	Iran	34	23	-32,35%
52	Irska	6	7	16,67%
53	Italija	233	236	1,29%
54	Izrael	10	17	70,00%
55	Jamajka	1	2	100,00%
56	Japan	6	7	16,67%
57	Jemen	36	37	2,78%
58	Jordan	111	120	8,11%
59	Južnoafrička Republika	18	19	5,56%
60	Kambodža		1	-
61	Kamerun	2	6	200,00%
62	Kanada	50	57	14,00%
63	Katar	40	34	-15,00%
64	Kazahstan	19	11	-42,11%
65	Kenija	6	8	33,33%
66	Kina	485	665	37,11%
67	Kirgistan	1	1	0,00%
68	Kolumbija	13	29	123,08%
69	Komori	1	3	200,00%
70	Koreja, Republika	3	9	200,00%
71	Kosovo*	5	7	40,00%
72	Kostarika	5	4	-20,00%
73	Kuba		1	-
74	Kuvajt	154	139	-9,74%
75	Latvija	4	4	0,00%
76	Libanon	34	28	-17,65%
77	Libija	134	147	9,70%
78	Lihtenštajn		1	-
79	Litva	5	3	-40,00%
80	Luksemburg	1	3	200,00%
81	Mađarska	9	11	22,22%
82	Makao	1		-100,00%
83	Malavi		2	-
84	Malezija	12	12	0,00%
85	Mali	2	2	0,00%
86	Malta	4	2	-50,00%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
87	Maroko	27	35	29,63%
88	Mauricijus	2		-100,00%
89	Mauritanija	1	11	1.000,00%
90	Meksiko	23	16	-30,43%
91	Mijanmar	1		-100,00%
92	Moldavija	18	20	11,11%
93	Mongolija		1	-
94	Namibija		1	-
95	Nepal	54	155	187,04%
96	Niger	1	1	0,00%
97	Nigerija	13	16	23,08%
98	Nikaragva	3		-100,00%
99	Nizozemska	92	97	5,43%
100	Norveška	6	16	166,67%
101	Novi Zeland	2	8	300,00%
102	Njemačka	510	589	15,49%
103	Obala Bjelokosti	2		-100,00%
104	Oman	17	11	-35,29%
105	Pakistan	40	57	42,50%
106	Palestina	29	32	10,34%
107	Panama		1	-
108	Paragvaj	1		-100,00%
109	Peru	8	12	50,00%
110	Poljska	46	52	13,04%
111	Portugal	10	8	-20,00%
112	Ruanda	2	6	200,00%
113	Rumunjska	37	30	-18,92%
114	Ruska Federacija	196	270	37,76%
115	Salvador	2	6	200,00%
116	Saudijska Arabija	117	121	3,42%
117	Senegal		2	-
118	Singapur	1	2	100,00%
119	Sirijska Arapska Republika	225	264	17,33%
120	Sjedinjene Američke Države	313	300	-4,15%
121	Sjeverna Makedonija	299	315	5,35%
122	Slovačka	29	28	-3,45%
123	Slovenija	196	212	8,16%
124	Solomonska Ostrva		1	-
125	Somalija	5	12	140,00%
126	Srbija	1.688	1.859	10,13%
127	Sudan	19	18	-5,26%
128	Španjolska	32	30	-6,25%
129	Šri Lanka	14	11	-21,43%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
130	Švedska	31	42	35,48%
131	Švicarska	58	72	24,14%
132	Tadžikistan	6	4	-33,33%
133	Tajland	3	5	66,67%
134	Tanzanija	7	5	-28,57%
135	Togo		1	-
136	Trinidad i Tobago	1	1	0,00%
137	Tunis	28	31	10,71%
138	Turska	2.391	2.862	19,70%
139	Uganda	6	10	66,67%
140	Ujedinjeni Arapski Emirati	89	82	-7,87%
141	Ujedinjeno Kraljevstvo	95	96	1,05%
142	Ukrajina	219	258	17,81%
143	Urugvaj		5	-
144	Uzbekistan	1	2	100,00%
145	Venecuela	7	6	-14,29%
146	Vijetnam	1	2	100,00%
UKUPNO:		11.180	13.471	20,49%

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN-ovoj Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti.

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 7.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Albanija	1	4	300,00%
2	Alžir	3		-100,00%
3	Argentina		1	-
4	Armenija	1	1	0,00%
5	Austrija	36	24	-33,33%
6	Bahrein		1	-
7	Belgija		1	-
8	Brazil		1	-
9	Bugarska	3	1	-66,67%
10	Crna Gora	63	74	17,46%
11	Češka Republika	2		-100,00%
12	Egipat	11	16	45,45%
13	Filipini	2	3	50,00%
14	Francuska	2	2	0,00%
15	Grčka		2	-
16	Hrvatska	44	47	6,82%
17	Indija	1		-100,00%
18	Indonezija	6	2	-66,67%
19	Irak		2	-
20	Iran	1	4	300,00%
21	Irska	1	1	0,00%
22	Italija	9	6	-33,33%
23	Jemen	3	6	100,00%
24	Jordan	5	5	0,00%
25	Južnoafrička Republika		1	-
26	Kanada	2	2	0,00%
27	Kina	20	17	-15,00%
28	Kolumbija		1	-
29	Kuvajt	2	4	100,00%
30	Libanon	3		-100,00%
31	Libija	3	7	133,33%
32	Malezija		2	-
33	Maroko	2	1	-50,00%
34	Moldavija	4	2	-50,00%
35	Nizozemska	4	2	-50,00%
36	Njemačka	22	21	-4,55%
37	Pakistan	1	4	300,00%
38	Palestina	3		-100,00%
39	Poljska	1	2	100,00%
40	Rumunjska	2	3	50,00%
41	Ruska Federacija	13	21	61,54%
42	Saudijska Arabija		3	-
43	Sirijska Arapska Republika	15	16	6,67%
44	Sjedinjene Američke Države	1	13	1.200,00%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 7.

Red. br.	DRŽAVA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
45	Sjeverna Makedonija	31	36	16,13%
46	Slovačka	1	1	0,00%
47	Slovenija	8	9	12,50%
48	Srbija	9	9	0,00%
49	Sudan	1		-100,00%
50	Španjolska		1	-
51	Šri Lanka		1	-
52	Švedska	1	1	0,00%
53	Švicarska	3	4	33,33%
54	Tadžikistan	2		-100,00%
55	Tanzanija	1		-100,00%
56	Tunis	1	1	0,00%
57	Turska	34	39	14,71%
58	Uganda	1	1	0,00%
59	Ujedinjeni Arapski Emirati	1	2	100,00%
60	Ujedinjeno Kraljevstvo	3	6	100,00%
61	Ukrajina	1	9	800,00%
UKUPNO:		390	446	14,36%

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2023. GODINI

ANEKS 8.

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u imigracijski centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan				320	44
2	Albanija	9			10	8
3	Alžir				16	9
4	Angola				1	
5	Australija	2			1	
6	Austrija	2			2	
7	Azerbajdžan				2	
8	Bangladeš	3		8	41	12
9	Bjelorusija	1				
10	Bolivija				3	1
11	Brazil	2				
12	Bugarska	1			2	
13	Burundi				5	
14	Centralnoafrička Republika				1	
15	Crna Gora	19	1	1	7	
16	Češka Republika				2	
17	Dominikanska Republika				3	
18	Egipat	3			5	
19	Ekvador				1	
20	Filipini				5	1
21	Francuska	1			3	2
22	Gana				3	
23	Grenada	1				
24	Gvineja				1	
25	Hrvatska	27	15	2	15	3
26	Indija	44	1		28	1
27	Indonezija	2			8	
28	Irak				59	2
29	Iran				35	2
30	Italija	4			2	
31	Izrael				2	
32	Japan	2				
33	Jemen				2	
34	Jordan	1	1		24	1
35	Kamerun				1	
36	Kanada	2			1	
37	Kazahstan				2	
38	Kina	19	3		337	10
39	Kongo				1	
40	Kongo Demokratska Republika				4	
41	Kosovo*	1			15	10

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2023. GODINI

ANEKS 8.

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka sa protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracijski centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
42	Kostarika				1	
43	Kuba				41	14
44	Libanon				2	
45	Libija	5			12	1
46	Mađarska	1			1	
47	Maroko				60	17
48	Moldavija		1		1	
49	Mongolija				2	
50	Nepal	14		3	64	16
51	Nigerija	2			1	
52	Nizozemska	1	1		1	1
53	Njemačka	4			6	
54	Pakistan	1			72	23
55	Palestina				9	
56	Poljska				2	2
57	Rumunjska	2				
58	Ruska Federacija	7			16	3
59	Saudijska Arabija	2			10	
60	Sirijska Arapska Republika		2		44	
61	Sjedinjene Američke Države	13			10	
62	Sjeverna Makedonija	8	1		6	3
63	Slovačka	1			5	
64	Slovenija	1			3	
65	Somalija				8	1
66	Srbija	151	2	6	27	11
67	Sudan				1	
68	Španjolska	1			1	1
69	Šri Lanka				11	1
70	Švicarska		1			
71	Tunis				6	1
72	Turska	514	8	8	1.182	479
73	Uganda	2				
74	Ujedinjeni Arapski Emirati				2	
75	Ujedinjeno Kraljevstvo	3				
76	Ukrajina	3				
77	Vijetnam				4	3
78	Zambija				1	
UKUPNO:		882	37	28	2.582	683

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN-ovoj Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti.

**PODNESENI ZAHTEVI ZA AZIL
NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2014. DO 2023. GODINE**

ANEKS 9.

Red. Br.	DRŽAVA	2014.		2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		2023.		UKUPNO		
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	
1	Afganistan	10	10	6	6	3	3	37	41	128	334	38	79	20	31	24	31	9	9	16	16	291	560	
2	Alžir	3	3					77	77	18	18	5	5	6	6	1	1	4	4			114	114	
3	Armenija	3	3	2	5																	5	8	
4	Austrija													1	1							1	1	
5	Azerbajdžan							3	3	1	1	1	5			1	1				1	6	11	
6	Bangladeš	2	2	1	1			2	2	2	2			1	4							8	11	
7	Bez državljanstva									3	3											3	3	
8	Burundi																	6	16	1	1	7	17	
9	Centralnoafrička Republika	1	1																			1	1	
10	Crna Gora			1	1					1	1											2	2	
11	Egipat	1	1			1	1			4	4	2	2					2	2	1	1	11	11	
12	Ekvador																	1	2			1	2	
13	Eritreja												1	1	1							1	2	
14	Etiopija	1	1																			1	1	
15	Filipini					1	1	1	1									2	2			4	4	
16	Gambija							1	1													1	1	
17	Hrvatska			1	1	1	1							1	1					1	1	4	4	
18	Indija									16	16	4	9	1	1							21	26	
19	Irak	4	4	4	4	4	6	8	8	39	116	97	327	18	72	6	12	2	3	2	2	184	554	
20	Iran	1	1					9	10	157	364	47	121	8	13	17	28	1	1	4	4	244	542	
21	Izrael																1	1				1	1	
22	Jemen									11	18	2	2	3	7							16	27	
23	Jordan					2	3	1	1													3	4	
24	Kamerun	1	1	4	4	2	2							8	8							15	15	
25	Kenija					2	2															2	2	
26	Kina													1	1							1	1	
27	Kongo DR	1	1	1	1			1	1													3	3	
28	Kongo, Republika			1	1																	1	1	
29	Kuba			1	1			2	2					1	1			15	19			19	23	
30	Kuvajt							1	3	1	1	1	1			1	1					4	6	
31	Libanon							3	3					1	1							4	4	
32	Libija							21	21	35	35	3	3	1	1							60	60	
33	Mali			1	1													1	1			2	2	
34	Maroko	2	2			2	2	26	26	22	22	3	5	17	17	11	11	2	2	3	3	88	90	
35	Mauritanija							1	1													1	1	
36	Mijanmar															1	1					1	1	
37	Nepal							3	3	11	13											14	16	
38	Nigerija							1	2												1	1	2	3
39	Obala Bjelokosti									1	1											1	1	
40	Pakistan					11	12	65	65	344	350	64	68	17	17	21	29	6	6	1	1	529	548	
41	Palestina	1	1	3	3	1	1	6	6	31	38	6	9	2	4	1	1	1	1	5	7	57	71	
42	Poljska							1	1													1	1	
43	Ruanda																				1	1	1	1
44	Ruska Federacija							7	15	3	7			1	5			9	15	27	47	47	89	
45	SAD	1	1																			1	1	
46	Saudijska Arabija											1	1									1	1	
47	Sijera Leone			5	5					1	1					1	1			8	8	15	15	
48	Sirijska Arapska Republika	4	4	5	5	17	18	31	47	110	189	23	58	8	10	5	5	4	8	5	5	212	349	
49	Sjeverna Makedonija							1	1	1	2											2	3	
50	Slovenija							1	1													1	1	
51	Slovačka															1	1				3	3	4	4
52	Somalija	2	2							6	6	2	7								1	1	11	16
53	Srbija	1	1	3	3	6	8	4	4	1	1					3	3			2	2	20	22	
54	Sudan	4	4										1	2							1	1	6	7
55	Šri Lanka	1	1					2	2				1	2								4	5	
56	Tadžikistan							1	1													1	1	
57	Tunis							3	3	2	2	2	3	2	3	1	3			3	3	13	17	
58	Turska			2	3	13	19	20	29	11	22	30	74	19	39	22	33	25	29	18	25	160	273	
59	Ukrajina	1	1	1	1					1	1					1	1	21	29	8	12	33	45	
60	Vanuatu																				1	1	1	1
61	Zapadna Sahara																1	3				1	3	
UKUPNO:		45	45	42	46	66	79	340	381	961	####	333	784	138	244	120	167	111	149	113	147	2.269	3.610	

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 10.

Red. br.	DRŽAVA PODRIJETLA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Afganistan		2	-
2	Albanija	72	79	9,72%
3	Alžir	1	2	100,00%
4	Andora	1		-100,00%
5	Angola	1	1	0,00%
6	Argentina	6	5	-16,67%
7	Australija	6	18	200,00%
8	Austrija	42	37	-11,90%
9	Azerbajdžan		3	-
10	Bahrein	12	14	16,67%
11	Bangladeš	123	394	220,33%
12	Belgija	3	1	-66,67%
13	Bjelorusija	2	6	200,00%
14	Brazil	23	36	56,52%
15	Britanski teritorij Indijskog oceana		1	-
16	Bugarska	3	2	-33,33%
17	Burkina Faso	1	1	0,00%
18	Crna Gora	102	123	20,59%
19	Češka Republika	9	6	-33,33%
20	Čile	2		-100,00%
21	Danska	4	4	0,00%
22	Dominikanska Republika		1	-
23	Egipat	81	72	-11,11%
24	Ekvador			-
25	El Salvador	2	1	-50,00%
26	Etiopija	1	1	0,00%
27	Filipini	11	19	72,73%
28	Finska	4	3	-25,00%
29	Francuska	11	7	-36,36%
30	Gambija		1	-
31	Gana	5	7	40,00%
32	Grčka	5	4	-20,00%
33	Gruzija		14	-
34	Gvineja	1		-100,00%
35	Hrvatska	169	164	-2,96%
36	Indija	122	246	101,64%
37	Indonezija	19	12	-36,84%
38	Irak	9	6	-33,33%
39	Iran	17	18	5,88%
40	Irska	1	3	200,00%
41	Island		1	-
42	Italija	87	71	-18,39%
43	Izrael	6	8	33,33%

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 10.

Red. br.	DRŽAVA PODRIJETLA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
44	Jamajka		1	-
45	Japan	3	5	66,67%
46	Jemen	16	9	-43,75%
47	Jordan	38	30	-21,05%
48	Južnoafrička Republika	1	2	100,00%
49	Kajmanska ostrva		1	-
50	Kamerun	1	6	500,00%
51	Kanada	8	8	0,00%
52	Katar	34	24	-29,41%
53	Kazahstan	3	3	0,00%
54	Kina	169	241	42,60%
55	Kirgistan		1	-
56	Kolumbija	10	16	60,00%
57	Komori	1		-100,00%
58	Koreja, Republika	1	1	0,00%
59	Kostarika	1	1	0,00%
60	Kuba		1	-
61	Kuvajt	137	123	-10,22%
62	Latvija	1	1	0,00%
63	Libanon	9	5	-44,44%
64	Liberija		1	-
65	Libija	24	19	-20,83%
66	Luksemburg		2	-
67	Mađarska	1	2	100,00%
68	Malezija	6	3	-50,00%
69	Mali	1		-100,00%
70	Maroko	3		-100,00%
71	Mauricijus	5		-100,00%
72	Mauritanija		12	-
73	Meksiko	2	4	100,00%
74	Moldavija	1	2	100,00%
75	Namibija	1		-100,00%
76	Nepal	78	401	414,10%
77	Nigerija	13	11	-15,38%
78	Nizozemska	20	21	5,00%
79	Nizozemski Antili	5	1	-80,00%
80	Norveška	1	1	0,00%
81	Novi Zeland		1	-
82	Njemačka	58	65	12,07%
83	Obala Bjelokosti	1		-100,00%
84	Oman	11	9	-18,18%
85	Pakistan	22	125	468,18%
86	Palestina	9	10	11,11%

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH
ZA 2022. I 2023. GODINU**

ANEKS 10.

Red. br.	DRŽAVA PODRIJETLA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
87	Paragvaj	1		-100,00%
88	Poljska	8	5	-37,50%
89	Rumunjska	8	8	0,00%
90	Ruska Federacija	58	77	32,76%
91	San Marino		1	-
92	Saudijska Arabija	97	89	-8,25%
93	Senegal		2	-
94	Sirijska Arapska Republika	91	93	2,20%
95	Sjedinjene Američke Države	66	49	-25,76%
96	Sjeverna Koreja		1	-
97	Sjeverna Makedonija	57	41	-28,07%
98	Slovačka	5	10	100,00%
99	Slovenija	53	53	0,00%
100	Solomonska Ostrva		1	-
101	Somalija	3	6	100,00%
102	Srbija	661	624	-5,60%
103	Sudan	2	7	250,00%
104	Svaziland	1		-100,00%
105	Sveti Kristofer i Nevis		1	-
106	Španjolska	6	4	-33,33%
107	Šri Lanka	2		-100,00%
108	Švedska	4	5	25,00%
109	Švicarska	6	2	-66,67%
110	Tanzanija	3	21	600,00%
111	Togo		1	-
112	Tunis	5	5	0,00%
113	Turska	861	801	-6,97%
114	Uganda	2	2	0,00%
115	Ujedinjeni Arapski Emirati	90	82	-8,89%
116	Ujedinjeno Kraljevstvo	23	23	0,00%
117	Ukrajina	7	7	0,00%
118	Uzbekistan	1	1	0,00%
119	Venecuela		1	-
UKUPNO:		3.780	4.586	21,32%

PRIJAVLJENI SLUŽBI ZA POSLOVE SA STRANCIMA ZA 2022. I 2023. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
1	Afganistan	11.038	14.442	30,84%
2	Albanija	4	11	175,00%
3	Alžir	50	437	774,00%
4	Angola	5	9	80,00%
5	Armenija		11	-
6	Australija	2	9	350,00%
7	Austrija	26	23	-11,54%
8	Azerbajdžan	4	15	275,00%
9	Bahrein	1	51	5.000,00%
10	Bangladeš	2.161	1.093	-49,42%
11	Belgija	1	2	100,00%
12	Benin	5	1	-80,00%
13	Bjelorusija	1	3	200,00%
14	Bocvana		1	-
15	Bolivija	34	16	-52,94%
16	Bruneji	2		-100,00%
17	Bugarska	1	3	200,00%
18	Burkina Faso	24	9	-62,50%
19	Burundi	3.987	54	-98,65%
20	Centralnoafrička Republika	8	2	-75,00%
21	Cipar		1	0,00%
22	Crna Gora	57	48	-15,79%
23	Čad		1	-
24	Češka Republika	1	1	0,00%
25	Danska	1	1	0,00%
26	Dominikanska Republika	4	4	0,00%
27	Egipat	14	108	671,43%
28	Ekvador	2	2	0,00%
29	Eritreja	21	46	119,05%
30	Etiopija	3	5	66,67%
31	Filipini	12	7	-41,67%
32	Finska		1	-
33	Francuska	4	8	100,00%
34	Gabon	1	1	0,00%
35	Gambija	78	31	-60,26%
36	Gana	123	40	-67,48%
37	Grčka	2	4	100,00%
38	Gruzija		3	-
39	Gvineja	226	63	-72,12%
40	Gvineja Bisao	143	2	-98,60%
41	Haiti	3	2	-33,33%
42	Hrvatska	49	52	6,12%
43	Indija	729	237	-67,49%
44	Indonezija		7	-
45	Irak	313	338	7,99%

PRIJAVLJENI SLUŽBI ZA POSLOVE SA STRANCIMA ZA 2022. I 2023. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
46	Iran	1.413	1.076	-23,85%
47	Italija	25	10	-60,00%
48	Izrael	1	1	0,00%
49	Jamajka		3	-
50	Jemen	4	10	150,00%
51	Jordan	13	35	169,23%
52	Južni Sudan	4	24	500,00%
53	Južnoafrička Republika	1	2	100,00%
54	Kamerun	183	120	-34,43%
55	Kanada	4	3	-25,00%
56	Kazahstan	1	2	100,00%
57	Kenija	6	2	-66,67%
58	Kina	107	267	149,53%
59	Kirgistan		2	-
60	Komori	12	9	-25,00%
61	Kongo		49	-
62	Kongo Demokratska Republika	758	835	10,16%
63	Koreja, Republika	1	1	0,00%
64	Kosovo*	31	10	-67,74%
65	Kostarika		1	-
66	Kuba	1.362	789	-42,07%
67	Kuvajt	8	6	-25,00%
68	Latvija	1	2	100,00%
69	Libanon	9	3	-66,67%
70	Liberija		2	-
71	Libija	41	50	21,95%
72	Litva	1		-100,00%
73	Mađarska	1	1	0,00%
74	Malezija	2	2	0,00%
75	Mali	45	14	-68,89%
76	Maroko	134	7.135	5.224,63%
77	Mauritanija	14	3	-78,57%
78	Meksiko	2		-100,00%
79	Mijanmar	1	2	100,00%
80	Moldavija	1	2	100,00%
81	Mongolija	1	60	5.900,00%
82	Mozambik		1	-
83	Nepal	326	209	-35,89%
84	Nepoznato državljanstvo	1		-100,00%
85	Niger	5		-100,00%
86	Nigerija	38	42	10,53%
87	Nizozemska	6	8	33,33%
88	Norveška	6	3	-50,00%
89	Novi Zeland		1	-
90	Njemačka	36	48	33,33%

NEZAKONITI MIGRANTI NA TERITORIJI BIH

ANEKS 11.

PRIJAVLJENI SLUŽBI ZA POSLOVE SA STRANCIMA ZA 2022. I 2023. GODINU

Red. br.	DRŽAVA PORIJEKLA	2022.	2023.	+/- (%) (2023/2022)
91	Obala Bjelokosti	19	7	-63,16%
92	Pakistan	2.154	1.371	-36,35%
93	Palestina	26	160	515,38%
94	Papua Nova Gvineja		1	-
95	Peru	1		-100,00%
96	Poljska	6	6	0,00%
97	Ruanda		2	-
98	Rumunjska	2	1	-50,00%
99	Ruska Federacija	63	83	31,75%
100	Saudijska Arabija	6	13	116,67%
101	Senegal	47	13	-72,34%
102	Sijera Leone	50	319	538,00%
103	Sirijska Arapska Republika	116	2.486	2.043,10%
104	Sjedinjene Američke Države	10	30	200,00%
105	Sjeverna Makedonija	27	23	-14,81%
106	Slovačka	2	9	350,00%
107	Slovenija	18	13	-27,78%
108	Somalija	35	108	208,57%
109	Srbija	184	204	10,87%
110	Sudan	23	95	313,04%
111	Španjolska	2	3	50,00%
112	Šri Lanka	7	59	742,86%
113	Švedska	5	1	-80,00%
114	Švicarska	3	2	-33,33%
115	Tadžikistan	5		-100,00%
116	Tanzanija	2	1	-50,00%
117	Togo	47	22	-53,19%
118	Tunis	33	88	166,67%
119	Turkmenistan	1		-100,00%
120	Turska	656	1.175	79,12%
121	Uganda	6	20	233,33%
122	Ujedinjeni Arapski Emirati	6	2	-66,67%
123	Ujedinjeno Kraljevstvo	4		-100,00%
124	Ukrajina	115	14	-87,83%
125	Uzbekistan	1	12	1.100,00%
126	Vanatu		1	-
127	Velika Britanija		5	-
128	Vijetnam		3	-
129	Zambija		1	-
130	Zapadna Sahara	2	5	150,00%
131	Zimbabve		1	-
UKUPNO:		27.429	34.409	25,45%

* Ovaj naziv ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN-ovoj Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj Deklaraciji o nezavisnosti.